Θμός απόφασης: 1362/2020

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Τμήμα 10ο Τριμελές

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 8 Απριλίου 2019 με δικαστές τους: Κωνσταντίνα Κλουτσινιώτη Εφέτη Δ.Δ., που άσκησε καθήκοντα Προέδρου δυνάμει της 5/2019 πράξης του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών λόγω κωλύματος των Προέδρων Εφετών Δ.Δ. και των αρχαιοτέρων της Εφετών Δ.Δ., Παναγιώτη Καραλή (εισηγητή), Σταυρούλα Μιχαλοπούλου Εφέτες Δ.Δ. και γραμματέα την Ελένη Μιγλάκη, δικαστική υπάλληλο,

για να δικάσει την έφεση με ημερομηνία κατάθεσης 5.3.2018 (αρ. καταχωρ. ΕΦ1229/11.4.2018)

του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, το οποίο παρέστη με την δικαστική πληρεξούσια του Ν.Σ.Κ. Ιωάννα Καρανάσου και η οποία κατέθεσε δήλωση, κατ' αρθ. 133 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ. περί μη εμφανίσεώς της.

κατά 1) της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΧΡΥΣΟΥ", που εδρεύει στην Αθήνα (Λεωφ. Βασ. Σοφίας αρ. 23α), νομίμως εκπροσωπουμένης, η οποία παρέστη με τους πληρεξούσιους δικηγόρους της Κωνσταντίνο Σπυρόπουλο και Αναστασία Σίμου, 2) του σωματείου με την επωνυμία "Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Νομού Χαλκιδικής", που εδρεύει στον Πολύγυρο Χαλκιδικής, νομίμως εκπροσωπούμενου, το οποίο παρέστη με την πληρεξούσια δικηγόρο του Ελεούσα Κιουσοπούλου, 3) του σωματείου με την επωνυμία "Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (Σ.Μ.Ε.)", που εδρεύει στην Αθήνα, νομίμως εκπροσωπούμενου, το οποίο παρέστη με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Θεόδωρο Μπαρμπαγεωργόπουλο, 4) του σωματείου με την επωνυμία "Σωματείο Εργατοτεχνιτών και Υπαλλήλων της εταιρείας

Άκτωρ-Α.Τ.Ε.- Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. "ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ", που εδρεύει στο Στρατώνι Χαλκιδικής, νομίμως εκπροσωπούμενου, 5) του σωματείου με την επωνυμία "Σωματείο Εργαζομένων στο Εργοτάξιο των Μεταλλείων Ολυμπιάδας Χαλκιδικής – Στοά 59", που εδρεύει στο Παλαιοχώρι Χαλκιδικής, νομίμως εκπροσωπούμενου, 6) του σωματείου με την επωνυμία "Σωματείο Μεταλλωρύχων Υπογείων Στοών-Μεταλλείων Κασσάνδρας Χαλκδικής", που εδρεύει στο Μεγάλη Παναγία Χαλκιδικής, νομίμως εκπροσωπούμενου, τα οποία παρέστησαν με την δικηγόρο Ελεούσα Κιουσοπούλου, 7) του σωματείου επιστημόνων με την επωνυμία "Αριστοτέλης", το οποίο δεν παρέστη.

Εξάλλου, υπέρ της πρώτης εφεσίβλητης άσκησαν πρόσθετη παρέμβαση οι υπό στοιχεία 2, 3, 4, 5 και 6 των εφεσιβλήτων, οι οποίοι παρέστησαν, όπως αναφέρεται ανωτέρω.

Το Δικαστήριο άκουσε τους πληρεξουσίους των διαδίκων, οι οποίοι ζήτησαν όσα αναφέρονται στα πρακτικά .

Μετά τη συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το νόμο.

1. Επειδή, με την κρινόμενη έφεση, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου, ζητείται να εξαφανισθεί η 22065/2017 οριστική απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών. Με την απόφαση αυτή α) έγινε δεκτή προσφυγή της ήδη πρώτης εφεσίβλητης κατά της 290/8.1.2016 κοινής απόφασης του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία της επιβλήθηκε πρόστιμο, κατ' άρθρο 30 του ν.1650/1986, συνολικού ύψους 994.500 ευρώ, για παραβάσεις διατάξεων περί προστασίας του περιβάλλοντος και β) απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες πρόσθετες παρεμβάσεις των ανωτέρω υπό στοιχεία 2, 3, 4, 5, 6 και 7 εφεσιβλήτων, εκ των οποίων οι υπό στοιχεία 2, 3, 4, 5 και 6 ασκούν παρέμβαση και στην κατ' έφεση δίκη.

2. Επειδή, κατ' αρχάς η κρινόμενη έφεση απαραδέκτως στρέφεται κατά των υπό στοιχεία 2, 3, 4, 5, 6 και 7 εφεσιβλήτων, δεδομένου ότι οι διάδικοι αυτοί είχαν ασκήσει παρεμβάσεις ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου υπέρ της πρώτης εφεσίβλητης εταιρείας, οι οποίες απορρίφθηκαν όλες ως απαράδεκτες με την εκκαλούμενη απόφαση και συνεπώς το εκκαλούν στερείται εννόμου συμφέροντος να στραφεί κατ' αυτών. Εξάλλου και οι ασκηθείσες παρεμβάσεις των υπό στοιχεία 2, 4, 5 και 6 εφεσιβλήτων είναι απαράδεκτες, καθόσον αυτοί, ως επαγγελματικά σωματεία εργαζομένων είτε στην πρώτη εφεσίβλητη εταιρεία, είτε σε υπόγειες στοές μεταλλείων Κασσάνδρας της Χαλκιδικής, στερούνται εννόμου συμφέροντος να υπερασπίσουν την εκκαλούμενη απόφαση καθώς και να στραφούν κατά της 290/8.1.2016 υπουργικής απόφασης, με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο στην πρώτη εφεσίβλητη εταιρεία, έστω και αν μέλη των εν λόγω σωματείων εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας στις υπόγειες στοές των μεταλλείων Κασσάνδρας, δεδομένου ότι δεν εμπίπτει στους σκοπούς τους, σύμφωνα με τα Καταστατικά τους, η προάσπιση των συμφερόντων της ως άνω εταιρείας, όταν της επιβάλλονται οικονομικές κυρώσεις για παράβαση των διατάξεων περί προστασίας του περιβάλλοντος. Εξάλλου, ο ισχυρισμός τους ότι, λόγω του υπέρογκου ύψους του προστίμου, που επιβλήθηκε σε βάρος της πρώτης εφεσίβλητης εταιρείας και των οικονομικών συνεπειών που θα επέλθουν σε αυτήν, καθίσταται επισφαλής η θέση εργασίας των μελών τους, κρίνεται αβάσιμος, καθόσον δεν παρέχεται κανένα δικαίωμα, σύμφωνα με το νόμο, σε εργαζόμενους ή στα επαγγελματικά τους σωματεία να ασκούν ένδικα βοηθήματα κατά πράξεων που επιβάλλουν οικονομικές κυρώσεις σε εργοδότες για διάφορες παραβάσεις, ανεξάρτητα από τις συνέπειες που μπορεί να επιφέρουν οι κυρώσεις αυτές στους εργοδότες. Επίσης χωρίς έννομο συμφέρον παρεμβαίνει υπέρ της πρώτης εφεσίβλητης και ο "Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων", διότι ναι μεν μεταξύ των σκοπών του περιλαμβάνεται, σύμφωνα με το Καταστατικό του, η ενίσχυση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την αξιοποίηση του ορυκτού δυναμικού της χώρας, όμως σε αυτήν δεν συγκαταλέγεται και το δικαίωμα υπεράσπισης των μελών του σε

υποθέσεις επιβολής σε βάρος αυτών οικονομικών κυρώσεων για παραβάσεις της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος.

3. Επειδή, ο ν.1650/1986 (Α΄160) «Για την προστασία του περιβάλλοντος», ορίζει στο άρθρο 3, όπως τούτο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209) δυνάμει του άρθρου 31 παρ. 1 του νόμου αυτού, ότι: «1. Τα έργα και οι δραστηριότητες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, των οποίων η κατασκευή ή λειτουργία δύναται να έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον, κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες (Α και Β) ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Η πρώτη κατηγορία (Α) περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες τα οποία ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και για τα οποία απαιτείται η διεξαγωγή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) προκειμένου να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος σχετικά με το συγκεκριμένο έργο ή δραστηριότητα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του παρόντος. Τα έργα και οι δραστηριότητες της κατηγορίας Α κατατάσσονται: α) σε αυτά που ενδέχεται να προκαλέσουν πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αποτελούν την υποκατηγορία Α1 και β) σε αυτά που ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αποτελούν την υποκατηγορία Α2. ... 2.... 3.... 4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που εκδίδεται εντός ενός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, τα δημόσια ή ιδιωτικά έργα και δραστηριότητες που υπόκεινται στις ρυθμίσεις του νόμου, κατατάσσονται στις κατηγορίες και υποκατηγορίες του άρθρου 1, καθώς και σε ομάδες κοινές για όλες τις κατηγορίες.», στο άρθρο 4, όπως τούτο αντικαταστάθηκε από τα άρθρα 2-10 και 17 του ν. 4014/2011, δυνάμει του άρθρου 31 παρ. 2 του νόμου αυτού, ότι: «1. Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων κατηγορίας Α ή τη μετεγκατάσταση ήδη υφισταμένων απαιτείται διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης με τη διεξαγωγή ΜΠΕ και έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). 2... 3... 4... 5... 6... 7. Με την ΑΕΠΟ επιβάλλονται προϋποθέσεις, όροι, περιορισμοί και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως ως προς τη θέση, το

μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά. Επίσης, επιβάλλονται τυχόν αναγκαία επανορθωτικά ή προληπτικά μέτρα και δράσεις παρακολούθησης των περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων ή και αντισταθμιστικά μέτρα. Οι όροι αφορούν κατά σειρά προτεραιότητας στην αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων ή στην επανόρθωση ή αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Σε περιπτώσεις όπου, παρά την εφαρμογή όλων των ανωτέρω όρων, διαπιστώνονται επιπτώσεις στο περιβάλλον και εφόσον αυτές αξιολογηθούν ως σημαντικές, δύναται να επιβάλλονται συμπληρωματικά αντισταθμιστικά μέτρα ή και τέλη κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του παρόντος. ... 8. α. Η ΑΕΠΟ έχει διάρκεια ισχύος δέκα έτη, εφόσον δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων εκδόθηκε. ... 9. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν, από τα πορίσματα των τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων του άρθρου 20 του παρόντος, σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη ΜΠΕ και την ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή τροποποιεί τους αρχικούς. Η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δύναται επίσης να ζητήσει την εκπόνηση ειδικής μελέτης ή νέας ΜΠΕ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών. 10...», στο άρθρο 6 παρ. 1, 2 και 3, όπως οι παράγραφοι αυτές αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 δυνάμει του άρθρου 31 παρ. 2 του νόμου αυτού, ότι: «1. Κάθε έργο ή δραστηριότητα κατηγορίας Α` ή Β` υπόκειται σε προληπτικές και τακτικές ή έκτακτες επιθεωρήσεις για τον έλεγχο της τήρησης των ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ και της εν γένει περιβαλλοντικής νομοθεσίας. 2. Οι εν λόγω επιθεωρήσεις διακρίνονται σε: α) προληπτικές, που διενεργούνται κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, για τη διασφάλιση της επάρκειας των προτεινόμενων μέτρων, β) τακτικές, που διενεργούνται μετά την αδειοδότηση, σε προσδιορισμένο χρόνο βάσει του σχεδιασμού των επιθεωρήσεων είτε κατά το στάδιο κατασκευής του έργου είτε κατά το στάδιο της λειτουργίας του έργου ή της δραστηριότητας, για την εξέταση όλων των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τη διασφάλιση της τήρησης των ΑΕΠΟ και ΠΠΔ στα στάδια αυτά, γ) έκτακτες, που

διενεργούνται μετά την αδειοδότηση, εκτός του χρονικά προσδιορισμένου σχεδιασμού, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 14. 3. Αρμόδιες αρχές για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων είναι: (α) η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (ΕΥΕΠ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2947/2001 (Α' 228), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, για κάθε περίπτωση διενέργειας περιβαλλοντικής επιθεώρησης, ...». Περαιτέρω, το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 ορίζει στην παράγραφο 11 ότι: «Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου Α.4 του άρθρου 9 του ν. 2947/2001 (Α' 228), μετά από κάθε αυτοψία, οι αρμόδιες αρχές ή οι περιβαλλοντικοί ελεγκτές συντάσσουν έκθεση σχετικά με τη συμμόρφωση της εγκατάστασης προς τους περιβαλλοντικούς όρους, καθώς και τα τυχόν προς τούτο αναγκαία μέτρα και ενέργειες. Η έκθεση αυτή αποστέλλεται στον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας εντός δύο μηνών από την πραγματοποίηση της αυτοψίας και η τελική έκθεση ελέγχου αναρτάται στο ΗΠΜ και δημοσιοποιείται σύμφωνα με τις προβλέψεις της Οδηγίας 2003/4/ΕΚ εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία διεξαγωγής της αυτοψίας. Οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου ή της δραστηριότητας λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση με τις υποδείξεις της έκθεσης ελέγχου εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.» και στην παράγραφο 15 ότι: «Η ΕΥΕΠ και οι αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών σε έργα και δραστηριότητες της χωρικής αρμοδιότητας τους μπορούν να εισηγούνται Σχέδιο Συμμόρφωσης σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνονται παραβάσεις που προκάλεσαν ή δύνανται να προκαλέσουν περιβαλλοντική ζημιά ή ενέχουν κίνδυνο ευρείας οικολογικής διατάραξης, το οποίο ο ελεγχόμενος φορέας του έργου ή της δραστηριότητας οφείλει να υλοποιήσει, υποβάλλοντας προς την ΕΥΕΠ και τις αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών, αντίστοιχα, Δήλωση Συμμόρφωσης, με την πάροδο του τεθέντος χρονοδιαγράμματος, η οποία καταχωρείται στο ΗΠΜ». Στο άρθρο 9 του ν. 2947/2001 ορίζεται ότι: «Α. 1. Συνιστάται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Ε.Π.), η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό

Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. 2. Αρμοδιότητες της Ε.Υ.Ε.Π. είναι: α. Ο έλεγχος και η παρακολούθηση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που επιβάλλονται για την πραγματοποίηση έργων και δραστηριοτήτων του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και η εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης αυτών. β.... 3... 4. Οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος της Ε.Υ.Ε.Π. μπορούν να διενεργούν αυτοψίες σε κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό έργο ή δραστηριότητα που υπάγεται στις διατάξεις περί προστασίας περιβάλλοντος ή επιβάλλεται για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της παρ. 2 του παρόντος και να προβαίνουν σε ελέγχους και μετρήσεις, καθώς και στη συλλογή κάθε χρήσιμου κατά την κρίση τους στοιχείου για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ε.Υ.Ε.Π.. Τούτο ισχύει ανεξάρτητα από την τυχόν αρμοδιότητα άλλης αρχής να προβαίνει σε ανάλογο έλεγχο. Μετά από κάθε έλεγχο συντάσσεται έκθεση αυτοψίας από τον Επιθεωρητή ή το κλιμάκιο Επιθεωρητών που ενήργησαν τον έλεγχο. Εφόσον διαπιστωθεί παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος ή των περιβαλλοντικών όρων που έχουν επιβληθεί, συντάσσεται σχετική έκθεση ελέγχου η οποία επιδίδεται στον παραβάτη, ο οποίος ταυτόχρονα καλείται σε απολογία. Για την απολογία αυτή τάσσεται προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την επίδοση της πρόσκλησης. Ύστερα από την υποβολή της απολογίας ή την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας που τάχθηκε για την υποβολή της, ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος συντάσσει αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης ή μη της παράβασης. Αντίγραφο της πράξης βεβαίωσης της παράβασης αποστέλλεται στην αρχή που χορήγησε στον παραβάτη την άδεια κατασκευής ή λειτουργίας του έργου ή έναρξης της δραστηριότητας ή, κατά περίπτωση, την ανανέωση αυτών...». Επίσης στο άρθρο 21 του ν. 4014/2011, το οποίο δυνάμει του άρθρου 31 παρ. 9 του ίδιου νόμου, αντικατέστησε την παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986 (Α' 160) και την παρ. 5 του άρθρου 9 του ν. 2947/2001, ορίζεται ότι: «Σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιαδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος ή των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων

διαταγμάτων ή υπουργικών αποφάσεων ή αποφάσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Περιφέρειας, ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη, επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση πρόστιμο από πεντακόσια (500) μέχρι δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ. Τα εν λόγω πρόστιμα επιβάλλονται ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συχνότητα, την υποτροπή, το ύψος υπέρβασης των θεσμοθετημένων ορίων εκπομπών και την παραβίαση των περιβαλλοντικών όρων και προτύπων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων. 2. ... 3. Για την επιβολή προστίμων, μετά από περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις που διεξάγει η Ε.Υ.Ε.Π., απαιτείται απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατόπιν εισήγησης της Ε.Υ.Ε.Π., ανεξαρτήτως του ύψους του προστίμου. 4. ... 5. ...» Τέλος, σύμφωνα με τον πίνακα του άρθρου 4 (Ομάδα ΙΙ παρ. 2 περ. η') της Κ.Υ.Α. 69269/5387/24.10.1990 (Β' 678) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 1650/1986, όπως τούτο είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 1 του ν. 4014/2011, δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 31 αυτού, κατατάσσονται στην κατηγορία Α και υποκατηγορία Α1 του ίδιου άρθρου (δραστηριότητες που μπορεί να προκαλέσουν πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον) οι εξορυκτικές βιομηχανίες εξόρυξης μεταλλευμάτων.

4. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση από την επανεκτίμηση των στοιχείων του φακέλου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η 485/16.1.2015 έκθεση ελέγχου του Τμήματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος Βορείου Ελλάδος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προκύπτουν τα εξής: Στις 04-10-2012, 11-10-2012, 20-09-2013, 22 & 23-10-2013, 21-01-2014, 30-05-2014 και 28-08-2014 πραγματοποιήθηκαν αυτοψίες από τους επιθεωρητές περιβάλλοντος του Τομέα Βορείου Ελλάδος της Ε.Υ.Ε.Π7Υ.Π.Ε.ΚΑ, Δρ. Στυλιανό Μαυρομάτη και Δρ. Σοφία Χριστόφορου για τον έλεγχο τήρησης περιβαλλοντικών όρων και κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας κατά την εκτέλεση των εργασιών στο Υποέργο Μαύρων Πετρών και εγκαταστάσεων Μαντέμ Λάκκου των Μεταλλευτικών - Μεταλλουργικών Εγκαταστάσεων Μεταλλείων Κασσάνδρας της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.Μ.Β.Χ.», που βρίσκεται στο Δήμο Αριστοτέλη, στο Νομό Χαλκιδικής. Κατά τις αυτοψίες

συμπληρώθηκαν επιτόπου σχετικές εκθέσεις αυτοψίας και υπογράφηκαν από τους προαναφερθέντες επιθεωρητές της Ε.Υ.Ε.Π. και κατά περίπτωση από την επιβλέπουσα μηχανικό ασφάλειας υγιεινής και περιβάλλοντος της εταιρείας Γαζέα Βηθλεέμ και τον επιβλέποντα μηχανικό των έργων του ΧΥΤΕΑ Κοκκινόλακκα Ζαχαρέα Στράτο. Κατά τις αυτοψίες και από τον έλεγχο των στοιχείων που συλλέχθησαν διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα: Κατά την αυτοψία στις 04-10-2012 ελέγχθηκαν το εργοστάσιο εμπλουτισμού Στρατωνίου και η μονάδα κατεργασίας υγρών αποβλήτων Στρατωνίου, τα οποία ήταν σε λειτουργία. Κατά την αυτοψία στις 11-10-2012 ελέγχθηκαν η νέα μονάδα κατεργασίας νερών στο ύψος της στοάς +216, η οποία ήταν σε λειτουργία και ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης λοιπών στερεών αποβλήτων (χρησιμοποιημένων ελαστικών, scrap, αποβλήτων ελαίων κλπ). Κατά την αυτοψία στις 20-09-2013 ελέγχθηκαν οι δύο μονάδες λιθογόμωσης της στοάς +360 m και του μεταλλείου Μαντέμ Λάκκου και η πλατεία αδρανών εξόρυξης στη θέση Καρακόλι» και ελήφθησαν δείγματα αδρανών. Κατά την αυτοψία στις 22 και 23-10-2013 ελέγχθηκαν οι εργασίες στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Επικινδύνων Αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ) Κοκκινόλακκα. Στις 23-10-2013 ελήφθησαν, μεταξύ άλλων, δείγματα από τα προϊόντα του υποέργου Μαύρων Πετρών και συγκεκριμένα ενοποιημένα δείγματα από τα κάτωθι: Προϊόν σφαλερίτη (ZnS), Προϊόν γαληνίτη (PbS).Κατά τις αυτοψίες στις 21-01-2014 και 30-05-2014 ελέγχθηκαν οι εργασίες στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Επικινδύνων Αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ) Κοκκινόλακκα και στις 30-05-2014 και ο χώρος απόθεσης των λιμνών Chevalier. Κατά την αυτοψία στις 28-08-2014 ελέγχθηκε η διακίνηση προϊόντων από τις λιμενικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου και η διαχείριση των αποβλήτων του εργοστασίου Στρατωνίου. Επιπλέον, στις 04-10-2012, 11-10-2012, 21-01-2014, 30-01-2014, 07-02-2014, 25-2-2014, 22-05-2014 και 30-05-2014 πραγματοποιήθηκαν δειγματοληψίες των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων (νερών μεταλλείων) από τις δύο μονάδες κατεργασίας Στρατωνίου και Μαντέμ Λάκκου. Όλα τα δείγματα που ελήφθησαν από τη δραστηριότητα, καθώς και οι αναλύσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν, εμφανίζονται σε συνημμένο Πίνακα ...

Α.2. Ταξινόμηση επικινδυνότητας προϊόντος

Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας (ΔΔΑ) της εταιρείας για τα προϊόντα της δραστηριότητας, πρόκειται για μίγματα θειούχων μετάλλων και πυριτών. Αναφορικά με την ταξινόμηση επικινδυνότητας τους, τα δύο προϊόντα - γαληνίτης (PbS) και σφαλερίτης (ZnS) -χαρακτηρίζονται ως: επικίνδυνα για την υγεία: GHS08 επικίνδυνα για το υδατικό περιβάλλον: GHS09 οξείας τοξικότητας κατηγορίας κινδύνου 4: GHS07 (ο γαληνίτης μόνο) κατά τη μεταφορά τους (οδική, θαλάσσια) κατατάσσονται στις «περιβαλλοντικά επικίνδυνες στερεές ύλες» με UN: 3077 και κλάση κινδύνου 9. Τα δείγματα προϊόντων που ελήφθησαν στις 23-10-2013 απεστάλησαν για χημικές αναλύσεις στο Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ) και σε διαπιστευμένο ιδιωτικό εργαστήριο. Σύμφωνα με τα σχετικά αποτελέσματα, καθώς επίσης και την έκθεση αξιολόγησης αυτών από το ΓΧΚ, προκύπτουν τα εξής: Η ευρεθείσα χημική σύσταση των προϊόντων Στρατωνίου συμφωνεί σε γενικές γραμμές με τη χημική σύσταση των ΔΔΑ. Τα ΔΔΑ της εταιρείας είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού ΕΚ 1907/06/ΕΚ (κανονισμός REACH), με εξαίρεση ορισμένα τμήματα του, τα οποία θα πρέπει να τροποποιηθούν, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Έκθεσης Αξιολόγησης του ΓΧΚ. Επομένως, από τα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας της εταιρείας, αλλά και τα αποτελέσματα των δειγμάτων που ελήφθησαν προκύπτει η επικινδυνότητα των προϊόντων. Εν τούτοις: Στην εγκεκριμένη Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που συνοδεύει την σχετική Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) (Α.Π. οικ. 201745/26-07-2011 Κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής – Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας – Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης – Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Πολιτισμού & Τουρισμού, ΑΔΑ: 4ΑΣΔ0-ΩΔ0), δεν γίνεται καμία αναφορά από την εταιρεία για την επικινδυνότητα των παραγόμενων προϊόντων, σε αντίθεση με την §6.4.β του Πίνακα 2 της 69269/5387/1990 (φ. 678 Β'/25-10-1990) σχετικής ΚΥΑ και το άρθρο 1 του Νόμου 1650/1986. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην έχουν περιληφθεί στην άνω ΑΕΠΟ, αλλά και να μην έχουν τεθεί σε αυτήν, σχετικοί όροι αναφορικά με την υποχρέωση της εταιρείας να τηρεί μέτρα για τον ασφαλή χειρισμό των προϊόντων, την ασφαλή μεταφορά τους, όπως αυτά

προβλέπονται από τις διατάξεις της ΚΥΑ 40955/4862/2013 (φ. 2514 Β'/07-10-2013) για τις οδικές μεταφορές (ADR), και το σχετικό Π.Δ. 405/1996 (Α' 272/16-12-1996) για τις θαλάσσιες μεταφορές, καθώς επίσης και μέτρα προστασίας της υγείας των εργαζομένων. Η επικινδυνότητα των προϊόντων της δραστηριότητας (τοξικότητα στον άνθρωπο κατηγορίας 1, επικινδυνότητα για το περιβάλλον κατηγορίας 1) σε συνδυασμό με το μεγάλο μέγεθος των ποσοτήτων τους επιτείνει τους εν δυνάμει κινδύνους κατά τη διαχείριση τους. Σύμφωνα με τα ΔΔΑ της εταιρείας, για τα δύο προϊόντα του υποέργου Μαύρων Πετρών οι δηλώσεις προφύλαξης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αποφυγή εισπνοής και ελευθέρωσης στο περιβάλλον, τη χρήση ατομικών μέτρων προστασίας και τη συλλογή της ουσίας που χύθηκε. Επισημαίνεται η παρατήρηση του ΓΧΚ ότι ο σφαλερίτης είναι πυροφορικό στερεό και επομένως εγκυμονεί κινδύνους πυρκαγιάς. Οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις της συγκεκριμένης δραστηριότητας εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογή της ΚΥΑ 12044/613/2007 (SEVESO II), σύμφωνα και με το Α.Π. 170975/11-03-2014 έγγραφο της ΕΥΠΕ. Εντούτοις, δραστηριότητες που διαχειρίζονται τέτοια υλικό εκτός μεταλλευτικών χώρων και σε πολύ μικρότερες ποσότητες, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω ΚΥΑ, με αποτέλεσμα να υποχρεούνται να λαμβάνουν πρόσθετα μέτρα για την ασφάλεια του περιβάλλοντος, των εργαζομένων και των περιοίκων. Για τους παραπάνω λόγους κρίνεται επιβεβλημένη η επανεξέταση του τρόπου διαχείρισης των εν λόγω υλικών και η επιβολή πρόσθετων περιβαλλοντικών όρων στη σχετική ΑΕΠΟ για τη λήψη α) μέτρων αποφυγής διασποράς των υλικών και αποβλήτων στο περιβάλλον, β) μέτρων νια την αποφυγή έκθεσης των εργαζομένων και γ) μέτρων ασφαλείας νια την αποφυγή ατυχημάτων και πυρκαγιάς, προκειμένου να επιτυγχάνεται υψηλότερος βαθμός προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας των περιοίκων και των εργαζομένων.

Β. ΑΔΕΙΕΣ-ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ.Β.1. Άδεια Λειτουργίας ..... Β.4 Άδεια Επεξεργασίας και Διάθεσης Υγρών Αποβλήτων Για τη δραστηριότητα έχουν εκδοθεί: α) Η Α.Π. 104351/15-07-1988 Απόφαση Νομάρχη «Χορήγηση οριστικής άδειας διάθεσης των αποβλήτων της μεταλλευτικής στοάς 53 των Μεταλλείων Κασσάνδρας της Α.Ε.Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων στον όρμο

Στρατωνίου» του Τμήματος Υγιεινής της Νομαρχίας Χαλκιδικής, β) Η Α.Π. 024/1361/09-11-2010 Απόφαση Νομάρχη «Οριστική Άδεια Επεξεργασίας & Διάθεσης Υγρών Αποβλήτων για τη νέα μονάδα κατεργασίας των νερών μεταλλείων στις Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Στρατωνίου, Ν. Χαλκιδικής» της Δ/νσης Περιβάλλοντος της Ν. Α. Χαλκιδικής. Σύμφωνα με την ανωτέρω άδεια, τα όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων της δραστηριότητας είναι αυτά που καθορίζονται από την 96400/1985 Απόφαση του Νομάρχη Χαλκιδικής «Περί των όρων διάθεσης λυμάτων και υγρών βιομηχανικών αποβλήτων σε φυσικούς αποδέκτες του νομού Χαλκιδικής» (Β' 573/24-9-1985). Ωστόσο, στον όρο β.2.β της ΑΕΠΟ αναφέρεται ότι τα χαρακτηριστικά των προς διάθεση υγρών αποβλήτων σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια των πινάκων της ΚΥΑ ΗΠ 51354/2641/Ε103/2010... εκτός εάν ορίζονται αυστηρότερα όρια ή απαιτήσεις για όρια και πρόσθετων παραμέτρων από άλλες διατάξεις, όπως: ΚΥΑ 5673/400/1997, ΚΥΑ 4859/726/2001, ΚΥΑ 50388/2704/Ε103/2003, η Απόφαση Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985. Ο έλεγχος ζήτησε διευκρινίσεις για τον όρο αυτό από την ΕΥΠΕ του ΥΠΕΚΑ, η οποία παρέπεμψε το θέμα στην Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ). Η ΕΓΥ με σχετικό έγγραφο της επιβεβαίωσε τον ως άνω όρο, ότι δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προς διάθεση υγρών αποβλήτων θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια των Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ). Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, τα όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια που τίθενται στην ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 «περί καθορισμού Προτύπων Ποιότητος Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) για τις συγκεντρώσεις ορισμένων ρύπων και ουσιών στα επιφανειακά ύδατα ...» (Β' 1909/8-12-2010), τα οποία σε κάθε περίπτωση είναι αυστηρότερα της 96400/1985 Νομαρχιακής Απόφασης. Συνεπώς, η ανωτέρω άδεια διάθεσης υγρών αποβλήτων δεν ισχύει πλέον και δεδομένου ότι με το άρθρο 12 του (3) σχετικού Νόμου, καταργήθηκαν οι άδειες διάθεσης υγρών αποβλήτων, και κατ' εφαρμογή της ΑΠ:οικ.205988/14-12-2011 Εγκυκλίου της ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ §3.γ, η ΚΥΑ ΕΠΟ ενέχει και θέση άδειας διάθεσης των υγρών αποβλήτων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι μετρήσεις των επιμέρους παραμέτρων για τον έλεγχο ποιότητας

των εκροών να υπόκεινται στους περιορισμούς που αναφέρονται στις ΚΥΑ του όρου β.2.β της σχετικής ΕΠΟ. ...

Γ. ΑΕΡΙΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ Γ.1 Παραγωγική διαδικασία.

Πηγές αερίων εκπομπών είναι οι εξής: 1. Σκόνη στο σπαστηροτριβείο α' υλών. 2. Σκόνη από τους δρόμους και τις πλατείες κίνησης του εργοστασίου. 3. Σκόνη από το μεταλλευτικό δρόμο μεταφοράς α' υλών. 4. Αέριες εκπομπές από τον απαγωγό του χημείου του εργοστασίου. Για την αντιμετώπιση της έκλυσης σκόνης από το σπαστηροτριβείο υπάρχουν αναρροφήσεις στους σπαστήρες και στα κόσκινα, οι οποίες οδηγούν σε κυκλώνα και σακκόφιλτρο, ενώ η σκόνη που συγκρατείται προωθείται στην παραγωγική διαδικασία. Στους δρόμους και στις πλατείες του εργοστασίου γίνεται περιοδική διαβροχή με υδροφόρα. Τα προϊόντα του εργοστασίου αποθηκεύονται προσωρινά σε τσιμεντοστρωμένη και στεγασμένη πλατεία που περιβάλλεται από τοιχίο, ενώ φέρει διάταξη παροχέτευσης στραγγισμάτων και ομβρίων προς τη δεξαμενή έκτακτης ανάγκης. Γίνεται, κατά δήλωση, σκούπισμα του δρόμου κίνησης εντός της πλατείας χειρωνακτικά, το οποίο ωστόσο δεν είναι επαρκές για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης προϊόντων κατά την κίνηση των οχημάτων. Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε ότι στην ανατολική πλευρά της πλατείας αποθήκευσης υπάρχει φρεάτιο, το οποίο επικοινωνεί με κανάλι απορροών της πλατείας, στο οποίο διαφεύγει σκόνη α' υλών. Το κανάλι επικοινωνεί με τη θάλασσα μέσω διακλάδωσης του ρέματος Πόρτο, η οποία έχει αποκοπεί από το ρέμα. Στο τμήμα αυτό του καναλιού και σε έκταση περίπου 6 m2. εντός της εγκατάστασης, διαπιστώθηκε διαφυγή σκόνης προϊόντων, που με τα όμβρια είχε δημιουργήσει λάσπη επιφανειακά, με κίνδυνο διαφυγής τους στη θάλασσα. Σημειώνεται ότι βάσει του όρου δ2.393 της σχετικής ΑΕΠΟ, «οι υφιστάμενες αποθήκες συμπυκνωμάτων θα πρέπει να αναβαθμιστούν πλήρως για την διασφάλιση πλήρους στεγανότητας με κατάλληλα έργα διαχείρισης ομβρίων υδάτων και εκσυγχρονισμό της τεχνολογίας φορτοεκφόρτωσης στα πλοία για τη διασφάλιση μηδενικού διασκορπισμού των προϊόντων». Δεν έχει ξεκινήσει η κατασκευή των νέων λιμενικών εγκαταστάσεων Στρατωνίου που προβλέπεται

να ξεκινήσει στις αρχές του 2015 για τη διακίνηση του συνόλου των προϊόντων του έργου. Στην πλατεία τελμάτων υπάρχει σύστημα πλύσης των τροχών των οχημάτων, το οποίο ήταν εκτός λειτουργίας, σε αντίθεση με τον όρο δ.2.231 της σχετικής ΑΕΠΟ. Κατά δήλωση το σύστημα δεν λειτουργεί λόγω του ότι δεν είναι αποτελεσματικό και θα εγκατασταθεί νέο, αυτοματοποιημένο σύστημα. Κατά την αυτοψία στις 28-08-2014 διαπιστώθηκε η εγκατάσταση και λειτουργία του νέου συστήματος, και η ασφαλτόστρωση του δρόμου από το εργοστάσιο μέχρι το πλυντήριο τροχών. Υπάρχει μόνιμο σύστημα διαβροχής του μεταλλευτικού δρόμου, κατά δήλωση, σε όλο του το μήκος, το οποίο λειτουργεί συνεχώς. Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε η λειτουργία του στο τμήμα του δρόμου εντός του εργοστασίου. Για τις αέριες εκπομπές του χημείου, υπάρχει πλυντρίδα ατμών με αλκαλικό διάλυμα και δεύτερη πλυντρίδα για την συγκράτηση σκόνης από τη θραύση δειγμάτων. Τα υγρά των πλυντρίδων καταλήγουν στην εγκατάσταση επεξεργασίας νερών μεταλλείων. Για την παρακολούθηση των εκπομπών σκόνης γίνονται μία φορά το χρόνο ισοκινητικές μετρήσεις σκόνης στο σακόφιλτρο του σπαστήρα και συνεχής καταγραφή της διαφορικής πίεσης. Επίσης, η συγκροτούμενη σκόνη αναλύεται για τη συγκέντρωση της σε βαρέα μέταλλα.

Γ.2 Διαφυγές στον περιβάλλοντα χώρο

Δεν διαπιστώθηκαν διαφυγές α' υλών και προϊόντων στον περιβάλλοντα χώρο του εργοστασίου εμπλουτισμού. Για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας γίνονται συνεχείς μετρήσεις αιωρούμενων σωματιδίων (PM10) και δύο αναλύσεις των αιωρούμενων σωματιδίων το μήνα για βαρέα μέταλλα.

Δ. ΥΓΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ .... Κατά τις αυτοψίες ελήφθησαν τα δείγματα επεξεργασμένων νερών από τη μονάδα κατεργασίας Στρατωνίου στο σημείο διάθεσης στη θάλασσα. Σύμφωνα με διευκρινίσεις του ελέγχου 1. Οι οριακές τιμές για τα μέταλλα Ni, Cd και Po ορίζονται από την 51354/2641/E103/2010 ΚΥΑ «περί Καθορισμού Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος ...» και αναφέρονται σε Ετήσια Μέση Συγκέντρωση (ΕΜΣ) για τα λοιπά επιφανειακά

(παράκτια) ύδατα. Για το κάδμιο, πέραν της ΕΜΣ, ορίζεται επιπλέον και Μέγιστη Επιτρεπόμενη Συγκέντρωση (ΜΕΣ) και ως εκ τούτου για το κάδμιο θα πρέπει να ικανοποιούνται και τα δύο όρια. Για τον υπολογισμό της ΕΜΣ απαιτείται η λήψη σειράς δειγμάτων, ο αριθμός των οποίων, βάσει της επιστήμης, θα πρέπει να είναι άνω των 12 για αντιπροσωπευτικότερα αποτελέσματα, με ελάχιστο αριθμό δειγμάτων 6. 2. Τα μέταλλα As, Cr, Cu, Zn, Fe και Mn δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της ανωτέρω ΚΥΑ για τα λοιπά επιφανειακά (παράκτια) ύδατα και για το λόγο αυτό ως όρια διάθεσης θεωρούνται οι αντίστοιχες οριακές τιμές του πίνακα Β, παρ ΙΙ) Ι) της 96400/1985 σχετικής Απόφασης Νομάρχη, οι οποίες αναφέρονται σε πρότυπα ποιότητας νερών για κολύμβηση σε θαλάσσιες περιοχές, δεδομένου ότι βάσει του όρου β2.β της ΑΕΠΟ, λαμβάνονται υπόψη τα αυστηρότερα όρια ποιότητας περιβάλλοντος για τις χρήσεις που έχουν οριστεί. 3. Οι τιμές για τα μέταλλα Ni, Cd, Pb, σύμφωνα με το μέρος Γ' του παραρτήματος Ι της 51354/2641/Ε103/2010 ΚΥΑ αναφέρονται στη συγκέντρωση των εν διαλύσει μετάλλων, ενώ για τα υπόλοιπα μέταλλα σε ολικές συγκεντρώσεις. Για τα τρία παραπάνω μέταλλα λαμβάνονται ως ανώτατες ολικές συγκεντρώσεις, οι οριακές τιμές του πίνακα Β, παρ ΙΙ) Ι) της 96400/1985 νομαρχιακής απόφασης. 4. Τα όρια για το Cd είναι ανάλογα της σκληρότητας του νερού, η οποία βάσει των διενεργηθέντων μετρήσεων είναι > 200 mg CaCOJ/l και επομένως λαμβάνονται υπόψη τα όρια για σκληρότητα Κατηγορίας 5. Βάσει των αποτελεσμάτων των αναλύσεων που περιέχεται σε πίνακα και λαμβάνοντας υπόψη της ανωτέρω διευκρινίσεις, συμπεραίνεται, κατά τον έλεγχο, ότι: Οι τιμές του pH στα δείγματα της ΕΥΕΠ από το σημείο διάθεσης των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στη θάλασσα υπερέβαιναν το ανώτατο όριο της 96400/1985 απόφασης Νομάρχη, σε αντίθεση με τον όρο δ.2.200 της σχετικής ΑΕΠΟ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μέσος όρος του pH ήταν 9,26, με ανώτατο όριο το 8,5. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον όρο δ.2.200 της ΑΕΠΟ και την εγκεκριμένη ΜΠΕ, «η τιμή του pH στην έξοδο της μονάδας θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη του 8,5 έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική καταβύθιση των εν διαλύσει βαρέων και λοιπών μετάλλων στις αποδεκτές συγκεντρώσεις. Ωστόσο, πριν την τελική διάθεση θα πρέπει να εξισορροπείται

το pH των νερών, ώστε να βρίσκεται εντός ορίων και οπωσδήποτε άνω του 7...». Οι τιμές των παραμέτρων COD και BOD5 στα δείγματα της ΕΥΕΠ, υπερέβαιναν το ανώτατο όριο της 96400/1985 απόφασης Νομάρχη, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι μέσοι όροι αυτών ήταν 168 και 37 mg/l, με ανώτατα όρια τα 35 και 7 mg/l αντίστοιχα. Οι τιμές του ολικού μολύβδου (Pb) σε δύο περιπτώσεις και του διαλελυμένου μολύβδου ως ετήσια μέση συγκέντρωση (ΕΜΣ) στα δείγματα της ΕΥΕΠ υπερέβαιναν τα ανώτατα όρια της 96400/1985 απόφασης Νομάρχη και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Συγκεκριμένα με όριο τα 500 μg/l ολικού μολύβδου μετρήθηκαν 690 και 1100 μg/l και με όριο τα 7,2 διαλελυμένου μολύβδου υπολογίστηκε ΕΜΣ 89 μg/Τ. Οι μετρήσεις του ολικού ψευδαργύρου (Zη) στα δείγματα της ΕΥΕΠ, υπερέβαιναν το ανώτατο όριο της 96400/1985 απόφασης Νομάρχη, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μέσος όρος αυτών ήταν 183 μg/l, με ανώτατο όριο τα 100 μg/l.

Μονάδα κατεργασίας νερών μεταλλείου Μαντέμ Λάκκου.

Η νέα μονάδα Μαντέμ Λάκκου, δυναμικότητας 450 m3/h, σύμφωνα με τη ΜΠΕ, επεξεργάζεται, σύμφωνα με τον υπεύθυνο, κατά την πρωινή βάρδια τα όξινα νερά του μεταλλείου Μαντέμ Λάκκου και καθ' όλο το 24ωρο νερά του ενεργού μεταλλείου Μαύρων Πετρών. Τις άλλες δύο βάρδιες τα νερά του μεταλλείου Μαντέμ Λάκκου εκτρέπονται μέσω της στοάς +53 προς την παλαιά μονάδα επεξεργασίας Στρατωνίου. Κατά τις αυτοψίες ελήφθησαν τα δείγματα επεξεργασμένων νερών από το κανάλι διάθεσης προς τον Κοκκινόλακκα στην έξοδο της μονάδας, τα οποία αναφέρονται σε σχετικό πίνακα στην έκθεση ελέγχου, όπως και τα αποτελέσματα αναλύσεων των δειγμάτων αυτών. Βάσει των αναλύσεων και των αποτελεσμάτων διαπιστώθηκαν τα εξής: Οι τιμές του pH στα δείγματα της ΕΥΕΠ στην έξοδο της νέας μονάδας κατεργασίας Μαντέμ Λάκκου υπερέβαιναν το ανώτατο όριο της 96400/1985 απόφασης Νομάρχη, σε αντίθεση με τον όρο δ2.200 της ΑΕΠΟ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μέσος όρος του pH ήταν 9,98, με ανώτατο όριο το 8,5. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον όρο

δ.2.200 της ΑΕΠΟ και την εγκεκριμένη ΜΠΕ, «η τιμή του pH στην έξοδο της μονάδας θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη του 8,5 έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική καταβύθιση των εν διαλύσει βαρέων και λοιπών μετάλλων στις αποδεκτές συγκεντρώσεις. Ωστόσο, πριν την τελική διάθεση θα πρέπει να εξισορροπείται το pH των νερών, ώστε να βρίσκεται εντός ορίων και οπωσδήποτε άνω του 7...». Η ετήσια μέση συγκέντρωση (ΕΜΣ) του ολικού αρσενικού (As) στα δείγματα της ΕΥΕΠ ήταν 47 μg/l, υπερβαίνοντας το ανώτατο όριο των ΚΥΑ 40955/4862/2013 και 51354/2641/Ε103/2010, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Η ετήσια μέση συγκέντρωση (ΕΜΣ) του ολικού ψευδαργύρου (Zn) στα δείγματα της ΕΥΕΠ ήταν 150 μg/l, υπερβαίνοντας το ανώτατο όριο των 125 μg/l της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ.

Υγρά απόβλητα πλύσης οχημάτων και μηχανημάτων

Σε χώρο κοντά στα πρανή της περιοχής των λιμνών Chevalier υπήρχε τσιμεντοστρωμένη και περιφραγμένη πλατεία με ράμπα για την πλύση των φορτηγών και μηχανημάτων του μεταλλείου (14 οχήματα και μηχανήματα). Τα νερά πλύσης, μέσω αγωγού απορρέουν σε χωμάτινο σκάμμα επιφάνειας 10 m2 περίπου εκτός της περίφραξης, το οποίο κατά την αυτοψία περιείχε υγρά πλύσης, σε αντίθεση με τον όρο δ.1.22 της ΑΕΠΟ, η οποία για αντίστοιχες διατάξεις πλύσης τροχών υπαγορεύει την άντληση των υγρών πλύσης προς επεξεργασία (όροι δ.2.157, δ.2.232, δ.2.258 κλπ). Τα υγρά, μέσω καναλιού δύνανται να υπερχειλίσουν σε δεύτερη δεξαμενή επιφάνειας 15 m2 περίπου, η οποία βρέθηκε στεγνή. Κατά δήλωση, η ιλύς από τον πυθμένα της πρώτης δεξαμενής συλλέγεται και αποτίθεται στο χώρο απόθεσης αποβλήτων στην περιοχή των λιμνών Chevalier.

Δ.4 Παρακολούθηση υγρών αποβλήτων και αποδεκτών

Για την παρακολούθηση της ποιότητας των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων της δραστηριότητας και των υδάτων των αποδεκτών γίνονται τακτικές αναλύσεις, τις οποίες η εταιρεία συμπεριλαμβάνει στις ετήσιες Εκθέσεις Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης του έργου. Από την εξέταση των στοιχείων

αυτών προκύπτουν τα εξής στοιχεία: 1. Η εταιρεία συγκρίνει τα αποτελέσματα των αναλύσεων των υγρών αποβλήτων που διενεργεί, με την 96400/1985 Απόφαση Νομάρχη και όχι με αυτά που θέτει ο όρος β2.β της ΑΕΠΟ, σε αντίθεση με αυτόν και τον όρο δ.4.21 της ίδιας ΚΥΑ. 2. Ομοίως, η εταιρεία συγκρίνει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών υδάτων των αποδεκτών με τα όρια της 96400/1985 Νομαρχιακής Απόφασης (πίνακας Β της παρ. ΙΙ) Ι)) και όχι με τα Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 και σε αντίθεση με αυτήν τον όρο δ.4.21 της ΑΕΠΟ. 3. Η εταιρεία για το σύνολο των εξεταζομένων μετάλλων μετράει την συγκέντρωσή τους εν διαλύσει και όχι την ολική, σε αντίθεση με τη 51354/2641/Ε103/2010 σχετική ΚΥΑ, όπου στο Παράρτημα Ι, Μέρος Γ αναφέρεται ότι μετρώνται ολικές συγκεντρώσεις μετάλλων, εξαιρουμένων των μετάλλων Cd, Ni, Pb. Αυτό έχει αποτέλεσμα να μετρώνται, ενδεχομένως, τιμές συγκεντρώσεων μικρότερες των πραγματικών (ολικών), με συνέπεια τη μη ορθή αποτίμηση της ποιότητας, τόσο των εξερχόμενων υγρών αποβλήτων, όσο και των υδάτων του αποδέκτη αυτών. Ως εκ τούτου, προκύπτει αδυναμία εντοπισμού τυχόν επιβαρύνσεων και άρα μη λήψη των αναγκαίων επανορθωτικών μέτρων από πλευράς εταιρείας. 4. Υπάρχει διαχρονική υπέρβαση της μέγιστης επιτρεπόμενης τιμής για το pH, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μέσος όρος των μετρήσεων της εταιρείας είναι 9,7 για το 2013, με ανώτατο όριο το 8,5. Επίσης, προκύπτει μικρή υπέρβαση για το κάδμιο κατά το 2013. Οι τιμές των αιωρούμενων στερεών για το 2013 υπερέβαιναν το ανώτατο όριο της 5673/400/97 ΚΥΑ «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων» (Β' 192/14-03-1997), σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μέσος όρος αυτών ήταν 76,38 mg/l, με ανώτατο όριο τα 35 mg/l. Οι τιμές του διαλελυμένου μαγγανίου (Mn) για το 2011 υπερέβαιναν το ανώτατο όριο της 96400/1985 Απόφασης Νομάρχη, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μέσος όρος αυτών ήταν 532 μg/l, με ανώτατο όριο τα 500 μg/l, με την επισήμανση ότι το ανώτατο όριο αναφέρεται σε ολική συγκέντρωση, ενώ οι μετρήσεις της εταιρείας μόνο σε διαλελυμένο. Επιπλέον, σημειώνονται υπερβάσεις του ιδίου ορίου στις επιμέρους μετρήσεις

των ετών 2012 (1 μέτρηση) και 2013 (5 μετρήσεις). Οι τιμές του διαλελυμένου μολύβδου (Pb) για το 2012 υπερέβαιναν το ανώτατο όριο της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μέσος όρος αυτών ήταν 12,23 μg/l, με ανώτατο όριο τα 7,2 μg/l. Στις τιμές του ολικού σιδήρου (Fe) σημειώνονται υπερβάσεις του ανώτατου ορίου των 1500 μg/l για τα έτη 2011 (1 μέτρηση), 2012 (2 μετρήσεις) και 2013 (3 μετρήσεις), σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Στις τιμές του διαλελυμένου ψευδαργύρου (Zη) σημειώνονται υπερβάσεις του ανώτατου ορίου των 100 μg/l για τα έτη 2011 (1 μέτρηση), 2012 (4 μετρήσεις) και 2013 (2 μετρήσεις), σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Υπογραμμίζεται επίσης το γεγονός ότι κατά τα έτη 2011, 2012 και 2013 στην πλειοψηφία τους οι μετρούμενες συγκεντρώσεις αρσενικού (διαλυμένου) είναι 5 mg/l, ενώ κατά τις δειγματοληψίες που διενεργήθηκαν από την ΕΥΠΕ στην έξοδο της μονάδας κατεργασίας Στρατωνίου. η συγκέντρωση του ολικού αρσενικού ήταν, κατά μέσο όρο. 21 mg/l και του διαλυμένου 16 mg/l. Σύμφωνα με την ετήσια μέση τιμή των μετρήσεων της εταιρείας για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των εξερχόμενων υγρών αποβλήτων της νέας μονάδας κατεργασίας Μαντέμ Λάκκου για το 2013 (η μονάδα ξεκίνησε να λειτουργεί το 2012) προκύπτουν τα εξής: Οι τιμές του pH για το 2013 υπερέβαιναν το ανώτατο όριο της 96400/1985 Απόφασης Νομάρχη, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μέσος όρος των μετρήσεων της εταιρείας είναι 10,1, με ανώτατο όριο το 8,5. Η ΕΜΣ και η ΜΕΣ του διαλελυμένου καδμίου (Cd). για το 2013 ήταν 0,38 και 4,15 μg/l, υπερβαίνοντας τα ανώτατα όρια των 0,25 και 1,5 μg/l αντίστοιχα, που ορίζεται στην ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, και σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Από τις μετρήσεις της εταιρείας για την ποιότητα των υδάτων του Κοκκινόλακκα προκύπτουν τα εξής: Διαπιστώνεται επιβάρυνση του Κοκκινόλακκα κατάντη του σημείου διάθεσης των υγρών αποβλήτων ως προς το κάδμιο (Cd), καθ' υπέρβαση των ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων που ορίζονται από την 51354/2641/Ε103/2010 ΚΥΑ. Η επιβάρυνση αυτή αποδίδεται και στις υπερβάσεις των μέγιστων επιτρεπόμενων ορίων για το κάδμιο στα υγρά απόβλητα της νέας μονάδας κατεργασίας, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της

ΑΕΠΟ και το άρθρο 1 του Νόμου 1650/1986. Επίσης διαπιστώνεται επιβάρυνση του Κοκκινόλακκα κατάντη του σημείου διάθεσης των υγρών αποβλήτων ως προς τις παραμέτρους: αιωρούμενα σωματίδια, μαγγάνιο. νικέλιο. μόλυβδος και ψευδάργυρος, οι οποίες εμφανίζουν υπέρβαση των ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων που ορίζονται από την 96400/1985 Απόφαση Νομάρχη και την 51354/2641/Ε103/2010 ΚΥΑ.

Ε. ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ Ε1. ... Ε.2. Βιομηχανικά στερεά απόβλητα. Αδρανή εξορυκτικά απόβλητα

Κατά την αυτοψία στις 20-09-2013, τα σπαστηριοτριβεία ήταν εκτός λειτουργίας. Ελήφθησαν δύο ενοποιημένα δείγματα του λεπτόκοκκου κλάσματος από δύο σωρούς διαφορετικής απόχρωσης (γκρί -Δείγμα 1 και καφέ - Δείγμα 2), τα οποία δόθηκαν για ανάλυση σύστασης και δοκιμές εκπλυσιμότητας σε ιδιωτικό εργαστήριο. Κατά την αυτοψία στις 23-10-2013 ελήφθησαν και δείγματα αδρανών του υποέργου Μαύρων Πετρών και συγκεκριμένα ενοποιημένα δείγματα από τα κάτωθι απόβλητα: Δείγμα ΣΑ3. Αδρανή από το φρύδι των σωρών στην πλατεία σπαστηριοτρβείων (λεπτομερές κλάσμα). Δείγμα ΣΑ4. Αδρανή από τον πόδα των σωρών στην πλατεία σπαστηριοτριβείων (λεπτομερές κλάσμα). Τα δείγματα δόθηκαν για ανάλυση σύστασης και δοκιμές εκπλυσιμότητας στο ΓΧΚ και σε ιδιωτικό εργαστήριο. Τα αποτελέσματα αναλύσεων στα τέσσερα συνολικά δείγματα αδρανών φαίνονται στους Πίνακες 6 και 7α και7β. Στα 4 δείγματα αδρανών έγιναν δοκιμές εκπλυσιμότητας για δύο λόγους έκπλυσης (US=10 και L/S=2), σύμφωνα με τα κριτήρια της Απόφασης 2003/33/ΕΚ, (77) και (78) σχετικά. Δεδομένου ότι τα 2 δείγματα εξετάστηκαν και από τα δύο εργαστήρια (2 δείγματα χ 2 εργαστήρια χ 2 λόγοι έκπλυσης = 8 αποτελέσματα αναλύσεων) και τα άλλα 2 δείγματα μόνο από το ιδιωτικό εργαστήριο (2 δείγματα χ 1 .εργαστήριο χ 2 λόγους έκπλυσης = 4 αποτελέσματα αναλύσεων) προέκυψαν συνολικά 12 αποτελέσματα δοκιμών εκπλυσιμότητας από τα οποία διαπιστώνονται τα εξής: Έξι (6) αναλύσεις σε σύνολο 12 αναλύσεων έδωσαν εκλπυσιμότητες αρσενικού (As) ανώτερες το» ορίου για διάθεση σε ΧΥΤ Αδρανών. εκ των οποίων η μία (1) ήταν ανώτερη και

από το όριο για διάθεση σε ΧΥΤ Μη επικινδύνων αποβλήτων. Πέντε (5) αναλύσεις σε σύνολο 12 έδωσαν εκλπυσιμότητες αντιμονίου (Sb) ανώτερες του ορίου για διάθεση σε ΧΥΤ Αδρανών. Μία (1) ανάλυση σε σύνολο 12 έδωσε εκλπυσιμότητες χρωμίου (Cr) ανώτερη του ορίου για διάθεση σε ΧΥΤ Αδρανών. Μία (1) ανάλυση σε σύνολο 12 έδωσε περιεκτικότητα σε αρσενικό (As) 0,467 %, κατώτερη του ορίου 3 % περιεκτικότητας σε τοξικές ουσίες, ώστε να ταξινομηθεί ένα απόβλητο ως επικίνδυνο. Ωστόσο, το δείγμα αυτό (Δείγμα 1) εμφανίζει μη σταθερή συμπεριφορά των επικινδύνων συστατικών του (As), σύμφωνα με τις δοκιμές εκπλυσιμότητας. Επίσης στο πλαίσιο εκτέλεσης εισαγγελικής παραγγελίας για διερεύνηση καταγγελίας σχετικής με την παράνομη εναπόθεση στερεών αποβλήτων σε δασικές οδούς της ευρύτερης περιοχής Σκουριών, ελήφθησαν, μεταξύ άλλων, δείγματα υλικών που χρησιμοποιεί η εταιρεία για το έργο, τα οποία δόθηκαν για ανάλυση στο ΓΧΚ. Από την ανάλυση των δειγμάτων, προέκυψε ένα δείγμα σκύρων που προερχόταν από την πλατεία αδρανών Μαντέμ Λάκκου (Δείγμα 3: λεπτομερές κλάσμα από την πλατεία σκύρων εντός του εργοταξίου Σκουριών), το οποίο έδωσε: Δύο (2) αναλύσεις σε σύνολο 2, με εκπλυσιμότητες αρσενικού (As) ανώτερες του ορίου για διάθεση σε ΧΥΤ Αδρανών. Δύο (2) αναλύσεις σε σύνολο 2, με εκπλυσιμότητες αντιμονίου (Sb) ανώτερες του ορίου για διάθεση σε ΧΥΤ Αδρανών, εκ των οποίων η μία (1) εκπλυσιμότητα ήταν ανώτερη και από το όριο για διάθεση σε ΧΥΤ Μη επικινδύνων αποβλήτων. Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΣΔΑ) που συνοδεύει την σχετική ΑΕΠΟ, τα αδρανή απόβλητα που παράγονται από τις δραστηριότητες του έργου διακρίνονται σε στείρα 3Α και νυχάκι. Και τα δύο είδη αδρανών, αναφέρεται στο ΣΔΑ ότι στην ενδεικτική σύγκριση με τα κριτήρια της απόφασης 2003/33/ΕΚ ικανοποιούν όλα τα κριτήρια εκπλυσιμότητας για την αποδοχή σε ΧΥΤΑ αδρανών. Ωστόσο οι αναφορές αυτές στο ΣΔΑ και στη ΜΠΕ του έργου δεν επιβεβαιώνονται από τις αναλύσεις των δειγμάτων που ελήφθησαν από την ΕΥΠΕ κατά τις αυτοψίες, τα οποία, ωστόσο, ήταν ενδεικτικά και όχι αντιπροσωπευτικά. Η εταιρεία οφείλει να ελέγχει τακτικά την ποιότητα των παραγόμενων σκύρων και αδρανών και να τηρεί στοιχεία για τις επιμέρους ποσότητες ανά πηγή προέλευσης και τους χώρους προσωρινής και οριστικής

απόθεσης τους, ώστε να αποτρέπεται τυχόν απόθεση μη αδρανών υλικών σε ακατάλληλους χώρους.

Scrap σιδήρου και άλλα στερεά απόβλητα

Το scrap σιδήρου και άλλα στερεά απόβλητα (παλιός εξοπλισμός, ξυλεία κλπ) του μεταλλείου Μαντέμ Λάκκος αποθηκεύονται προσωρινά σε χώρο στα πρανή της περιοχής των λιμνών Chevalier. Η αποθήκευση τους, κατά την αυτοψία στις 11-10-2012, γινόταν σε υπαίθριο χώρο επί του εδάφους. Πλησίον του χώρου αυτού βρέθηκαν 15 ανοιχτά βαρέλια με υπολείμματα γράσων και σκουπίδια, αποθηκευμένα ομοίως σε υπαίθριο χώρο επί του εδάφους. Τα παραπάνω έρχονται σε αντίθεση με τον όρο δ.1.28 της ΑΕΠΟ που προβλέπει αποθήκευση των μη επικινδύνων βιομηχανικών αποβλήτων σε κατάλληλα προστατευμένο χώρο (δάπεδο με συλλογή απορροή εντός των εγκαταστάσεων. Παραπλεύρως υπήρχε πλατεία διαστρωμένη με κροκάλα, στην οποία ήταν αποθηκευμένος παλαιός εξοπλισμός του μεταλλείου, που κατά δήλωση προορίζεται για το μεταλλευτικό μουσείο που προτίθεται να ιδρύσει η εταιρεία. Σύμφωνα με παραστατικά που προσκομίστηκαν στον έλεγχο, κατά το 2011 διατέθηκαν 13.070 kg scrap σιδήρου στο συλλέκτη Ζ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ο οποίος όμως δεν διέθετε την προβλεπόμενη άδεια συλλογής - μεταφοράς, σε αντίθεση με το άρθρο 11 της ΚΥΑ ΗΠ 50910/2727/2003 (Β' 1909/22-12-2003). Εκ των υστέρων προσκομίστηκε η Α.Π.7662/24-10-2013 άδεια διαχείρισης μη επικινδύνων αποβλήτων (scrap).Κατά την αυτοψία στις 20-09-2013, τα scrap είχαν μεταφερθεί σε νέο υπαίθριο χώρο, και πάλι επί του εδάφους, πλησίον των παλαιών αποθέσεων αποφρυγμάτων αρσενοπυρίτη, σε αντίθεση με τον όρο δ.1.28 της ΑΕΠΟ. Σε παρακείμενο χώρο βρέθηκαν επί του εδάφους περίπου 50 κενά βαρέλια λιπαντικών, 3 παλετοδεξαμενές IBC 1t γεμάτες με sodium aluminate, σύμφωνα με τη σήμανση τους, και μία παλετοδεξαμενή IBC 1t γεμάτη με στερεοποιημένο πολτό άγνωστης σύστασης και σήμανση H2O2 35%, σε αντίθεση με τον όρο δ.1.14 της ΑΕΠΟ, που προβλέπει λεκάνες ασφαλείας για την αποθήκευση χημικών, και του άρθρου 14 του ν. 4042/2012 για τη διαχείριση αποβλήτων. ...

Χρησιμοποιημένα ελαστικό οχημάτων

Τα χρησιμοποιημένα ελαστικά οχημάτων παραδίδονται μέσω συλλέκτη στο συλλογικό σύστημα ECO-ELASTIKA. Σύμφωνα με βεβαίωση του συστήματος, το 2011 παραδόθηκαν 2.820 t, ενώ το 2012 275 τεμάχια. Ωστόσο, σύμφωνα με παραστατικά που προσκομίστηκαν, κατά το 2012 τα ελαστικά παραδίδονταν στο συλλέκτη ΡΟΔΑ ΜΕΠΕ, ο οποίος όμως δεν διέθετε την προβλεπόμενη άδεια συλλογής - μεταφοράς, σε αντίθεση με το άρθρο 11 της ΗΠ 50910/2727/2003. Κατά την αυτοψία στις 28-08-2014 διαπιστώθηκε ότι είχε κατασκευαστεί και τεθεί σε χρήση νέος χώρος προσωρινής αποθήκευσης ανακυκλώσιμων βιομηχανικών αποβλήτων (scrap, βαρέλια λιπαντικών, ελαστικά οχημάτων, πλαστικά, χαρτόνια). Αποτελείται από χωριστές φάτνες από σκυρόδεμα, με εσωτερικές κλήσεις για τη συγκράτηση τυχόν διαρροών και στέγαστρο στη φάτνη των βαρελιών λιπαντικών.

ΣΤ. ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Χαρακτηρισμός Αποβλήτων Τελμάτων

Η εταιρεία χαρακτηρίζει τα απόβλητα ως προς την εν δυνάμει επικινδυνότητα τους, χωρίς να έχει διενεργήσει όλες τις προβλεπόμενες αναλύσεις για την ταξινόμηση τους ως επικίνδυνα ή μη, σε αντίθεση με το άρθρο 24, Παράρτημα ΙΙ της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009 (ΦΕΚ 2076 Β 725-09-2009). Συγκεκριμένα, όπως περιγράφεται στο Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΣΔΑ), αντί της ταξινόμησης τους σύμφωνα με την αντίστοιχη καταχώριση στην Απόφαση 2000/532/ΕΚ λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τα επικίνδυνα χαρακτηριστικά τους (άρθρο 11 του ν. 4042/2012 προέβη σε δοκιμές εκπλυσιμότητας, σύμφωνα με τα κριτήρια της Απόφασης 33/2003/ΕΚ για την υγειονομική ταφή αποβλήτων. Στο αδρομερές τέλμα αποδίδεται κωδικός ΕΚΑ 01 03 06 με κατοπτρική εγγραφή για μη επικίνδυνη εκδοχή, χωρίς την κατάλληλη τεκμηρίωση. Για την επιλογή της μη επικίνδυνης εκδοχής όμως, απαιτείται η διεξαγωγή χημικών αναλύσεων σε διαπιστευμένο εργαστήριο, προκειμένου να αποδειχθεί τεκμηριωμένα ότι δεν εμφανίζει καμία από τις επικίνδυνες ιδιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383 Β/28-03-

2006). Επομένως πρόκειται για «εν δυνάμει» επικίνδυνο απόβλητο και μέχρι την απόδειξη της μη επικίνδυνης εκδοχής θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως επικίνδυνο, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν.4042/12. Το λεπτομερές στο ΣΔΑ χαρακτηρίζεται με την ίδια διαδικασία ως μη επικίνδυνο, χωρίς και πάλι να ακολουθείται πιστά η διαδικασία του άρθρου 24, Παράρτημα ΙΙ της 39624/2209/Ε103/2009 (ΦΕΚ 2076 Β/25-09-2009) ΚΥΑ. Ωστόσο στη ΜΠΕ εμφανίζεται ως εν δυνάμει επικίνδυνο με κωδικό ΕΚΑ 01 03 04*. ...

Χρησιμοποιημένα πανιά φίλτρων

Από τη λειτουργία των δισκοφίλτρων και της πλακοφιλτρόπρεσσας προκύπτουν χρησιμοποιημένα πανιά φίλτρων, ρυπασμένα με υπολείμματα προϊόντων και τέλματος. Κατά δήλωση γίνονται περίπου: Τρεις αλλαγές πανιών στο δισκόφιλτρο του ZnS κάθε μήνα (192 πανιά των 2 kg / μήνα ή 4,6 t/y), τρεις αλλαγές πανιών στο δισκόφιλτρο του PbS κάθε μήνα (240 πανιά των 2 kg/μήνα ή 5,76 t/y), δύο αλλαγές πανιών στην φιλτρόπρεσσα του λεπτομερούς κάθε χρόνο (364 πανιά των 3 kg/χρόνο ή 1,09 t/y), δέκα αλλαγές στο τυμπανόφιλτρο του αδρομερούς κάθε χρόνο (10 πανιά των 10 kg ή 0,1 t/y). Επομένως η συνολική ποσότητα των ρυπασμένων πανιών ανέρχεται περίπου σε 11,5 t/y και από το 2007 που άρχισε να λειτουργεί η φιλτρόπρεσσα σε 80 τόνους. Τα ρυπασμένα πανιά φίλτρων από τον Απρίλιο του 2014, κατά δήλωση, συσκευάζονται σε big-bags και αποθηκεύονται προσωρινά σε στεγανή, μη στεγασμένη φάτνη του νέου χώρου προσωρινής αποθήκευσης ανακυκλώσιμων βιομηχανικών αποβλήτων, μέχρι τη διάθεση τους σε εταιρεία διαχείρισης επικινδύνων, καθώς πρόκειται για υλικά ρυπασμένα με επικίνδυνες ουσίες και απόβλητα (ΕΚΑ 15 02 02*). Κατά την αυτοψία στις 28-08-2014, βρέθηκαν 4 τέτοια big-bags, συνολικού βάρους κατ' εκτίμηση 1t. Δεν προσκομίστηκαν παραστατικά για τη διαχείριση των ρυπασμένων πανιών που παρήχθησαν το προηγούμενο διάστημα. Συνεπώς συμπεραίνεται ότι από το 2007, μέχρι τουλάχιστον τον Απρίλιο του 2014, η εταιρεία δεν διέθετε τα ρυπασμένα πανιά φίλτρων ως επικίνδυνα απόβλητα, αλλά ανεξέλεγκτα, σε αντίθεση με το άρθρο 10 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (Β' 383/28-03-2006).

ΣΤ.2 Χώρος Υγειονομικής Ταφής Επικινδύνων Αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ) Κοκκινόλακκα

Στην άνω λεκάνη του ρέματος Κοκκινόλακκα κατασκευάζεται, όπως προβλέπεται από π]ν (26) ΚΥΑ ΕΠΟ, ΧΥΤΕΑ, στον οποίο θα διατεθούν τα πλεονάζοντα απόβλητα από τα υποέργα Μαύρων Πετρών και Ολυμπιάδας. Επίσης στον ΧΥΤΕΑ προβλέπεται να διατεθούν και τα απόβλητα που θα προκύψουν από τις εργασίες αποκατάστασης όλων των παλαιών χώρων απόθεσης από την προγενέστερη μεταλλευτική δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή των υποέργων. Κατά τις αυτοψίες στις 22 και 23-10-2013 επιθεωρήθηκαν οι εργασίες στον υπό κατασκευή ΧΥΤΕΑ, οι οποίες σύμφωνα με τον υπεύθυνο ξεκίνησαν στις 01-07-2013. Το χρόνο των αυτοψιών οι εργασίες εστιάζονταν στην περιοχή απόθεσης 1, στο αριστερό αντέρεισμα του ρέματος και σε έκταση 33 στρεμμάτων, επί του συνόλου των 500 στεμμάτων που θα καταλαμβάνει ο ΧΥΤΕΑ. Στα επικλινή τμήματα του (πρανή), αντί της αποστραγγιστικής στρώσης τοποθετήθηκε πλαστικό τύπου Domodrain με γεωύφασμα (αποστραγγιστικό γεωσύνθετο). Στο οριζόντιο τμήμα του χώρου απόθεσης ο γεωλογικός φραγμός περιλαμβάνει μόνο την πλαστική μεμβράνη με το πανί μπετονίτη, και δεν περιλαμβάνει στρώση συμπυκνωμένης αργίλου ελάχιστου πάχους 0,5 m (για την περίπτωση που συμπληρώνεται από τεχνητά μέσα), σε αντίθεση με τις διατάξεις του Κεφαλαίου 5.7.3.1 της ΚΥΑ Η.Π. 24944/1159/2006 (Β' 791/30-06-2006_ και των όρων δ2.266,δ2.269 & δ2.282 της σχετικής ΑΕΠΟ. Επίσης είχαν ξεκινήσει εργασίες υλοτόμησης και διάνοιξης προσωρινών προσβάσεων στην περιοχή απόθεσης 3, έκτασης 16 στεμμάτων, στο δεξί αντέρεισμα του Κοκκινόλακκα. Οι εργασίες κατασκευής του ΧΥΤΕΑ ξεκίνησαν χωρίς να έχει εγκριθεί το Προσάρτημα της Τεχνικής Μελέτης Εγκατάστασης για το ΧΥΤΕΑ, όπως προβλέπεται από τον Κώδικα Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (άρθρο 4), σε αντίθεση με τον όρο δ1.4 της ΑΕΠΟ. Κατά τις εργασίες κατασκευής του έργου α) δεν παραβρίσκονταν εξειδικευμένος και πιστοποιημένος σε χώρα της ΕΕ φορέας ποιοτικού ελέγχου για τον έλεγχο παραλαβής των υλικών, τον έλεγχο της κατασκευής και τον έλεγχο για την παραλαβή των έργων, β) δεν είχαν

κατασκευαστεί τα κατάλληλα πεδία δοκιμών και γ) δεν καταγράφονταν σε πρωτόκολλο τα αποτελέσματα των ελέγχων, σε αντίθεση με τις διατάξεις του Κεφαλαίου 5 της ΚΥΑ Η.Π. 24944/1159/2006 και των όρων δ2.266 & δ2.269 της ΑΕΠΟ. Κατά την αυτοψία στις 30-05-2014 διαπιστώθηκε ότι στην περιοχή απόθεσης 1 γινόταν απόθεση του υπολείμματος κατεργασίας Ολυμπιάδας. Κατά δήλωση, η απόθεση ξεκίνησε από τις 19-05-2014 και ταυτόχρονα διακόπηκε η απόθεση του αποβλήτου στο χώρο απόθεσης των λιμνών Chevalier. Οι εν λόγω αποθέσεις προβλέπονται από το Προσάρτημα 4 της ΤΜΕ, ως προσωρινές και μέχρι την πώληση του υπολείμματος κατεργασίας Ολυμπιάδος. Προσωρινές αποθέσεις αξιοποιήσιμων υλικών προβλέπονται και από το άρθρο 87 του ΚΜΛΕ. Ωστόσο, στην ΜΠΕ για την αποκατάσταση του χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδος προβλέπεται προσωρινή απόθεση του υπολείμματος κατεργασίας στην υπαίθρια πλατεία του εργοστασίου Ολυμπιάδος πριν την πώληση του σε τσιμεντοβιομηχανίες. Η απόθεση, σύμφωνα με τον υπεύθυνο γινόταν με μείξη του αδρομερούς και λεπτομερούς υπολείμματος και κατά τρόπο ώστε να μπορούν τα απόβλητα να παραμείνουν μόνιμα στο χώρο, εάν εν τω μεταξύ δεν εξευρεθεί άλλος τρόπος διάθεσης. Συγκεκριμένα, αρχικά γινόταν στοίβαξή τους σε κεντρικό σωρό για επιπλέον ξήρανση, στη συνέχεια διάστρωση σε στρώση πάχους 1-1,5 m και τέλος συμπίεση με ερπυστριοφόρο τσάπα και προωθητή. Σύμφωνα με στοιχεία που προσκομίστηκαν, μέχρι την ημέρα της αυτοψίας είχαν αποτεθεί περίπου 14.000 m3 αποβλήτου, με χωρητικότητα του συγκεκριμένου χώρου 220.000 m3. Παρά τη διακίνηση αποβλήτων προς τον ΧΥΤΕΑ, δεν έχει κατασκευαστεί σύστημα πλύσης των τροχών των οχημάτων μεταφοράς, σε αντίθεση με τον όρο δ2.299 της ΑΕΠΟ. Τα στραγγίδια της περιοχής απόθεσης 1 καταλήγουν, μέσω του συστήματος αποστράγγισης στην προσωρινή σκυροδετημένη δίδυμη δεξαμενή συλλογής, διαστάσεων 5x5x15, απ' όπου με αντλία δυναμικότητας 200 m3/h, οδηγούνται στη λίμνη Chevalier II και από εκεί στη μονάδα κατεργασίας νερών μεταλλείου του Στρατωνίου. Από τα στραγγίδια, κατά δήλωση, ελήφθη δείγμα πριν την απόθεση του αποβλήτου και πλέον λαμβάνονται δύο δείγματα το μήνα μετά την έναρξη απόθεσης του.Κατά την

αυτοψία στις 30-05-2014 ήταν παρούσα εκπρόσωπος της εταιρείας «EUROCERT», η οποία δήλωσε ότι παραβρίσκεται μόνιμα στο χώρο, ενώ ανά 2 εβδομάδες παρίσταται και στέλεχος της εταιρείας από την Αθήνα. Κατά δήλωση, εκπονείται το πρόγραμμα ποιοτικού ελέγχου του έργου, ενώ προσκομίστηκε η έκθεση ελέγχου για το κατασκευασμένο τμήμα του ΧΥΤΕΑ (περιοχή 1). Ωστόσο η εν λόγω έκθεση δεν αναφέρεται σε κανένα σημείο της στην ΚΥΑ 24944/2006, και στις επί μέρους απαιτήσεις της, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να εκληφθεί, έστω και εκ των υστέρων, ως βεβαίωση τήρησης των διατάξεων του Κεφαλαίου 5 της ΚΥΑ (24944/1159/2006, σε αντίθεση αυτής και των όρων δ2.266 & δ2.269 της ΑΕΠΟ. Στην έκθεση σημειώνεται η ανεπάρκεια των προσωρινών δεξαμενών να παραλάβουν την ποσότητα των στραγγισμάτων.

ΣΤ.3 Χώροι απόθεσης Chevalier I & II

Στο χώρο απόθεσης Chevalier I η ξηρή απόθεση των αποβλήτων (ιλύς μονάδων κατεργασίας νερού, λεπτομερές κλάσμα εμπλουτισμού Στρατωνίου και υπόλειμμα κατεργασίας τέλματος Ολυμπιάδας) άρχισε να γίνεται μέσα στη λεκάνη της λίμνης και πλέον έχει ανέβει περίπου 25 m πάνω από αυτήν. Κατά την αυτοψία στις 30-05-2014 διαπιστώθηκε ότι οι αποθέσεις έχουν φθάσει περιμετρικά σε επαφή με την υπάρχουσα δασική βλάστηση. Ο τρόπος απόθεσης, κατά δήλωση, είναι ο ίδιος με αυτόν που ακολουθείται στην περιοχή απόθεσης 1 του ΧΥΤΕΑ. Δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη διατάξεων και κατασκευών για την παροχέτευση των στραγγιδίων ή άλλων απορροών του χώρου, σε αντίθεση με τον όρο δ2.293 της ΑΕΠΟ. Κατάντι των λιμνών Chevalier I & II βρίσκεται η λίμνη έκτακτης ανάγκης, η οποία όμως δεν συνδέεται φυσικά ή τεχνητά με τη λίμνη Chevalier I, παρά μόνο με τη λίμνη Chevalier II. Η εν λόγω απόθεση εκτός των ορίων της παλαιάς στεγανοποιημένης λίμνης Chevalier I έρχεται σε αντίθεση με την εγκεκριμένη ΜΠΕ (κεφ. 3.4.9.3) και τον όρο δ.2.285.vii της ΑΕΠΟ, επιτείνοντας το πρόβλημα των επιβαρημένων απορροών του χώρου, σε αντίθεση με το άρθρο 14 του ν. 4042/2012. Σημειώνεται ότι βάσει του ενδεικτικού χαρακτηρισμού των

αποβλήτων από το ΓΧΚ, το λεπτομερές κλάσμα εμπλουτισμού Στρατωνίου και το υπόλειμμα κατεργασίας τέλματος Ολυμπιάδας χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνα απόβλητα.

ΣΤ.4 Λοιπά επικίνδυνα απόβλητα

Χρησιμοποιημένοι συσσωρευτές

Οι χρησιμοποιημένοι συσσωρευτές συλλέγονται σε πλαστικούς κάδους με μεταλλικό καπάκι και παραδίδονται σε συλλέκτες. Σύμφωνα με παραστατικά που προσκομίστηκαν, το 2011 διατέθηκαν μέσω του συλλέκτη ΣΥΔΕΣΥΣ Α.Ε., 1823 kg και το 2012 942 kg συσσωρευτών.

Από την αποξήλωση της οροφής του εργοστασίου Ολυμπιάδος, κατά τις εργασίες ανακαίνισης του το 2012, προέκυψαν 91,26 t αποβλήτων πλακών αμιαντοτσιμέντου, οι οποίοι διατέθηκαν στο εξωτερικό, μέσω της εταιρείας GWS, σύμφωνα με παραστατικά. Η εταιρεία δεν υπέβαλε στις αρμόδιες υπηρεσίες, «Ετήσιες εκθέσεις παραγωγού αποβλήτων» για τα προηγούμενα έτη και δεν διέθετε μητρώο παραγωγού επικινδύνων αποβλήτων, σε αντίθεση με το άρθρο 11 της ΗΠ 13588/725/2006 ΚΥΑ και το Κεφάλαιο 13 της 24944/1159/2006 ΚΥΑ, όπως διευκρινίζεται και σε σχετικές Εγκυκλίους του ΥΠΕΚΑ. Για τα έτη 2010, 2011 και 2012 υπέβαλε στοιχεία παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων στην Ελληνική Στατιστική Αρχή, ως μέρος δειγματοληπτικής έρευνας της υπηρεσίας....

Θ. ΛΟΙΠΟΙ ΟΡΟΙ

Απέναντι από τα γραφεία του μεταλλείου Μαντέμ Λάκκος υπάρχει υπαίθρια αποθήκη χημικών, όπου κατά την αυτοψία στις 11-10-2012 βρέθηκαν περίπου 10 πλαστικές δεξαμενές του 1 m3 τύπου IBC, με διάλυμα NaOH για χρήση ως ταχυπηκτικού σκυροδέματος και άλλες 20 άδειες. Η αποθήκη είναι περιφραγμένη, ασφαλτοστρωμένη, χωρίς όμως διάταξη συλλογής τυχόν διαρροών, οι οποίες θα κατέληγαν μέσω φρεατίου, εγκάρσιου στην οδό κίνησης, στο ρέμα Κοκκινόλακκα, σε αντίθεση με τον όρο δ1.14 της ΑΕΠΟ, που προβλέπει λεκάνες ασφαλείας για την αποθήκευση χημικών. Κατά την αυτοψία

στις 20-09-2013 στο χώρο υπήρχε μόνο μία δεξαμενή με ταχυπηκτικό και άλλες δύο με το υλικό VISCOCRETE (πρόσθετο σκυροδέματος) στο στεγασμένο τμήμα του χώρου. Το ανωτέρω φρεάτιο, εγκάρσιο στην οδό κίνησης, συλλέγει το σύνολο των ομβρίων της οδού, τα οποία οδηγούνται στο ρέμα Κοκκινόλακκα. Παρεμβάλλεται χωμάτινο σκάμμα επιφάνειας περίπου 10 m2, το οποίο κατά την αυτοψία ήταν καλυμμένο με σκουρόχρωμη ιλύ υλικών του μεταλλείου, σε αντίθεση με τους όρους δ1.18 και δ1.19 της ΑΕΠΟ, που επιβάλλουν την κατασκευή τεχνικών για την πρόληψη μεταφοράς φερτών από τις εγκαταστάσεις προς τους υδάτινους αποδέκτες. Στον ίδιο χώρο βρίσκεται η αποθήκη λιπαντικών, με στέγαστρο και λεκάνη συγκράτησης διαρροών, η οποία κατά την αυτοψία ήταν σχεδόν γεμάτη με λιπαντικά.

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Η διακίνηση των προϊόντων του εργοστασίου εμπλουτισμού Στρατωνίου γίνεται ως εξής: Ο σφαλερίτης (ZnS), κατά δήλωση, διακινείται από το 2013 αποκλειστικά με πλοία από τις λιμενικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου, κυρίως προς την Ιταλία και δευτερευόντως προς τη Βουλγαρία. Φορτώνονται χύδην, απευθείας στα αμπάρια, περίπου 16 πλοία των 3.000 t περίπου κάθε χρόνο, σε αντίθεση με τη σύμβαση MARPOL 73/78 και του κώδικα IBC, σύμφωνα με τα οποία, η χύδην θαλάσσια μεταφορά του σφαλερίτη επιτρέπεται μόνο σε αδιαπέραστα και κλειστά κοντέινερ, όπως αναφέρεται και στο Δελτίο Δεδομένων Ασφαλείας της εταιρείας, αλλά και σε αντίθεση με το άρθρο 1 του ν. 1650/1986. Σημειώνεται ότι στην σχετική ΚΥΑ ΑΕΠΟ υπάρχει πρόβλεψη για εξοπλισμό χύδην φόρτωσης, σε αντίθεση με τις παραπάνω διεθνείς διατάξεις και επομένως θα πρέπει να τροποποιηθεί η ΚΥΑ ΕΠΟ ως προς τα ανωτέρω. Κάθε φορτίο συνοδεύεται από τα παραστατικά φόρτωσης (χημικές αναλύσεις, υπεύθυνες δηλώσεις, προτιμολόγια κλπ), στα οποία κατά δήλωση προστίθενται και τα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας του υλικού. Στα έγγραφα φορτώσεων δεν περιλαμβάνεται η Δήλωση για Έγκριση Φόρτωσης Επικινδύνων Ειδών προς την αρμόδια Λιμενική Αρχή, ή αντίστοιχη δήλωση, σύμφωνα με το IMDG - IMO - Code. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα για τις εξαγωγές σφαλερίτη από το λιμάνι

Στρατωνίου κατά το ανωτέρω διάστημα, να μην έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες από τον διεθνή ναυτιλιακό κώδικα IMDG Code και το σχετικό π.δ. 405/1996, διαδικασίες διακίνησης επικινδύνων εμπορευμάτων, σε αντίθεση με το άρθρο 19 του άνω π.δ/τος και το άρθρο 1 του ν. 1650/1986. Ο γαληνίτης (PbS) μεταφέρεται οδικώς με κλειστά φορτηγά ή μέσα σε εμπορευματοκιβώτια στο λιμάνι Θεσσαλονίκης για εξαγωγή (περίπου 16.000 t/y). Τα οχήματα φέρουν σήμανση επικινδυνότητας και οι οδηγοί τους πιστοποιητικό κατά ADR. Εντούτοις, η μεταφορά του γαληνίτη οδικώς γίνεται σε αντίθεση με την ΑΕΠΟ, καθώς δεν προβλέπεται από αυτήν ή την εγκεκριμένη ΜΠΕ, ούτε μελετήθηκαν με αυτήν οι επιπτώσεις στο ευρύτερο περιβάλλον από την μεταφορά του γαληνίτη οδικώς, αφού έχει προβλεφθεί η μεταφορά του να γίνεται μέσω των λιμενικών εγκαταστάσεων Στρατωνίου. Από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η ΕΥΠΕ στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξέτασης που διενήργησε, σε εκτέλεση της ΑΒΜ Α2013/9885 παραγγελίας του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, προέκυψε ότι από 01-01-2012 τουλάχιστον, και μέχρι τις 19-09-2013, τα προϊόντα: συμπύκνωμα μολύβδου και συμπύκνωμα ψευδαργύρου από το εργοστάσιο Στρατωνίου, τα οποία ταξινομούνται ως επικίνδυνα υλικά, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας της εταιρείας, διακινήθηκαν από το Λιμένα Θεσσαλονίκης χωρίς να έχει δηλωθεί η επικινδυνότητα τους στο Λιμεναρχείο με την υποβολή του ειδικού εντύπου «Multimodal Dangerous Goods Forms. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα για τις εξαγωγές των προϊόντων κατά το ανωτέρω διάστημα, να μην έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες από τον διεθνή ναυτιλιακό κώδικα IMDG Code και το π.δ. 405/1996, διαδικασίες διακίνησης επικινδύνων εμπορευμάτων, σε αντίθεση με το άρθρο 19 του άνω π.δ/τος. και το άρθρο 1 του ν. 1650/1986.

5. Επειδή, ύστερα από τις παραπάνω διαπιστώσεις η εφεσίβλητη κλήθηκε σε γραπτή απολογία, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. Α. 4 του ν. 2947/2001. Η εφεσίβλητη απέστειλε το από 16-02-2014 απολογητικό υπόμνημά της, με το οποίο αρνήθηκε όλες τις παραβάσεις. Ακολούθως, εκδόθηκε από το Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος Βορείου Ελλάδος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας η 14504/30-09-2015 Πράξη Βεβαίωσης

Παράβασης, με την οποία καταλογίστηκαν στην εκκαλούσα οι εξής παραβάσεις: Παράβαση 1η: Ελλιπής υποβολή στοιχείων για την επικινδυνότητα των προϊόντων. Η εταιρεία δεν παρέθεσε στην εγκεκριμένη ΜΠΕ που συνοδεύει την Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ, όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με θέματα επικινδυνότητας των παραγόμενων προϊόντων (σφαλερίτη και γαληνήτη) και κατά συνέπεια δεν προβλέφθηκαν επαρκή μέτρα για τον ασφαλή χειρισμό τους, προκειμένου να αποτρέπεται η ρύπανση περιβάλλοντος και να διασφαλίζεται η προστασία της ανθρώπινης υγείας, κατά παράβαση των Πινάκων 1 και 2 της ΚΥΑ 69269/5387/1990 (ΦΕΚ 678 Β725-10-90) και του άρθρο 1 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α716-10-86). Παράβαση 2η: Μη λειτουργία συστήματος πλύσης τροχών. Το σύστημα πλύσης τροχών των οχημάτων στην πλατεία τελμάτων του εργοστασίου εμπλουτισμού Στρατωνίου ήταν εκτός λειτουργίας, κατά παράβαση του όρου δ.2.231 της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. Παράβαση 3η: Διάθεση μη επαρκώς επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων. Από τα αποτελέσματα αναλύσεων σε δείγματα επεξεργασμένων νερών από τις μονάδες κατεργασίας νερών μεταλλείου Στρατωνίου (στο σημείο εκβολής στη θάλασσα) και Μαντέμ Λάκκου (πριν την εκβολή στο ρέμα Κοκκινόλακκα) που ελήφθησαν από την υπηρεσία, αλλά και που λαμβάνονταν και αναλύονταν από την εταιρεία, προέκυψαν υπερβάσεις των ορίων διάθεσης υγρών αποβλήτων, κατά παράβαση των όρων δ2.200 και β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ και του άρθρου 1 του Νόμου 1650/1986 (ΦΕΚ160 Α716-10-86). Συγκεκριμένα: i. Σε δείγματα επεξεργασμένων νερών από τη μονάδα κατεργασίας Στρατωνίου που ελήφθησαν από την υπηρεσία, προέκυψαν υπερβάσεις των παραμέτρων pH, COD, BODs. μολύβδου (Pb) και ψευδαργύρου (Zη) των ορίων διάθεσης υγρών αποβλήτων της υπ΄ αριθμ. 96400/85 (ΦΕΚ573 Β724-09-85)- Απόφασης Νομάρχη και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1909/Β708-12-2010), όπως αναλυτικά αναφέρονται στην Α.Π. 485/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου (ενότητα Δ.3 και Πίνακας 2), κατά παράβαση των όρων δ2.200 και β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. ii. Σε δείγματα επεξεργασμένων νερών από τη μονάδα κατεργασίας Στρατωνίου που λαμβάνονταν και αναλύονταν από την

εταιρεία, προέκυψαν υπερβάσεις των παραμέτρων pH, αιρούμενων στερεών, μαγγανίου (Μη), μολύβδου (Pb), ολικού σιδήρου (Fe) και ψευδαργύρου (Ζη) των ορίων διάθεσης- υγρών αποβλήτων της ΚΥΑ 5673/400/97, της υπ'αριθμ. 96400/85 Απόφασης Νομάρχη και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην Α.Π. 485/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου (ενότητα Δ.4 και Πίνακας 3), κατά παράβαση των όρων δ2.200 και β2.β β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. iii. Σε δείγματα επεξεργασμένων νερών από τη μονάδα κατεργασίας Μαντέμ Λάκκου που ελήφθησαν από την υπηρεσία, προέκυψαν υπερβάσεις των παραμέτρων pH, αρσενικού (As) και ψευδαργύρου (Zn) των ορίων διάθεσης υγρών αποβλήτων της υπ'αριθμ. 96400/85 Απόφασης Νομάρχη και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην Α.Π. 485/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου (ενότητα Δ.3 και Πίνακας 4), κατά παράβαση των όρων δ2.200 και β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. iv. Σε δείγματα επεξεργασμένων νερών από τη μονάδα κατεργασίας Μαντέμ Λάκκου και υδάτων του Κοκκινόλακκα, που λαμβάνονταν και αναλύονταν από την εταιρεία, προέκυψαν υπερβάσεις των παραμέτρων pH και καδμίου (Cd) των ορίων διάθεσης υγρών αποβλήτων της υπ'αριθμ. 96400/85 Απόφασης Νομάρχη και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην Α.Π. 485/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου (ενότητα Δ.4 και Πίνακες 4 και 5), κατά παράβαση των όρων δ2.200 και β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ και του άρθρου 1 του Νόμου 1650/1986. Παράβαση 4η: Ελλιπής παρακολούθηση των ποιοτικών παραμέτρων των υγρών αποβλήτων. Η εταιρεία δεν παρακολουθεί την ποιότητα των υγρών αποβλήτων, σύμφωνα με τα όρια και τις εξεταζόμενες παραμέτρους του όρου β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1909/Β708-12-2010), κατά παράβαση αυτών. Συγκεκριμένα: i. Η εταιρεία συγκρίνει τα αποτελέσματα των αναλύσεων των υγρών αποβλήτων που διενεργεί, με την υπ' αριθμ. 96400/85 (ΦΕΚ573 Β724-09-85) Απόφαση Νομάρχη και όχι με αυτά που θέτει ο όρος β2.β της ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ, κατά παράβαση αυτού και του όρου δ.4.21 της ίδιας ΚΥΑ ΕΠΟ. ii. - Η εταιρεία συγκρίνει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών υδάτων των αποδεκτών με τα όρια της υπ' αριθμ. 96400/85

Νομαρχιακής Απόφασης (πίνακας Β της παρ. ΙΙ) Ι)) και όχι με τα Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, κατά παράβαση αυτού και του όρου δ.4.21 της ίδιας ΚΥΑ ΕΠΟ. iii. Η εταιρεία για το σύνολο των εξεταζομένων μετάλλων μετράει την συγκέντρωση τους εν διαλύσει και όχι την ολική, κατά παράβαση της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 και του Παραρτήματος Ι, Μέρος Γ. Παράβαση 5η: Μη σύννομη διάθεση ιλύος σε υδαρή μορφή, ανεπεξέργαστων υγρών αποβλήτων και επιβαρυμένων ομβρίων. Διαπιστώθηκε μη σύννομη διάθεση υδαρούς ιλύος, νερών πλύσης και επιβαρυμένων ομβρίων, κατά παράβαση της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ και της εγκεκριμένης ΜΠΕ. i. Η ιλύς της μονάδας κατεργασίας νερών μεταλλείων Μαντέμ Λάκκου, από τον Απρίλιο του 2012 οδηγείται σε υδαρή μορφή στη λίμνη Σεβαλιέ ΙΙ, κατά παράβαση των όρων δ2.225 και δ2.227 της ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ και της σελίδας 5.2-15 της εγκεκριμένης ΜΠΕ, που προβλέπουν διάθεση της ιλύος μετά από αφύγρανση σε φιλτρόπρεσσα. ii. Τα νερά πλύσης των φορτηγών και μηχανημάτων του μεταλλείου, μέσω αγωγού απορρέουν σε χωμάτινο σκάμμα επιφάνειας 10 m2 περίπου, κοντά στα πρανή της περιοχής των λιμνών Σεβαλιέ, το οποίο κατά την αυτοψία περιείχε υγρά πλύσης, χωρίς αυτό να προβλέπεται από την ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ και κατά παράβαση του όρου δ.1.22 αυτής. iii. Τα όμβρια ύδατα της οδού κίνησης στα γραφεία Μαντέμ Λάκκου, επιβαρυμένα με φερτά υλικά από τις εγκαταστάσεις, οδηγούνται στο ρέμα Κοκκινόλακκα. Παρεμβάλλεται χωμάτινο σκάμμα επιφάνειας περίπου 10 m2, το οποίο κατά την αυτοψία ήταν καλυμμένο με σκουρόχρωμη ιλύ υλικών του μεταλλείου, κατά παράβαση των όρων δ1.18 και δ1.19 της ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ, που επιβάλλουν την κατασκευή τεχνικών για την πρόληψη μεταφοράς φερτών από τις εγκαταστάσεις προς τους υδάτινους αποδέκτες. Παράβαση 6η: Αποθήκευση στερεών αποβλήτων και χημικών σε ακατάλληλους χώρους. Διαπιστώθηκε αποθήκευση στερεών αποβλήτων και χημικών σε ακατάλληλους χώρους, κατά παράβαση της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ και του Νόμου 4042/2012 (ΦΕΚ 24 Α713-02-12). Συγκεκριμένα: i. Η αποθήκευση παλαιοσιδήρων, βαρελιών με υπολείμματα γράσων και άλλων στερεών αποβλήτων γινόταν σε υπαίθριο χώρο επί του εδάφους, κατά

παράβαση του όρου δ.1.28 της .Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ που προβλέπει αποθήκευση των μη επικινδύνων βιομηχανικών αποβλήτων σε κατάλληλα προστατευμένο χώρο (δάπεδο με συλλογή απορρών) εντός των εγκαταστάσεων. ii. Σε υπαίθριο χώρο επί του εδάφους βρέθηκαν περίπου 50 κενά βαρέλια λιπαντικών και 4 παλετοδεξαμενές IBC 1t γεμάτες με χημικά, κατά παράβαση του όρου 6.1.14 της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ, που προβλέπει λεκάνες ασφαλείας, και του άρθρου 14 του Νόμου 4042/2012 για τη διαχείριση των αποβλήτων, iii. Η υπαίθρια αποθήκη χημικών στα γραφεία Μαντέμ Λάκκου δεν διαθέτει διάταξη συλλογής τυχόν διαρροών, κατά παράβαση του όρου δ1.14 της Α.Π. οικ.201745/26Ό7-11 ΚΥΑ ΕΠΟ, που προβλέπει λεκάνες ασφαλείας για την αποθήκευση χημικών. Παράβαση 7η: Παραλείψεις στη διαχείριση στερεών αποβλήτων. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων δεν γινόταν με όλες τις απαιτούμενες άδειες και την υποβολή των σχετικών εκθέσεων, κατά παράβαση της ΚΥΑ Η. Π. 50910/2727/2003 (ΦΕΚ 1909 Β/22-12-03) και της ΚΥΑ Η.Π. 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383 Β/28-03-06). Συγκεκριμένα: i. Τα scrap σιδήρου παραδίδονταν σε συλλέκτη, ο οποίος δεν διέθετε την προβλεπόμενη άδεια συλλογής - μεταφοράς, κατά παράβαση του άρθρου 11 της ΚΥΑ Η. Π. 50910/2727/2003. ii. Η εταιρεία δεν υπέβαλε στις αρμόδιες υπηρεσίες, «ετήσιες εκθέσεις παραγωγού αποβλήτων» για τα έτη 2011-2012 και δεν διέθετε μητρώο παραγωγού επικινδύνων αποβλήτων, σε αντίθεση με το άρθρο 11 της ΚΥΑ Η.Π. 13588/725/2006 και τα Κεφάλαια 12 και 13 της ΚΥΑ Η.Π. 24944/1159/2006 (ΦΕΚ 791 Β/30-06-2006), όπως διευκρινίζεται και στις Α.Π.: οικ.132496/3628/05-10-2005, Α.Π.: οικ.172509/4266/02-10-2007 και Α.Π.: οικ.149023/1799/30-03-2010 Εγκυκλίους του ΥΠΕΚΑ. Παράβαση 8η: Ελλιπής χαρακτηρισμός επικινδυνότητας παραγομένων αποβλήτων. Η εταιρεία προέβη σε χαρακτηρισμό των παραγόμενων αποβλήτων (τελμάτων) ως προς την εν δυνάμει επικινδυνότητα τους, χωρίς να έχει διενεργήσει όλες τις προβλεπόμενες αναλύσεις για την ταξινόμηση τους ως επικίνδυνα ή μη, κατά παράβαση του άρθρου 24, Παράρτημα ΙΙ της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009 (ΦΕΚ 2076 Β/25-09-2009). Παράβαση 9η: Ανεξέλεγκτη διάθεση επικινδύνων αποβλήτων (φιλτρόπανων). Η

εταιρεία δεν διέθετε τα ρυπασμένα πανιά φίλτρων ως επικίνδυνα απόβλητα, αλλά ανεξέλεγκτα, κατά παράβαση του άρθρου 10 της ΚΥΑ Η. Π. 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383 Β/28-03-06). Παράβαση 10η: Παραλείψεις στην κατασκευή του Χώρου Υγειονομικά Ταφής Επικινδύνων Αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ) Κοκκινόλακκα. Διαπιστώθηκαν παραλείψεις στη κατασκευή του Χώρου Υγειονομικής Ταφής Επικινδύνων Αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ) Κοκκινόλακκα, κατά παράβαση της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ και της ΚΥΑ ΗΠ. 24944/1159/06 (ΦΕΚ 791 Β/30-06-2006). Συγκεκριμένα: i. Οι εργασίες κατασκευής του ΧΥΤΕΑ ξεκίνησαν χωρίς να έχει εγκριθεί το Προσάρτημα της Τεχνικής Μελέτης Εγκατάστασης για το ΧΥΤΕΑ, όπως προβλέπεται από τον Κώδικα Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (άρθρο 4), κατά παράβαση του όρου δ1.4 της ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ. ii. Στο οριζόντιο τμήμα του χώρου απόθεσης 1 ο γεωλογικός φραγμός περιλαμβάνει μόνο την -πλαστική μεμβράνη με το πανί μπετονίτη, και δεν περιλαμβάνει στρώση συμπυκνωμένης αργίλου ελάχιστου πάχους 0,5 m (για την περίπτωση που συμπληρώνεται από τεχνητά μέσα), κατά παράβαση των διατάξεων του Κεφαλαίου 5.7.3.1 της ΚΥΑ Η.Π. 24944/1159/06 και των όρων δ2.266, δ2.269 & δ2.282 της ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ. iii. Κατά τις εργασίες κατασκευής του έργου α) δεν παραβρίσκονται εξειδικευμένος και πιστοποιημένος σε χώρα της ΕΕ φορέας ποιοτικού ελέγχου για τον έλεγχο παραλαβής των υλικών, τον έλεγχο της κατασκευής και τον έλεγχο για την παραλαβή των έργων, β) δεν είχαν κατασκευαστεί τα κατάλληλα πεδία δοκιμών και γ) δεν καταγράφονταν σε πρωτόκολλο τα αποτελέσματα των ελέγχων, κατά παράβαση των διατάξεων του Κεφαλαίου 5 της ΚΥΑ Η.Π. 24944/1159/06 και των όρων δ2.266 & δ2.269 της ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ. iv. Η από 18-02-2014 έκθεση ελέγχου του φορέα ποιοτικού ελέγχου για το κατασκευασμένο τμήμα του ΧΥΤΕΑ (περιοχή 1) δεν αναφέρεται σε κανένα σημείο της στην ΚΥΑ 24944/2006 και στις επί μέρους απαιτήσεις της, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να εκληφθεί, έστω και εκ των υστέρων, ως βεβαίωση τήρησης των διατάξεων του Κεφαλαίου 5 της ΚΥΑ Η.Π. 24944/1159/06, κατά παράβαση αυτής και των όρων δ2.266 & δ2.269 της ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ. v. Δεν έχει κατασκευαστεί σύστημα πλύσης των τροχών των οχημάτων μεταφοράς,

κατά παράβαση του όρου δ2.299 ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ. Παράβαση 11η: Παραλείψεις στη λειτουργία του παλαιού χώρου απόθεσης αποβλήτων. Οι αποθέσεις επικινδύνων και μη αποβλήτων στον παλαιό χώρο της Λίμνης Σεβαλιέ Ι επεκτάθηκαν εκτός του στεγανοποιημένου τμήματος των λιμνών, σε χώρο επί του εδάφους και σε επαφή με την υπάρχουσα δασική βλάστηση, χωρίς την ύπαρξη διατάξεων και κατασκευών για την παροχέτευση των στραγγιδίων ή άλλων απορροών, κατά παράβαση της εγκεκριμένης ΜΠΕ (κεφ. 3.4.9.3) και των όρων δ.2.285.vii και δ2.293 της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ, επιτείνοντας το πρόβλημα των επιβαρυμένων απορροών του χώρου, κατά παράβαση του άρθρου 14 του Νόμου 4042/2012 (ΦΕΚ 24 Α713-02-12). Παράβαση 12η: Μη σύννομη διακίνηση των προϊόντων. Η θαλάσσια διακίνηση των προϊόντων της εταιρείας γίνεται με μη σύννομο τρόπο, κατά παράβαση της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ, του Π.Δ. 405/1996 (ΦΕΚ 272Α716-12-96) και του Ν 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α716-10-86). Συγκεκριμένα: i. Στα έγγραφα φορτώσεων του συμπυκνώματος ψευδαργύρου από το λιμάνι Στρατωνίου δεν περιλαμβάνεται η Δήλωση για Έγκριση Φόρτωσης Επικινδύνων Ειδών προς την αρμόδια -Λιμενική Αρχή, ή αντίστοιχη δήλωση, σύμφωνα με το IMDG - IMO - Code. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα για τις εξαγωγές συμπυκνώματος ψευδαργύρου από το 2013, να μην έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες από τον διεθνή ναυτιλιακό κώδικα IMDG Code και το ανωτέρω Π.Δ., διαδικασίες διακίνησης επικινδύνων εμπορευμάτων, κατά παράβαση του άρθρου 19 του ανωτέρω Π.Δ. και του άρθρου 1 του ανωτέρω Νόμου. ii. Από 01-01-2012 τουλάχιστον, και μέχρι τις 19-09-2013, τα προϊόντα: συμπύκνωμα μολύβδου και συμπύκνωμα ψευδαργύρου από το εργοστάσιο Στρατωνίου, τα οποία ταξινομούνται ως επικίνδυνα υλικά, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας της εταιρείας, διακινήθηκαν από το Λιμένα Θεσσαλονίκης χωρίς να έχει δηλωθεί η επικινδυνότητα τους στο Λιμεναρχείο με την υποβολή του ειδικού εντύπου «Multimodal Dangerous Goods Form». Αυτό είχε ως αποτέλεσμα για τις εξαγωγές των προϊόντων κατά το ανωτέρω διάστημα, να μην έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες από το διεθνή ναυτιλιακό κώδικα IMDG Code και το ανωτέρω Π.Δ, διαδικασίες διακίνησης επικινδύνων

εμπορευμάτων, κατά παράβαση του άρθρου 19 του ανωτέρω Π.Δ. και του άρθρου 1 του ανωτέρω Νόμου.

6. Επειδή, με την εκκαλούμενη απόφαση, αφού ελήφθη υπόψη, αφενός η διάταξη της παρ.5 του άρθρου 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, κατά την οποία οι προθεσμίες που τάσσονται στη Διοίκηση προς ενέργεια είναι ενδεικτικές, εκτός αν προκύπτει αντίθετη βούληση του νομοθέτη, ώστε η Διοίκηση δύναται να ενεργήσει και μετά την λήξη των πιο πάνω προθεσμιών, μέσα σε εύλογο χρόνο, αφετέρου δε την Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010 (περί περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Απριλίου 2001 για τον καθορισμό ελάχιστων κριτηρίων σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις στα κράτη μέλη) που προβλέπουν και προτρέπουν σε ταχεία ολοκλήρωση των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, κρίθηκε ότι η ένδικη διοικητική διαδικασία ελέγχου των ένδικων παραβάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και η επιβολή του σχετικού με αυτές διοικητικού προστίμου δεν ολοκληρώθηκαν εντός ευλόγου χρόνου από την διαπίστωση των παραβάσεων, δεδομένου ότι το χρονικό διάστημα των 39 μηνών που μεσολάβησε από την έναρξη της διενέργειας των ελέγχου στο συγκεκριμένο υποέργο (4.12.2012) μέχρι την έκδοση της 290/08-01-2016 κοινής απόφασης επιβολής προστίμου του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εντός του οποίου όφειλε η Διοίκηση να ολοκληρώσει την περιβαλλοντική επιθεώρηση, ακυρωτέας καθιστάμενης για το λόγο αυτό, της προσβαλλόμενης πράξης επιβολής προστίμου του άρθρου 30 του ν.1650/1985 στο σύνολό της, δεδομένου μάλιστα ότι η κύρωση που επιβλήθηκε με αυτήν είναι ενιαία. Η κρίση αυτή του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου είναι εσφαλμένη, διότι δεν προβλέπεται από καμία διάταξη η έκδοση απόφασης επιβολής προστίμου για παράβαση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος από την έναρξη της διαδικασίας ελέγχου των περιβαλλοντικών παραβάσεων. Ειδικότερα, από την διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2010/75/ΕΕ «περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης)», που μεταφέρθηκε στην

ελληνική έννομη τάξη με το άρθρο 20 παρ. 11 του ν. 4014/2011, προβλέπεται η σύνταξη εκθέσεων ελέγχου για περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις που διενεργούνται από την αρμόδια αρχή του κράτους σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης εγκαταστάσεων σε όρους της άδειας που κατέχουν και αποστολή των εκθέσεων αυτών εντός δύο μηνών από τη διενέργεια της αυτοψίας, προβλέπεται δε περαιτέρω, ότι η αρμόδια αρχή εξασφαλίζει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες που αναφέρονται στην έκθεση εντός εύλογης χρονικής περιόδου, ουδόλως όμως προβλέπεται η έκδοση καταλογιστικής πράξεως εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Σε κάθε περίπτωση η ένδικη διαδικασία έκδοσης της 290/08-01-2016 απόφασης επιβολής προστίμου δεν διήρκεσε πέραν του ευλόγου χρονικού διαστήματος, που ήταν απαραίτητο κατά τις περιστάσεις, ενόψει των αλλεπάλληλων αυτοψιών που διενεργήθηκαν από τους επιθεωρητές περιβάλλοντος (04-10-2012, 11-10-2012, 20-09-2013, 22 & 23-10-2013, 21-01-2014, 30-05-2014 και 28-08-2014), των δειγματοληψιών που έπρεπε να ακολουθήσουν για την ανάλυση των δεδομένων των ελέγχων, το μέγεθος των εγκαταστάσεων που έπρεπε να ελεγχθούν, τη σύνταξη εκθέσεως ελέγχου, την αποστολή αυτής και την παροχή προθεσμίας στην εφεσίβλητη, ώστε να εκφέρει τις απόψεις της (σχετ. άρθρο 9 παρ. 4 του ν. 2947/2001), τη σύνταξη εισηγήσεως από την Ε.Υ.Ε.Π. προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την επιβολή προστίμου (σχετ. άρθρο 9 παρ. 5 του ν. 2947/2001) κ.ά. Κατόπιν τούτων, πρέπει να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση και να εξετασθεί, περαιτέρω, η προσφυγή της εφεσίβλητης, κατ' ουσίαν, ως προς τις επιμέρους παραβάσεις που της καταλογίστηκαν με την 290/08-01-2016 απόφασης επιβολής προστίμου του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

7. Επειδή, με την πρώτη παράβαση αποδίδεται η μη πληρότητα της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του υποέργου Μαύρων Πετρών και εγκαταστάσεων Μαντέμ Λάκκου και της σχετικής 201745/2011 ΚΥΑ περί Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), που εκδόθηκε βάσει αυτής, λόγω μη υποβολής από την προσφεύγουσα-εφεσίβλητη στοιχείων σχετικά με την επικινδυνότητα των παραγόμενων προϊόντων (σφαλερίτη και γαληνήτη). Η

παράβαση, όμως αυτή δεν προκάλεσε ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 1650/1986, όπως άλλωστε γίνεται δεκτό και με την 14504/30-09-2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης του Τμήματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, στην οποία γίνεται αναφορά μόνο για κίνδυνο ρύπανσης ή υποβάθμισης και συνεπώς δεν προβλέπεται γι' αυτήν η επιβολή προστίμου. Άλλωστε, με την απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, η Διοίκηση είχε την ευχέρεια, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 1650/1986, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, να επιβάλλει η ίδια προϋποθέσεις, όρους και περιορισμούς για την πραγματοποίηση του έργου, ανεξάρτητα αν είχαν περιληφθεί στη Μελέτη Περιβαλλοντικών Όρων, ενώ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου, σε περίπτωση διαπίστωσης από τα πορίσματα των τακτικών και εκτάκτων επιθεωρήσεων, σοβαρών προβλημάτων υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρούνταν επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη ΜΠΕ και την ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή είχε τη δυνατότητα να επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή να τροποποιήσει τους αρχικούς, ή ακόμα να ζητήσει την εκπόνηση ειδικής μελέτης ή νέας ΜΠΕ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών. Συνεπώς μη νόμιμα επιβλήθηκε πρόστιμο για την πρώτη παράβαση.

8. Επειδή, με τη δεύτερη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη η μη λειτουργία του συστήματος πλύσης των τροχών των οχημάτων στην πλατεία τελμάτων του εργοστασίου. Οι επιθεωρητές, πέρα από τη διαπίστωση αυτή δεν προέβησαν σε καμία μέτρηση ή άλλη διαπίστωση για να διερευνηθούν τυχόν επιπτώσεις στο περιβάλλον και ως εκ τούτου η εν λόγω παράβαση δεν αποτελεί παράβαση του άρθρου 30 του ν. 1650/1986, καθότι δεν αποδίδεται ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, όπως άλλωστε έγινε δεκτό και με την 14504/30-09-2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης του Τμήματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, στην οποία γίνεται αναφορά μόνο για κίνδυνο ρύπανσης ή υποβάθμισης. Συνεπώς μη νόμιμα επιβλήθηκε πρόστιμο για την παραπάνω παράβαση.

9. Επειδή, με την τρίτη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη, ότι διέθετε μη επεξεργασμένα υγρά απόβλητα στο περιβάλλον. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις δειγματοληψίες των επιθεωρητών στις μονάδες κατεργασίας νερών του μεταλλείου Στρατωνίου (στο σημείο εκβολής στη θάλασσα) και στις εγκαταστάσεις Μαντέμ Λάκκου (πριν την εκβολή στο ρέμα Κοκκινόλακκα) βρέθηκαν υπερβάσεις των ορίων διάθεσης αποβλήτων. Η παράβαση αυτή αποδεικνύεται βάσει του ελέγχου που διενήργησαν οι επιθεωρητές και των όσων αναφέρονται στην Α.Π. 485/16-01-2015 έκθεση ελέγχου. Συγκεκριμένα: i. Σε δείγματα επεξεργασμένων νερών από τη μονάδα κατεργασίας Στρατωνίου που ελήφθησαν από την υπηρεσία, προέκυψαν υπερβάσεις των παραμέτρων pH, COD, BODs. μολύβδου (Pb) και ψευδαργύρου (Zη) των ορίων διάθεσης υγρών αποβλήτων της υπ' αριθμ. 96400/85 (ΦΕΚ573 Β724-09-85)- Απόφασης Νομάρχη και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1909/Β708-12-2010), όπως αναλυτικά αναφέρονται στην Α.Π. 485/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου (ενότητα Δ.3 και Πίνακας 2), κατά παράβαση των όρων δ2.200 και β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. ii. Σε δείγματα επεξεργασμένων νερών από τη μονάδα κατεργασίας Στρατωνίου που λαμβάνονταν και αναλύονταν από την εταιρεία, προέκυψαν υπερβάσεις των παραμέτρων pH, αιωρούμενων στερεών, μαγγανίου (Μη), μολύβδου (Pb), ολικού σιδήρου (Fe) και ψευδαργύρου (Zη) των ορίων διάθεσης- υγρών αποβλήτων της ΚΥΑ 5673/400/97, της υπ'αριθμ. 96400/85 Απόφασης Νομάρχη και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην Α.Π. 485/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου (ενότητα Δ.4 και Πίνακας 3), κατά παράβαση των όρων δ2.200 και β2.β β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. iii. Σε δείγματα επεξεργασμένων νερών από τη μονάδα κατεργασίας Μαντέμ Λάκκου που ελήφθησαν από την υπηρεσία, προέκυψαν υπερβάσεις των παραμέτρων pH, αρσενικού (As) και ψευδαργύρου (Zn) των ορίων διάθεσης υγρών αποβλήτων της υπ' αριθμ. 96400/85 Απόφασης Νομάρχη και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην Α.Π. 485/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου (ενότητα Δ.3 και Πίνακας 4), κατά παράβαση των όρων δ2.200 και β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-

07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. iv. Σε δείγματα επεξεργασμένων νερών από τη μονάδα κατεργασίας Μαντέμ Λάκκου και υδάτων του Κοκκινόλακκα, που λαμβάνονταν και αναλύονταν από την εταιρεία, προέκυψαν υπερβάσεις των παραμέτρων pH και καδμίου (Cd) των ορίων διάθεσης υγρών αποβλήτων της υπ'αριθμ. 96400/85 Απόφασης Νομάρχη και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην Α.Π. 485/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου (ενότητα Δ.4 και Πίνακες 4 και 5), κατά παράβαση των όρων δ2.200 και β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ και του άρθρου 1 του Νόμου 1650/1986. Η προσφεύγουσα-εφεσίβλητη αμφισβητεί τη παράβαση αυτή, ισχυριζόμενη, ότι η μέτρηση των υπερβάσεων των ορίων δεν έγινε ορθά από τους επιθεωρητές, καθώς και ότι δεν ήταν σαφείς οι εφαρμοστέες διατάξεις για τον έλεγχο της ποιότητας των υγρών αποβλήτων. Ο ισχυρισμός αυτός απορρίπτεται ως αβάσιμος, καθόσον, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του β2.β όρου της ΑΕΠΟ τα προς διάθεση υγρά απόβλητα θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια των πινάκων της Κ.Υ.Α. Η.Π. 51354/2641/Ε103/2010 περί «Καθορισμού Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) κλπ», και μόνο εάν ορίζονται αυστηρότερα όρια από άλλες διατάξεις, μεταξύ των οποίων αναφέρεται και η 96400/1985 απόφαση του Νομάρχη Χαλκιδικής, εφαρμόζονται τα όρια αυτά. Επομένως, η εταιρεία όφειλε να προσαρμοστεί στα εγκεκριμένα αυτά όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων, δεδομένου μάλιστα ότι ο αποδέκτης αυτών, αλλά και η ευρύτερη περιοχή, ήταν ήδη επιβαρυμένοι. Η μη συμμόρφωση της εταιρείας με τον όρο β2.β είχε ως αποτέλεσμα τη συνεχή εκροή υγρών αποβλήτων με σημαντικά υψηλές συγκεντρώσεις στα μέταλλα σίδηρο, μαγγάνιο, ψευδάργυρο, κάδμιο, μόλυβδο και αρσενικό, προκαλώντας ρύπανση του υδάτινου αποδέκτη. Συνεπώς ορθώς καταλογίστηκε η παράβαση αυτή με την προσβαλλόμενη πράξη.

10. Επειδή, με την τέταρτη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη, ότι παρακολουθούσε τις ποιοτικές παραμέτρους των υγρών αποβλήτων ελλιπώς και συγκεκριμένα ότι α) συγκρίνει τα αποτελέσματα των αναλύσεων των υγρών αποβλήτων που διενεργεί, με την υπ'αριθμ. 96400/85 (ΦΕΚ573 Β724-09-85) Απόφαση Νομάρχη και όχι με αυτά

που θέτει ο όρος β2.β της ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ, κατά παράβαση αυτού και του όρου δ.4.21 της ίδιας ΚΥΑ ΕΠΟ. β) συγκρίνει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών υδάτων των αποδεκτών με τα όρια της υπ'αριθμ. 96400/85 Νομαρχιακής Απόφασης (πίνακας Β της παρ. ΙΙ) Ι)) και όχι με τα Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, κατά παράβαση αυτού και του όρου δ.4.21 της ίδιας ΚΥΑ ΕΠΟ. iii. Η εταιρεία για το σύνολο των εξεταζομένων μετάλλων μετράει την συγκέντρωση τους εν διαλύσει και όχι την ολική, κατά παράβαση της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 και του Παραρτήματος Ι, Μέρος Γ. Η παράβαση αυτή ταυτίζεται με την προαναφερθείσα τρίτη παράβαση, καθόσον είχε το ίδιο αποτέλεσμα με αυτή, ήτοι τη διάθεση μη επαρκώς επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στο περιβάλλον και συνεπώς μη νόμιμα καταλογίστηκε αυτή ως ξεχωριστή παράβαση με την προσβαλλόμενη πράξη, όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα-εφεσίβλητη.

11. Επειδή, με την πέμπτη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη η μη σύννομη διάθεση ιλύος σε υδαρή μορφή ανεπεξέργαστων υγρών αποβλήτων και επιβαρυμένων ομβρίων και συγκεκριμένα ότι α) Η ιλύς της μονάδας κατεργασίας νερών μεταλλείων Μαντέμ Λάκκου, από τον Απρίλιο του 2012 οδηγείται σε υδαρή μορφή στη λίμνη Σεβαλιέ ΙΙ. κατά παράβαση των όρων δ2.225 και δ2.227 της ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ και της σελίδας 5.2-15 της εγκεκριμένης ΜΠΕ, που προβλέπουν διάθεση της ιλύος μετά από αφύγρανση σε φιλτρόπρεσσα, β) Τα νερά πλύσης των φορτηγών και μηχανημάτων του μεταλλείου, μέσω αγωγού απορρέουν σε χωμάτινο σκάμμα επιφάνειας 10 m2 περίπου, κοντά στα πρανή της περιοχής των λιμνών Σεβαλιέ, το οποίο κατά την αυτοψία περιείχε υγρά πλύσης, χωρίς αυτό να προβλέπεται από την ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ και κατά παράβαση του όρου δ.1.22 αυτής, γ) Τα όμβρια ύδατα της οδού κίνησης στα γραφεία Μαντέμ Λάκκου, επιβαρυμένα με φερτά υλικά από τις εγκαταστάσεις, οδηγούνται στο ρέμα Κοκκινόλακκα. Παρεμβάλλεται χωμάτινο σκάμμα επιφάνειας περίπου 10 m2, το οποίο κατά την αυτοψία ήταν καλυμμένο με σκουρόχρωμη ιλύ υλικών του μεταλλείου, κατά παράβαση των όρων δ1.18 και δ1.19 της ανωτέρω ΚΥΑ ΕΠΟ, που επιβάλλουν

την κατασκευή τεχνικών για την πρόληψη μεταφοράς φερτών από τις εγκαταστάσεις προς τους υδάτινους αποδέκτες. Η παράβαση αυτή στοιχειοθετείται βάσει της 485/16-01-2015 έκθεσης ελέγχου (σελ. 15-17), όπου αναφέρονται λεπτομερώς οι συνθήκες χρησιμοποίησης των επεξεργασμένων υδάτων που οδηγούνται στη λίμνη Chevalier II, χωρίς να τίθεται σε επεξεργασία η λάσπη που οδηγείται στη λίμνη σε υδαρή μορφή, σύμφωνα με τους όρους δ2.225 και δ2.227 της ΑΕΠΟ που προβλέπουν διάθεση της ιλύος μετά από αφύγρανση σε φιλτρόπρεσσα, ενώ και τα νερά πλύσης τω φορτηγών οχημάτων βρέθηκαν σε αυτοψία να απορρέουν σε χωμάτινο σκάμμα επιφανείας 10 m2, σε αντίθεση με τον όρο δ.1.22 της ΑΕΠΟ, η οποία για αντίστοιχες διατάξεις πλύσεις τροχών υπαγορεύει την άντληση των υγρών πλύσης προς επεξεργασία (όροι δ.2.157, δ.2.232, δ.2.258 κλπ).Παρά ταύτα, σύμφωνα με την 14504/30.09.2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης, μόνο ως προς το σκέλος γ' της παράβασης διαπιστώθηκε ρύπανση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 1650/1986, ενώ ως προς τα σκέλη α' και β' δημιουργείται απλώς κίνδυνος υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Συνεπώς η ως άνω παράβαση στοιχειοθετείται μόνο ως προς το γ' σκέλος αυτής και συνακόλουθα μόνο ως προς το σκέλος αυτό επιβλήθηκε νομίμως πρόστιμο, κατ' αρθ. 30 του ν. 1650/1986.

12. Επειδή, με την έκτη, έβδομη και την όγδοη, παράβαση, αποδίδονται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη αποθήκευση στερεών αποβλήτων και χημικών σε ακατάλληλους χώρους, παραλείψεις ως προς τη διαχείριση στερεών αποβλήτων και ελλιπής χαρακτηρισμός επικινδυνότητας των παραγομένων αποβλήτων αντίστοιχα. Σύμφωνα με την 485/2015 έκθεση ελέγχου, αλλά και την 14504/2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης, δεν προκύπτουν συγκεκριμένες επιπτώσεις από τις παραβάσεις αυτές της προσφεύγουσας-εφεσίβλητης για το περιβάλλον δεν προκύπτει δηλαδή ότι αυτή προκάλεσε ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, κατά την έννοια του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 1650/1986, όπως άλλωστε γίνεται δεκτό και με την άνω πράξη βεβαίωσης παράβασης, στην οποία γίνεται αναφορά μόνο για

κίνδυνο ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Επομένως, μη νόμιμα επιβλήθηκε πρόστιμο για τις παραβάσεις αυτές.

13. Επειδή, με την ένατη παράβαση, αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη ανεξέλεγκτη διάθεση επικίνδυνων αποβλήτων (φιλτρόπανων) στο περιβάλλον κατά παράβαση του άρθρου 10 της ΚΥΑ Η.Π. 13588/725/2006. Η παράβαση αυτή στοιχειοθετείται βάσει της 485/2015 έκθεσης ελέγχου (σελ. 25), όπου αναφέρεται, ότι από τη λειτουργία των δισκοφίλτρων και της πλακοφιλτρόπρεσσας προκύπτουν χρησιμοποιημένα πανιά φίλτρων, ρυπασμένα με υπολείμματα προϊόντων του τέλματος, η συνολική ποσότητα των οποίων υπολογίστηκε από το έτος 2007 που άρχισε να λειτουργεί η φιλτρόπρεσσα σε 80 τόνους. Τα ρυπασμένα πανιά φίλτρων από τον Απρίλιο του 2014, κατά δήλωση, συσκευάζονται σε big-bags και αποθηκεύονται προσωρινά σε στεγανή, μη στεγασμένη φάτνη του νέου χώρου προσωρινής αποθήκευσης ανακυκλώσιμων βιομηχανικών αποβλήτων, μέχρι τη διάθεση τους σε εταιρεία διαχείρισης επικινδύνων, καθώς πρόκειται για υλικά ρυπασμένα με επικίνδυνες ουσίες και απόβλητα (ΕΚΑ 15 02 02*). Κατά την αυτοψία στις 28-08-2014, βρέθηκαν 4 τέτοια big-bags, συνολικού βάρους κατ' εκτίμηση 1t. Δεν προσκομίστηκαν παραστατικά για τη διαχείριση των ρυπασμένων πανιών που παρήχθησαν το προηγούμενο διάστημα. Συνεπώς συμπεραίνεται, κατά τον έλεγχο, ότι από το 2007, μέχρι τουλάχιστον τον Απρίλιο του 2014, η εταιρεία δεν διέθετε τα ρυπασμένα πανιά φίλτρων ως επικίνδυνα απόβλητα, αλλά ανεξέλεγκτα, σε αντίθεση με το άρθρο 10 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006. Η ως άνω παράβαση είχε ως αποτέλεσμα την ρύπανση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος, όπως βεβαιώνεται στην 14504/30-09-2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης και νομίμως, κατ' αρχάς, επιβλήθηκε γι' αυτήν πρόστιμο.

14. Επειδή, με την δέκατη παράβαση αποδίδονται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη παραλείψεις ως προς την κατασκευή Χώρου Υγειονομικής Ταφής Επικίνδυνων Αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ) Κοκκινόλακκα. Σύμφωνα με την 485/2015 έκθεση ελέγχου, αλλά και την 14504/2015 πράξη

βεβαίωσης παράβασης, δεν προκύπτουν συγκεκριμένες επιπτώσεις από την παράβαση αυτή της προσφεύγουσας-εφεσίβλητης για το περιβάλλον, δεν προκύπτει δηλαδή ότι η παράβαση προκάλεσε ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 1650/1986, όπως άλλωστε γίνεται δεκτό και με την άνω πράξη βεβαίωσης παράβασης, στην οποία γίνεται αναφορά μόνο για κίνδυνο ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Επομένως, μη νόμιμα επιβλήθηκε πρόστιμο για τη παράβαση αυτή.

15. Επειδή, με την ενδέκατη παράβαση αποδίδονται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη παραλείψεις στη λειτουργία του παλαιού χώρου απόθεσης αποβλήτων και συγκεκριμένα, ότι οι αποθέσεις επικινδύνων και μη αποβλήτων στον παλαιό χώρο της Λίμνης Σεβαλιέ Ι επεκτάθηκαν εκτός του στεγανοποιημένου τμήματος των λιμνών, σε χώρο επί του εδάφους και σε επαφή με την υπάρχουσα δασική βλάστηση, χωρίς την ύπαρξη διατάξεων και κατασκευών για την παροχέτευση των στραγγιδίων ή άλλων απορροών, κατά παράβαση της εγκεκριμένης ΜΠΕ (κεφ. 3.4.9.3) και των όρων δ.2.285.vii και δ2.293 της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ, επιτείνοντας το πρόβλημα των επιβαρυμένων απορροών του χώρου, κατά παράβαση του άρθρου 14 του Νόμου 4042/2012. Η παράβαση αυτή στοιχειοθετείται βάσει της 485/2015 έκθεσης ελέγχου (σελ. 29), όπου αναφέρεται, ότι «Στο χώρο απόθεσης Chevalier Ι η ξηρή απόθεση των αποβλήτων (ιλύς μονάδων κατεργασίας νερού, λεπτομερές κλάσμα εμπλουτισμού Στρατωνίου και υπόλειμμα κατεργασίας τέλματος Ολυμπιάδας) άρχισε να γίνεται μέσα στη λεκάνη της λίμνης και πλέον έχει ανέβει περίπου 25 m πάνω από αυτήν. Κατά την αυτοψία στις 30-05-2014 διαπιστώθηκε ότι οι αποθέσεις έχουν φθάσει περιμετρικά σε επαφή με την υπάρχουσα δασική βλάστηση. Ο τρόπος απόθεσης, κατά δήλωση, είναι ο ίδιος με αυτόν που ακολουθείται στην περιοχή απόθεσης 1 του ΧΥΤΕΑ. Δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη διατάξεων και κατασκευών για την παροχέτευση των στραγγιδίων ή άλλων απορροών του χώρου, σε αντίθεση με τον όρο δ2.293 της ΑΕΠΟ. Κατάντι των λιμνών Chevalier Ι & ΙΙ βρίσκεται η λίμνη έκτακτης ανάγκης, η οποία όμως δεν συνδέεται φυσικά ή τεχνητά με τη λίμνη Chevalier Ι, παρά

μόνο με τη λίμνη Chevalier II. Η εν λόγω απόθεση εκτός των ορίων της παλαιάς στεγανοποιημένης λίμνης Chevalier I έρχεται σε αντίθεση με την εγκεκριμένη ΜΠΕ (κεφ. 3.4.9.3) και τον όρο δ.2.285.vii της ΑΕΠΟ, επιτείνοντας το πρόβλημα των επιβαρυμένων απορροών του χώρου, σε αντίθεση με το άρθρο 14 του ν. 4042/2012. Σημειώνεται ότι βάσει του ενδεικτικού χαρακτηρισμού των αποβλήτων από το ΓΧΚ, το λεπτομερές κλάσμα εμπλουτισμού Στρατωνίου και το υπόλειμμα κατεργασίας τέλματος Ολυμπιάδας χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνα απόβλητα». Οι προπεριγραφείσες ενέργειες της προσφεύγουσας-εφεσίβλητης είχαν σημαντικές επιπτώσεις για το περιβάλλον και τη δασική βλάστηση της περιοχής και, όπως επισημαίνεται στην 14504/2015 πράξη βεβαίωσης, προκάλεσαν ρύπανση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 1650/1986. Συνεπώς ορθώς, κατ' αρχάς, επιβλήθηκε για την παράβαση αυτή πρόστιμο κατ' άρθ. 30 του ν. 1650/1986.

16. Επειδή, με την δωδέκατη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη ότι η θαλάσσια διακίνηση των προϊόντων της γίνεται με μη σύννομο τρόπο. Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε, ότι i. Στα έγγραφα φορτώσεων του συμπυκνώματος ψευδαργύρου από το λιμάνι Στρατωνίου δεν περιλαμβάνεται η Δήλωση για Έγκριση Φόρτωσης Επικινδύνων Ειδών προς την αρμόδια -Λιμενική Αρχή, ή αντίστοιχη δήλωση, σύμφωνα με το IMDG - IMO - Code. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα για τις εξαγωγές συμπυκνώματος ψευδαργύρου από το 2013, να μην έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες από τον διεθνή ναυτιλιακό κώδικα IMDG Code και το ανωτέρω Π.Δ., διαδικασίες διακίνησης επικινδύνων εμπορευμάτων, κατά παράβαση του άρθρου 19 του ανωτέρω Π.Δ. και του άρθρο 1 του ανωτέρω Νόμου. ii. Από 01-01-2012 τουλάχιστον, και μέχρι τις 19-09-2013, τα προϊόντα: συμπύκνωμα μολύβδου και συμπύκνωμα ψευδαργύρου από το εργοστάσιο Στρατωνίου, τα οποία ταξινομούνται ως επικίνδυνα υλικά, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας της εταιρείας, διακινήθηκαν από το Λιμένα Θεσσαλονίκης χωρίς να έχει δηλωθεί η επικινδυνότητα τους στο Λιμεναρχείο με την υποβολή του ειδικού εντύπου «Multimodal Dangerous Goods Form». Αυτό είχε ως αποτέλεσμα για τις εξαγωγές των προϊόντων κατά το ανωτέρω

διάστημα, να μην έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες από το διεθνή ναυτιλιακό κώδικα IMDG Code και το ανωτέρω Π.Δ, διαδικασίες διακίνησης επικινδύνων εμπορευμάτων, κατά παράβαση του άρθρου 19 του ανωτέρω Π.Δ. και του άρθρου 1 του ανωτέρω Νόμου. Σύμφωνα με την 485/2015 έκθεση ελέγχου, αλλά και την 14504/2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης, δεν προκύπτουν συγκεκριμένες επιπτώσεις από την παράβαση αυτή της προσφεύγουσας-εφεσίβλητης για το περιβάλλον, δεν προκύπτει δηλαδή ότι αυτή προκάλεσε ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά την έννοια του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 1650/1986, όπως άλλωστε γίνεται δεκτό και με την άνω πράξη βεβαίωσης παράβασης, στην οποία γίνεται αναφορά μόνο για κίνδυνο ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Επομένως, μη νόμιμα επιβλήθηκε πρόστιμο για τη παράβαση αυτή.

17. Επειδή, ύστερα από τα παραπάνω και ενόψει του είδους, της σοβαρότητας και των συνθηκών τελέσεως κάθε παράβασης στις οποίες, κρίθηκε τελικά, ότι υπέπεσε η προσφεύγουσα-εφεσίβλητη, της ρύπανσης και των λοιπών επιπτώσεων που προκλήθηκαν από αυτές στο περιβάλλον, το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να επιβληθεί ένα ενιαίο πρόστιμο για όλες τις επιμέρους παραβάσεις (πρβλ. ΣτΕ 1104/2016), το οποίο καθορίζεται στο εύλογο ποσό των 150.000 ευρώ. Κατόπιν τούτων πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση ως προς την πρώτη εφεσίβλητη, να απορριφθεί αυτή ως προς τον δεύτερο, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο των εφεσίβλητων, να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση, να γίνει εν μέρει δεκτή η προσφυγή, να μεταρρυθμιστεί η 290/8.1.2016 κοινή απόφασης του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και να μειωθεί το επιβληθέν με αυτήν πρόστιμο στο άνω ποσό των 150.000 ευρώ. Το Δικαστήριο εκτιμώντας τις περιστάσεις κρίνει ότι πρέπει να συμψηφισθούν τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων (αρθ. 275 εδ. τελευταίο του Κ.Δ.Δ.).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δέχεται την έφεση ως προς την πρώτη εφεσίβλητη.

Αριθμός απόφασης: 1362/2020

Απορρίπτει την έφεση ως προς τον δεύτερο, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο των εφεσίβλητων.

Απορρίπτει τις παρεμβάσεις

Εξαφανίζει την 22065/2017 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

Δικάζοντας περαιτέρω την προσφυγή.

Δέχεται εν μέρει αυτήν.

Μεταρρυθμίζει την 290/8.1.2016 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Περιορίζει το επιβληθέν με την άνω απόφαση πρόστιμο στο συνολικό ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 10 Φεβρουαρίου 2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΚΛΟΥΤΣΙΝΙΩΤΗ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

Η απόφαση δημοσιεύθηκε στην Αθήνα στις 27 Απριλίου 2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΑΤΑΡΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΜΙΓΛΑΚΗ

Αριθμός απόφασης: 1363/2020

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Τμήμα 10ο Τριμελές

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 8 Απριλίου 2019 με δικαστές τους: Κωνσταντίνα Κλουτσινιώτη Εφέτη Δ.Δ., που άσκησε καθήκοντα Προέδρου δυνάμει της 5/2019 πράξης του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών λόγω κωλύματος των Προέδρων Εφετών Δ.Δ. και των αρχαιοτέρων της Εφετών Δ.Δ., Παναγιώτη Καραλή (εισηγητή), Σταυρούλα Μιχαλοπούλου Εφέτες Δ.Δ. και γραμματέα την Ελένη Μιγλάκη, δικαστική υπάλληλο,

για να δικάσει την έφεση με ημερομηνία κατάθεσης 5.3.2018 (αρ. καταχωρ. ΕΦ1228/11.4.2018)

του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, το οποίο παρέστη με την δικαστική πληρεξούσια του Ν.Σ.Κ. Ιωάννα Καρανάσου και η οποία κατέθεσε δήλωση, κατ' αρθ. 133 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ. περί μη εμφανίσεώς της.

κατά 1) της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΧΡΥΣΟΥ», που εδρεύει στην Αθήνα (Λεωφ. Βασ. Σοφίας αρ. 23α), νομίμως εκπροσωπουμένης, η οποία παρέστη με τους πληρεξούσιους δικηγόρους της Κωνσταντίνο Σπυρόπουλο και Αναστασία Σίμου, 2) του σωματείου με την επωνυμία "Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Νομού Χαλκιδικής", που εδρεύει στον Πολύγυρο Χαλκιδικής, νομίμως εκπροσωπούμενου, το οποίο παρέστη με την πληρεξούσια δικηγόρο του Ελεούσα Κιουσοπούλου, 3) του σωματείου με την επωνυμία "Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (Σ.Μ.Ε.)", που εδρεύει στην Αθήνα, νομίμως εκπροσωπούμενου, το οποίο παρέστη με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Θεόδωρο Μπαρμπαγεωργόπουλο, 4) του σωματείου με την επωνυμία "Σωματείο Εργατοτεχνιτών και Υπαλλήλων της εταιρείας Άκτωρ-Α.Τ.Ε.- Ελληνικός Χρυσός Α.Ε. "ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ", που εδρεύει στο

Στρατώνι Χαλκιδικής, νομίμως εκπροσωπούμενου, 5) του σωματείου με την επωνυμία "Σωματείο Εργαζομένων στο Εργοτάξιο των Μεταλλείων Ολυμπιάδας Χαλκιδικής – Σστοά 59", που εδρεύει στο Παλαιοχώρι Χαλκιδικής, νομίμως εκπροσωπούμενου, 6) του σωματείου με την επωνυμία "Σωματείο Μεταλλωρύχων Υπογείων Στοών-Μεταλλείων Κασσάνδρας Χαλκδικής", που εδρεύει στο Μεγάλη Παναγία Χαλκιδικής, νομίμως εκπροσωπούμενου, τα οποία παρέστησαν με την δικηγόρο Ελεούσα Κιουσοπούλου, 7) του σωματείου επιστημόνων με την επωνυμία "Αριστοτέλης", το οποίο δεν παρέστη.

Εξάλλου, υπέρ της πρώτης εφεσίβλητης άσκησαν πρόσθετη παρέμβαση οι υπό στοιχεία 2, 3, 4, 5 και 6 των εφεσιβλήτων, οι οποίοι παρέστησαν, όπως αναφέρεται ανωτέρω.

Το Δικαστήριο άκουσε τους πληρεξουσίους των διαδίκων, οι οποίοι ζήτησαν όσα αναφέρονται στα πρακτικά .

Μετά τη συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το νόμο.

1. Επειδή, με την κρινόμενη έφεση, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου, ζητείται να εξαφανισθεί η 22056/2017 οριστική απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών. Με την απόφαση αυτή α) έγινε δεκτή προσφυγή της ήδη πρώτης εφεσίβλητης κατά της 253/8.1.2016 κοινής απόφασης του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία της επιβλήθηκε πρόστιμο, κατ' άρθρο 30 του ν.1650/1986, συνολικού ύψους 739.800 ευρώ, για παραβάσεις διατάξεων περί προστασίας του περιβάλλοντος και β) απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες πρόσθετες παρεμβάσεις των ανωτέρω υπό στοιχεία 2, 3, 4, 5, 6 και 7 εφεσιβλήτων, εκ των οποίων οι υπό στοιχεία 2, 3, 4, 5 και 6 ασκούν παρέμβαση και στην κατ' έφεση δίκη.

2. Επειδή, κατ' αρχάς η κρινόμενη έφεση απαραδέκτως στρέφεται κατά των υπό στοιχεία 2, 3, 4, 5, 6 και 7 εφεσιβλήτων, δεδομένου ότι οι διάδικοι αυτοί είχαν ασκήσει παρεμβάσεις ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου υπέρ της πρώτης εφεσίβλητης εταιρείας, οι οποίες απορρίφθηκαν όλες ως

απαράδεκτες με την εκκαλούμενη απόφαση και συνεπώς το εκκαλούν στερείται εννόμου συμφέροντος να στραφεί κατ' αυτών. Εξάλλου και οι ασκηθείσες παρεμβάσεις των υπό στοιχεία 2, 4, 5 και 6 εφεσιβλήτων είναι απαράδεκτες, καθόσον αυτοί, ως επαγγελματικά σωματεία εργαζομένων είτε στην πρώτη εφεσίβλητη εταιρεία, είτε σε υπόγειες στοές μεταλλείων Κασσάνδρας της Χαλκιδικής, στερούνται εννόμου συμφέροντος να υπερασπίσουν την εκκαλούμενη απόφαση καθώς και να στραφούν κατά της 253/8.1.2016 υπουργικής απόφασης, με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο στην πρώτη εφεσίβλητη εταιρεία, έστω και αν μέλη των εν λόγω σωματείων εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας στις υπόγειες στοές των μεταλλείων Κασσάνδρας, δεδομένου ότι δεν εμπίπτει στους σκοπούς τους, σύμφωνα με τα Καταστατικά τους, η προάσπιση των συμφερόντων της ως άνω εταιρείας, όταν της επιβάλλονται οικονομικές κυρώσεις για παράβαση των διατάξεων περί προστασίας του περιβάλλοντος. Εξάλλου, ο ισχυρισμός τους ότι, λόγω του υπέρογκου ύψους του προστίμου, που επιβλήθηκε σε βάρος της πρώτης εφεσίβλητης εταιρείας και των οικονομικών συνεπειών που θα επέλθουν σε αυτήν, καθίσταται επισφαλής η θέση εργασίας των μελών τους, κρίνεται αβάσιμος, καθόσον δεν παρέχεται κανένα δικαίωμα, σύμφωνα με το νόμο, σε εργαζόμενους ή στα επαγγελματικά τους σωματεία να ασκούν ένδικα βοηθήματα κατά πράξεων που επιβάλλουν οικονομικές κυρώσεις σε εργοδότες για διάφορες παραβάσεις, ανεξάρτητα από τις συνέπειες που μπορεί να επιφέρουν οι κυρώσεις αυτές στους εργοδότες. Επίσης χωρίς έννομο συμφέρον παρεμβαίνει υπέρ της πρώτης εφεσίβλητης και ο "Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων", διότι ναι μεν μεταξύ των σκοπών του περιλαμβάνεται, σύμφωνα με το Καταστατικό του, η ενίσχυση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την αξιοποίηση του ορυκτού δυναμικού της χώρας, όμως σε αυτήν δεν συγκαταλέγεται και το δικαίωμα υπεράσπισης των μελών του σε υποθέσεις επιβολής σε βάρος αυτών οικονομικών κυρώσεων για παραβάσεις της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος.

3. Επειδή, ο ν.1650/1986 (Α΄160) «Για την προστασία του περιβάλλοντος», ορίζει στο άρθρο 3, όπως τούτο αντικαταστάθηκε από το

άρθρο 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209) δυνάμει του άρθρου 31 παρ. 1 του νόμου αυτού, ότι: «1. Τα έργα και οι δραστηριότητες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, των οποίων η κατασκευή ή λειτουργία δύναται να έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον, κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες (Α και Β) ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Η πρώτη κατηγορία (Α) περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες τα οποία ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και για τα οποία απαιτείται η διεξαγωγή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) προκειμένου να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος σχετικά με το συγκεκριμένο έργο ή δραστηριότητα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του παρόντος. Τα έργα και οι δραστηριότητες της κατηγορίας Α κατατάσσονται: α) σε αυτά που ενδέχεται να προκαλέσουν πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αποτελούν την υποκατηγορία Α1 και β) σε αυτά που ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αποτελούν την υποκατηγορία Α2. ... 2.... 3.... 4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που εκδίδεται εντός ενός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, τα δημόσια ή ιδιωτικά έργα και δραστηριότητες που υπόκεινται στις ρυθμίσεις του νόμου, κατατάσσονται στις κατηγορίες και υποκατηγορίες του άρθρου 1, καθώς και σε ομάδες κοινές για όλες τις κατηγορίες.», στο άρθρο 4, όπως τούτο αντικαταστάθηκε από τα άρθρα 2-10 και 17 του ν. 4014/2011, δυνάμει του άρθρου 31 παρ. 2 του νόμου αυτού, ότι: «1. Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων κατηγορίας Α ή τη μετεγκατάσταση ήδη υφισταμένων απαιτείται διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης με τη διεξαγωγή ΜΠΕ και έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). 2... 3... 4... 5... 6... 7. Με την ΑΕΠΟ επιβάλλονται προϋποθέσεις, όροι, περιορισμοί και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά. Επίσης, επιβάλλονται τυχόν αναγκαία επανορθωτικά ή προληπτικά μέτρα και δράσεις παρακολούθησης των περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων ή και αντισταθμιστικά μέτρα. Οι όροι αφορούν κατά σειρά

προτεραιότητας στην αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων ή στην επανόρθωση ή αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Σε περιπτώσεις όπου, παρά την εφαρμογή όλων των ανωτέρω όρων, διαπιστώνονται επιπτώσεις στο περιβάλλον και εφόσον αυτές αξιολογηθούν ως σημαντικές, δύναται να επιβάλλονται συμπληρωματικά αντισταθμιστικά μέτρα ή και τέλη κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του παρόντος. ... 8. α. Η ΑΕΠΟ έχει διάρκεια ισχύος δέκα έτη, εφόσον δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων εκδόθηκε. ... 9. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν, από τα πορίσματα των τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων του άρθρου 20 του παρόντος, σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη ΜΠΕ και την ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή τροποποιεί τους αρχικούς. Η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δύναται επίσης να ζητήσει την εκπόνηση ειδικής μελέτης ή νέας ΜΠΕ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών. 10...», στο άρθρο 6 παρ. 1, 2 και 3, όπως οι παράγραφοι αυτές αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 δυνάμει του άρθρου 31 παρ. 2 του νόμου αυτού, ότι: «1. Κάθε έργο ή δραστηριότητα κατηγορίας Α΄ ή Β΄ υπόκειται σε προληπτικές και τακτικές ή έκτακτες επιθεωρήσεις για τον έλεγχο της τήρησης των ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ και της εν γένει περιβαλλοντικής νομοθεσίας. 2. Οι εν λόγω επιθεωρήσεις διακρίνονται σε: α) προληπτικές, που διενεργούνται κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, για τη διασφάλιση της επάρκειας των προτεινόμενων μέτρων, β) τακτικές, που διενεργούνται μετά την αδειοδότηση, σε προσδιορισμένο χρόνο βάσει του σχεδιασμού των επιθεωρήσεων είτε κατά το στάδιο κατασκευής του έργου είτε κατά το στάδιο της λειτουργίας του έργου ή της δραστηριότητας, για την εξέταση όλων των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τη διασφάλιση της τήρησης των ΑΕΠΟ και ΠΠΔ στα στάδια αυτά, γ) έκτακτες, που διενεργούνται μετά την αδειοδότηση, εκτός του χρονικά προσδιορισμένου σχεδιασμού, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 14. 3. Αρμόδιες αρχές για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων είναι: (α) η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (ΕΥΕΠ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.

2947/2001 (Α΄ 228), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, για κάθε περίπτωση διενέργειας περιβαλλοντικής επιθεώρησης, ...». Περαιτέρω, το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 ορίζει στην παράγραφο 11 ότι: «Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου Α.4 του άρθρου 9 του ν. 2947/2001 (Α΄ 228), μετά από κάθε αυτοψία, οι αρμόδιες αρχές ή οι περιβαλλοντικοί ελεγκτές συντάσσουν έκθεση σχετικά με τη συμμόρφωση της εγκατάστασης προς τους περιβαλλοντικούς όρους, καθώς και τα τυχόν προς τούτο αναγκαία μέτρα και ενέργειες. Η έκθεση αυτή αποστέλλεται στον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας εντός δύο μηνών από την πραγματοποίηση της αυτοψίας και η τελική έκθεση ελέγχου αναρτάται στο ΗΠΜ και δημοσιοποιείται σύμφωνα με τις προβλέψεις της Οδηγίας 2003/4/ΕΚ εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία διεξαγωγής της αυτοψίας. Οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι ο φορέας εκμετάλλευσης του έργου ή της δραστηριότητας λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση με τις υποδείξεις της έκθεσης ελέγχου εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.» και στην παράγραφο 15 ότι: «Η ΕΥΕΠ και οι αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών σε έργα και δραστηριότητες της χωρικής αρμοδιότητας τους μπορούν να εισηγούνται Σχέδιο Συμμόρφωσης σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνονται παραβάσεις που προκάλεσαν ή δύνανται να προκαλέσουν περιβαλλοντική ζημιά ή ενέχουν κίνδυνο ευρείας οικολογικής διατάραξης, το οποίο ο ελεγχόμενος φορέας του έργου ή της δραστηριότητας οφείλει να υλοποιήσει, υποβάλλοντας προς την ΕΥΕΠ και τις αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών, αντίστοιχα, Δήλωση Συμμόρφωσης, με την πάροδο του τεθέντος χρονοδιαγράμματος, η οποία καταχωρείται στο ΗΠΜ». Στο άρθρο 9 του ν. 2947/2001 ορίζεται ότι: «Α. 1. Συνιστάται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Ε.Π.), η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. 2. Αρμοδιότητες της Ε.Υ.Ε.Π. είναι: α. Ο έλεγχος και η παρακολούθηση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που επιβάλλονται για την πραγματοποίηση έργων και δραστηριοτήτων του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της τοπικής

αυτοδιοίκησης, αλλά και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και η εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης αυτών. β.... 3... 4. Οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος της Ε.Υ.Ε.Π. μπορούν να διενεργούν αυτοψίες σε κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό έργο ή δραστηριότητα που υπάγεται στις διατάξεις περί προστασίας περιβάλλοντος ή επιβάλλεται για την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της παρ. 2 του παρόντος και να προβαίνουν σε ελέγχους και μετρήσεις, καθώς και στη συλλογή κάθε χρήσιμου κατά την κρίση τους στοιχείου για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ε.Υ.Ε.Π.. Τούτο ισχύει ανεξάρτητα από την τυχόν αρμοδιότητα άλλης αρχής να προβαίνει σε ανάλογο έλεγχο. Μετά από κάθε έλεγχο συντάσσεται έκθεση αυτοψίας από τον Επιθεωρητή ή το κλιμάκιο Επιθεωρητών που ενήργησαν τον έλεγχο. Εφόσον διαπιστωθεί παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος ή των περιβαλλοντικών όρων που έχουν επιβληθεί, συντάσσεται σχετική έκθεση ελέγχου η οποία επιδίδεται στον παραβάτη, ο οποίος ταυτόχρονα καλείται σε απολογία. Για την απολογία αυτή τάσσεται προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την επίδοση της πρόσκλησης. Ύστερα από την υποβολή της απολογίας ή την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας που τάχθηκε για την υποβολή της, ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος συντάσσει αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης ή μη της παράβασης. Αντίγραφο της πράξης βεβαίωσης της παράβασης αποστέλλεται στην αρχή που χορήγησε στον παραβάτη την άδεια κατασκευής ή λειτουργίας του έργου ή έναρξης της δραστηριότητας ή, κατά περίπτωση, την ανανέωση αυτών...». Επίσης στο άρθρο 21 του ν. 4014/2011, το οποίο δυνάμει του άρθρου 31 παρ. 9 του ίδιου νόμου, αντικατέστησε την παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986 (Α' 160) και την παρ. 5 του άρθρου 9 του ν. 2947/2001, ορίζεται ότι: «Σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιαδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος ή των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων διαταγμάτων ή υπουργικών αποφάσεων ή αποφάσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Περιφέρειας, ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη, επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση πρόστιμο από πεντακόσια (500) μέχρι δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ. Τα εν λόγω πρόστιμα επιβάλλονται ανάλογα με

τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συχνότητα, την υποτροπή, το ύψος υπέρβασης των θεσμοθετημένων ορίων εκπομπών και την παραβίαση των περιβαλλοντικών όρων και προτύπων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων. 2. ... 3. Για την επιβολή προστίμων, μετά από περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις που διεξάγει η Ε.Υ.Ε.Π., απαιτείται απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατόπιν εισήγησης της Ε.Υ.Ε.Π., ανεξαρτήτως του ύψους του προστίμου. 4. ... 5. ...» Τέλος, σύμφωνα με τον πίνακα του άρθρου 4 (Ομάδα ΙΙ παρ. 2 περ. η') της Κ.Υ.Α. 69269/5387/24.10.1990 (Β' 678) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 1650/1986, όπως τούτο είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 1 του ν. 4014/2011, δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 31 αυτού, κατατάσσονται στην κατηγορία Α και υποκατηγορία Α1 του ίδιου άρθρου (δραστηριότητες που μπορεί να προκαλέσουν πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον) οι εξορυκτικές βιομηχανίες εξόρυξης μεταλλευμάτων.

4. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση από την επανεκτίμηση των στοιχείων του φακέλου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η 486/16.1.2015 έκθεση ελέγχου του Τμήματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος Βορείου Ελλάδος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προκύπτουν τα εξής: Στις 05-04-2013, 05-07-2013, 27-09-2013, 22-10-2013, 21-01-2014, 22-05-2014 και 26-08-2014 πραγματοποιήθηκαν αυτοψίες από τους επιθεωρητές περιβάλλοντος του Τομέα Βορείου Ελλάδος της ΕΥΕΠ/ΥΠΕΚΑ, Δρ Σοφία Χριστόφορου και Δρ Στυλιανό Μαυρομάτη, για τον έλεγχο τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας του Υποέργου Ολυμπιάδας «Απομάκρυνση, Καθαρισμός & Αποκατάσταση Χώρου Απόθεσης Παλαιών Τελμάτων Ολυμπιάδας» των Μεταλλευτικών - Μεταλλουργικών Εγκαταστάσεων Μεταλλείων Κασσάνδρας της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.Μ.Β.Χ.», που βρίσκεται στην Ολυμπιάδα του Δήμου Αριστοτέλη στο Νομό Χαλκιδικής. Επιπλέον, στις 30-01-2014, 7 και 25-02-2014 διενεργήθηκαν δειγματοληψίες υγρών. Κατά τις αυτοψίες συμπληρώθηκαν επί τόπου οι 05-07-2013, 27-09-2013, 2210-2013, 21-01-2014, 22-05-2014 και 26-08-2014 Εκθέσεις Αυτοψίας, καθώς και τα από 05-04-

2013, 21-01-2014, 30-01-2014, 07-02-2014, 25-02-2014, 22-05-2014, 30-05-2014 πρωτόκολλα δειγματοληψίας υγρών αποβλήτων από ΤΒΕ της ΕΥΕΠ και τα από 05-07-2013, 22-10-2013 πρωτόκολλα δειγματοληψίας στερεών αποβλήτων από ΤΒΕ της ΕΥΕΠ, στις περιπτώσεις που διενεργήθηκαν και δειγματοληψίες. Οι εκθέσεις αυτοψιών και τα σχετικά πρωτόκολλα δειγματοληψιών υπεγράφησαν από τον υπεύθυνο του έργου που παρευρισκόταν κάθε φορά στην αυτοψία, με εξαίρεση την αυτοψία στις 05-04-2013, κατά την οποία δεν παρέστη εκπρόσωπος της εταιρείας, λόγω, κατά δήλωση, γενικής απεργίας του προσωπικού, οπότε και υπεγράφησαν εκ των υστέρων από την υπεύθυνη ασφάλειας, υγιεινής και περιβάλλοντος κα Βηθλεέμ Γαζέα Μεταλλειολόγο-Μεταλλουργό. Κατά τις αυτοψίες και από τον έλεγχο των στοιχείων που συλλέχθηκαν διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα: Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΕΡΓΟΥ & ΕΛΕΓΧΩΝ. Το υποέργο Ολυμπιάδας αποτελεί τμήμα του ευρύτερου έργου των Μεταλλευτικών- Μεταλλουργικών Εγκαταστάσεων Μεταλλείων Κασσάνδρας, στο οποίο εντάσσονται οι εργασίες απομάκρυνσης, καθαρισμού του παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας και αποκατάστασης του χώρου, καθώς και των χώρων όπου είχε αποτεθεί στο παρελθόν αρσενοπυρίτης. Στο υποέργο εντάσσεται και η λειτουργία του εργοστασίου εμπλουτισμού Ολυμπιάδας, στο οποίο γίνεται η επεξεργασία (εμπλουτισμός) του παλαιού τέλματος και μελλοντικά του μεταλλεύματος Ολυμπιάδας. Οι αυτοψίες διενεργήθηκαν ως εξής: Στις 05-04-2013, κατόπιν καταγγελίας, στους χώρους παλαιών αποθέσεων αρσενοπυρίτη και ελήφθησαν δείγματα υγρών αποβλήτων από τις λίμνες διαύγασης καθώς και από απορροές σε παρακείμενο ρέμα. Στις 05-07-2013, κατόπιν καταγγελίας για διαφυγή σκόνης στον οικισμό Ολυμπιάδας, ελέγχθηκε ο χώρος παλαιών αποθέσεων εξορυκτικών αποβλήτων του μεταλλείου Ολυμπιάδας (πλατεία «Φιρέ»), καθώς και ο χώρος του παλιού τέλματος Ολυμπιάδας. Διενεργήθηκαν δειγματοληψίες στερεών. Στις 27-09-2013, αυτεπάγγελτα, στο χώρο παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας, καθώς και στους χώρους απόθεσης αρσενοπυρίτη. Στις 22-10-2013, αυτεπάγγελτα, προκειμένου να ληφθούν δείγματα στερεών αποβλήτων και προϊόντων για τη διενέργεια χημικών αναλύσεων σύστασης και δοκιμών εκπλυσιμότητας. Στις 21

και 30-01-2014, 07 & 25-02-2014, αυτεπάγγελτα, ελήφθησαν δείγματα υγρών αποβλήτων από την έξοδο των λιμνών διαύγασης, καθώς και δείγμα νερού από τη κοίτη κλάδου ρέματος που διέρχεται των χώρων απόθεσης αρσενοπυρίτη πριν την εκβολή του στο ρέμα Μαυρόλακκα. Στις 22-05-2014 αυτεπάγγελτα, πραγματοποιήθηκαν δειγματοληψίες υγρών αποβλήτων και εξετάστηκε η πρόοδος των έργων. Στις 30-05-2014 αυτεπάγγελτα, πραγματοποιήθηκαν δειγματοληψίες υγρών αποβλήτων. Στις 26-08-2014, αυτεπάγγελτα στο εργοστάσιο Ολυμπιάδας, για να εξεταστεί το θέμα διαχείρισης στερεών αποβλήτων (χρησιμοποιημένα φίλτρα από φιλτρόπρεσες και λοιπά απόβλητα).

Α.1 Εργοστάσιο εμπλουτισμού. Το εργοστάσιο εμπλουτισμού για τα πρώτα χρόνια επαναλειτουργίας του, επεξεργάζεται αποκλειστικά το παλαιό τέλμα της Ολυμπιάδας με σκοπό τον διαχωρισμό του χρυσοφόρου συμπυκνώματος σιδηροπυριτών, το οποίο εξάγεται. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο, το εργοστάσιο, μετά τον εκσυγχρονισμό του, ξεκίνησε δοκιμαστικά τη λειτουργία του στα τέλη του 2012 και από 01-01-2013 βρίσκεται σε κανονική λειτουργία, σε τρεις βάρδιες, με δυναμικότητα 2.000 t/d. Η ημερήσια παραγωγή -συμπυκνώματος πυριτών, σύμφωνα με την σχετική Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) για τα έργα: α) «ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΕΣ–ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ» και β) «ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ, ΚΑΘΑΡΙΣΜΟ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΩΡΟΥ ΑΠΟΘΕΣΗΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΤΕΛΜΑΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ» της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.Μ.Β.Χ.» στο Νομό Χαλκιδικής (Α.Π. οικ. 201745/26-07-2011 Κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής – Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας – Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης – Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Πολιτισμού & Τουρισμού (ΑΔΑ: 4ΑΣΔ0-ΩΔ0, είναι 400 t, ποσότητα που αντιστοιχεί περίπου στο 20% της τροφοδοσίας, ενώ το υπόλοιπο 80% αποτελεί το υπόλειμμα κατεργασίας (απόβλητο). Το παλαιό τέλμα Ολυμπιάδας μεταφέρεται με φορτηγά σε στεγασμένη πλατεία από όπου τροφοδοτείται στη χοάνη εισαγωγής της α' ύλης. Μετά από λειοτρίβηση, ο διαχωρισμός του προϊόντος γίνεται με επίπλευση (φυσική διεργασία) με την προσθήκη χημικών αντιδραστηρίων προκειμένου να

διαχωριστεί το προϊόν. Το ποσοστό ανάκτησης χρυσού (Au) και αρσενικού (As) στο προϊόν, κατά δήλωση, φτάνει το 83% του αντίστοιχου περιεχόμενου στο υπόλειμμα κατεργασίας, ενώ η ανάκτηση θείου (S) είναι περίπου 90%. Σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΜΠΕ και τον υπεύθυνο του εργοστασίου κατά τη διεργασία εμπλουτισμού επίκειται η προσθήκη H2SO4, προκειμένου να μειωθεί το pH του πολφού από 7,5 - 8 στο 6 -7 και έτσι να ενισχυθεί η επίπλευση των χρυσοφόρων ορυκτών του πυρίτη. Κατά την αυτοψία στις 26-08-2014 διαπιστώθηκε ότι είχε ήδη ξεκινήσει η προσθήκη H2SO4, κατά δήλωση από τον Ιούνιο. Το H2SO4 αποθηκεύεται σε δεξαμενή χωρητικότητας 150 t, η οποία βρίσκεται εντός στεγανής λεκάνης ασφαλείας. Το παραγόμενο προϊόν αφυδατώνεται αρχικά σε δύο δισκόφιλτρα και εν συνεχεία σε φιλτρόπρεσα, για περαιτέρω μείωση της υγρασίας, κατά δήλωση έως 15%. Μετά την αφυδάτωση το προϊόν συγκεντρωνόταν αρχικά σε σωρούς σε δύο αποθήκες και ακολούθως, όπως διαπιστώθηκε κατά την αυτοψία στις 26-08-2014, σε τμήμα της μίας μόνο εξ' αυτών. Οι αποθήκες έφεραν τσιμεντοστρωμένο δάπεδο και ήταν στεγασμένες, χωρίς όμως να είναι κλειστές (η μία πλευρά είναι ανοικτή). Το προϊόν με τη βοήθεια φορτωτή και χοάνης ενσακκίζεται σε μεγασάκκους του 1t, οι οποίοι φορτώνονται σε εμπορευματοκιβώτια για εξαγωγή.

Ταξινόμηση επικινδυνότητας προϊόντος. Σύμφωνα με το προσκομισθέν Δελτίο Δεδομένων Ασφαλείας (ΔΔΑ) της εταιρείας, το προϊόν είναι μείγμα σιδηροπυρίτη, αρσενοπυρίτη, χαλκοπυρίτη και θειούχων μετάλλων, στο οποίο περιέχεται χρυσός σε περιεκτικότητα περίπου 21 mg/kg, γεγονός που το καθιστά εμπορεύσιμο. Αναφορικά με την ταξινόμηση επικινδυνότητάς του, το προϊόν χαρακτηρίζεται: ως επικίνδυνο για το υδατικό περιβάλλον: GHS09, ως επικίνδυνο για την υγεία: GHS08, οξείας τοξικότητας κατηγορίας κινδύνου 4: GHS07, κατά τη μεταφορά του (οδική, θαλάσσια) κατατάσσεται στις «περιβαλλοντικά επικίνδυνες στερεές ύλες» με UN: 3077 και κλάση κινδύνου 9. Στις 22-10-2013 διενεργήθηκε δειγματοληψία του προϊόντος και το δείγμα απεστάλη για χημικές αναλύσεις στο Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του ΓΧΚ και την έκθεση αξιολόγησης τους (σχετικό το ΑΠ 30/053/1999/Β/28-02-2014 έγγραφο του ΓΧΚ) προκύπτουν τα

εξής: Η ευρεθείσα χημική σύσταση του προϊόντος Ολυμπιάδας συμφωνεί σε γενικές γραμμές με τη χημική σύσταση του ΔΔΑ της εταιρείας. Το ΔΔΑ της εταιρείας είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις του Κανονισμού ΕΚ 1907/06/ΕΚ (κανονισμός Reach), με εξαίρεση ορισμένα τμήματα του, τα οποία θα πρέπει να τροποποιηθούν σύμφωνα με τις υποδείξεις της Έκθεσης Αξιολόγησης του ΓΧΚ. Βάσει των ανωτέρω στοιχείων, τα οποία επιβεβαιώνονται από το ΓΧΚ, το εν λόγω προϊόν (συμπύκνωμα πυριτών) εμπίπτει στην κατηγορία των «επικίνδυνων υλικών για το περιβάλλον» και επομένως, όπως αναφέρεται στο υποκεφάλαιο 14 του ΔΔΑ, θα πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις της ADR και του IMDG Code, κατά την οδική και θαλάσσια μεταφορά του, αντίστοιχα. Δεδομένης της επικινδυνότητας του προϊόντος, πέραν της μεταφοράς, επιπρόσθετα τίθεται ζήτημα όσον αφορά τις συνθήκες αποθήκευσης και χειρισμού του εντός της εγκατάστασης, οι οποίες θα πρέπει να ικανοποιούν θέματα ασφάλειας, προστασίας εργαζομένων και περιβάλλοντος. Εντούτοις, στην εγκεκριμένη Μελέτη Περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) που συνοδεύει την σχετική Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), δεν γίνεται καμία αναφορά για την επικινδυνότητα του παραγόμενου προϊόντος. Χαρακτηριστικά στο κεφ. 6.2.3.1 της ΜΠΕ «Καθαρισμός Τελμάτων Ολυμπιάδας» αναφέρεται: «Το συμπύκνωμα πυριτών (ένα μείγμα αρσενοπυρίτη και σιδηροπυρίτη) θα μεταφέρεται με μεταφορικές ταινίες στις δύο υπάρχουσες στεγασμένες αποθήκες έτοιμων προϊόντων... Λαμβάνοντας υπόψη ότι: το συμπύκνωμα πυριτών αποτελεί ένα εμπορεύσιμο προϊόν με ποσοτικές και τιμολογιακές δυνατότητες απορρόφησης του από τη σύγχρονη αγορά... το προϊόν θα πωλείται σε μεταλλουργίες του εξωτερικού». Συμπεραίνεται επομένως, ότι η εταιρεία δεν παρέθεσε όλα τα απαραίτητα στοιχεία, σχετικά με το θέματα επικινδυνότητας του προϊόντος και κατά συνέπεια δεν προέβλεψε μέτρα για τον ασφαλή χειρισμό του, προκειμένου να αποτρέπεται η ρύπανση περιβάλλοντος και να διασφαλίζεται η προστασίας της ανθρώπινης υγείας, σε αντίθεση με την §6.4.β του Πίνακα 2 της ΚΥΑ 69269/5387/1990 (Β' 678/ 25-10-1990) και το άρθρο 1 του Ν.1650/86. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην έχουν τεθεί σχετικοί όροι στην σχετική ΚΥΑ ΑΕΠΟ, αναφορικά με την υποχρέωση της

εταιρείας να λαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα νια τον ασφαλή χειρισμό του προϊόντος με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και την υγεία των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς του.

Διακίνηση προϊόντος. Με αφορμή ατύχημα που έλαβε χώρα στις 11-09-2013, όπου σημειώθηκε διαφυγή υλικού από φορτηγό που μετέφερε συμπύκνωμα σιδηροπυριτών, προέκυψε ζήτημα κατά πόσο τηρούνται, από πλευράς της εταιρείας, οι διατάξεις ασφαλούς μεταφοράς επικινδύνων υλικών (ADR). Σύμφωνα με στοιχεία που περιήλθαν στον έλεγχο, η μεταφορά είχε ανατεθεί στην εταιρεία «ΤΕΕΜΧ Μαγουνάκης Στ. Χρήστος». Βάσει του από 09-08-2013 ιδιωτικού συμφωνητικού (No:G-CS-O2013-415) μεταξύ της «Ελληνικός Χρυσός ΑΕ» και της ανωτέρω εταιρείας, δεν προκύπτει καμία υποχρέωση τήρησης των διατάξεων ADR. Το στοιχείο αυτό και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι στη ΜΠΕ δεν αναφέρθηκαν στοιχεία επικινδυνότητας του προϊόντος και γενικότερα μεταφοράς επικινδύνων υλικών, αποτελούν ενδείξεις για το ότι η εταιρεία δεν τηρούσε τις σχετικές διατάξεις ADR, (σχετική ΚΥΑ 40955/4862/13 (Β' 2514/07-10-2013), τουλάχιστον μέχρι την ημέρα που σημειώθηκε το προαναφερθέν ατύχημα. Από τα στοιχεία που συγκέντρωσε ο έλεγχος στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξέτασης που διενήργησε, σε εκτέλεση της ΑΒΜ Α2013/9885 παραγγελίας του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, για τη διερεύνηση τυχόν ρύπανσης της θάλασσας κατά τη διακίνηση του εν λόγω προϊόντος από τον λιμένα Θεσσαλονίκης, προέκυψε ότι κατά το 2012 και έως τον Οκτώβριο 2013, το σύνολο των διακινήσεων των προϊόντων της εταιρείας δια θαλάσσης έγιναν χωρίς την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων μεταφοράς επικινδύνων υλικών που προβλέπονται από τον IMDG Code και το σχετικό Π.Δ. 405/1996 (Α' 272/16-12-1996) "Κανονισμός φόρτωσης εκφόρτωσης, διακίνησης και παραμονής επικίνδυνων ειδών σε λιμένες και μεταφορά αυτών δια θαλάσσης". Συγκεκριμένα σύμφωνα με την κατάσταση εξαγωγών προϊόντων της «Ελληνικός Χρυσός ΑΕ» του Β' Τελωνείου Θεσσαλονίκης τα διακινούμενα προϊόντα Ολυμπιάδας, κατά τον προαναφερθέν χρονικό διάστημα, δεν είχαν δηλωθεί ως επικίνδυνα εμπορεύματα και ως εκ τούτου δεν τηρήθηκαν οι απαιτήσεις και οι περιορισμοί που προβλέπονται στον IMDG Code, σε αντίθεση

με το άρθρο 19 του Π.Δ. 405/1996 και το άρθρο 1 του ν. 1650/1986. Κατά την αυτοψία στις 27-09-2013 αλλά και σε μεταγενέστερες αυτοψίες διαπιστώθηκε, ότι τα φορτηγά και τα εμπορευματοκιβώτια μεταφοράς του προϊόντος έφεραν την προβλεπόμενη σήμανση επικινδυνότητας (κλάση 9, UN 3077 και σήμανση επικινδυνότητας για το περιβάλλον), ενώ οι οδηγοί καθώς και τα οχήματα ήταν εφοδιασμένα με το προβλεπόμενο πιστοποιητικό ADR. Αναφορικά με τον τρόπο διακίνησης του προϊόντος και το σημείο εξαγωγής, τόσο στην εγκεκριμένη ΜΠΕ του υποέργου Ολυμπιάδας για την αποκατάσταση των παλιών τελμάτων (κεφ. 6.2.3.1), όσο και στην κύρια μελέτη του έργου, η εταιρεία αναφέρει ότι το προϊόν, θα μεταφέρεται οδικώς στις υφιστάμενες λιμενικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου και από εκεί θα φορτώνεται σε πλοία για εξαγωγή. Η αναφορά για την οδική μεταφορά στις λιμενικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου γίνεται σε όλα τα επιμέρους κεφάλαια της ΜΠΕ και βάσει αυτού του δεδομένου αξιολογήθηκαν οι επιπτώσεις (λόγω της κίνησης φορτηγών) στην ατμόσφαιρα (κεφ.7.11) και στο κοινωνικό περιβάλλον (κεφ.4.3.2.2, σελ. 4.3-7). Σε κανένα σημείο των εγκεκριμένων ΜΠΕ δεν υπάρχει αναφορά για εναλλακτική διακίνηση του προϊόντος Ολυμπιάδας από τον λιμένα Θεσσαλονίκης ή γενικότερα για άλλο τρόπο, όπως προβλέπεται στην §6.4.β του Πίνακα 2 της ΚΥΑ 69269/5387/1990 (Β' 678/25-10-1990 "Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών (ΕΠΜ) και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το ν. 1650/1986. Ως εκ τούτου, όπως προκύπτει από τα ανωτέρω στοιχεία, το προϊόν, δεν διακινείται δια μέσου των λιμενικών εγκαταστάσεων Στρατωνίου, όπως έχει προβλεφθεί στις εγκεκριμένες ΜΠΕ του έργου, αλλά μεταφέρεται οδικώς από το εργοστάσιο Ολυμπιάδας στο λιμένα Θεσσαλονίκης προς εξαγωγή, σε αντίθεση με τον όρο δ2.61, της § δ2.Α.ΙΙΙ της σχετικής ΑΕΠΟ όπου αναφέρεται: «Οποιαδήποτε μεταφορά συμπυκνωμάτων από το εργοστάσιο εμπλουτισμού προς το λιμάνι Στρατωνίου ή τις εγκαταστάσεις Μαντέμ Λάκκου να γίνεται με σκεπασμένα φορτηγά αυτοκίνητα στεγανής καρότσας», καθώς και της εγκεκριμένης ΜΠΕ (κεφ. 4.3.2.2, σελ. 4.3.7) όπου αναφέρεται: «... Το υφιστάμενο εργοστάσιο εμπλουτισμού

Ολυμπιάδας βρίσκεται πλησίον του οικισμού Καλύβια Βαρβάρας, σε απόσταση περίπου 500 m, ενώ η απόσταση του από τα Β3 όρια του οικισμού Ολυμπιάδας είναι περίπου 2 km. Όσον αφορά τις μετακινήσεις των μεταλλευτικών υλικών, απαιτείται η πρόσθετη οδική μεταφορά των παραγόμενων συμπυκνωμάτων Pb-Zn στις λιμενικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου μέσω της παραλιακής οδού (απόσταση-18 km)...»

Α.2 Αποκατάσταση χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας

Πρόκειται για έκταση περίπου 265 στρ. βορειοανατολικά του εργοστασίου, στην οποία σύμφωνα με την εταιρεία και τα στοιχεία της ΜΠΕ, είχαν αποτεθεί στο παρελθόν περίπου 2,4 Χ 106 t τέλματος. Σκοπός του έργου είναι η απόληψη του παλαιού τέλματος και η επεξεργασία του στο εργοστάσιο Ολυμπιάδας για το διαχωρισμός των χρυσοφόρων πυριτικών συμπυκνωμάτων και παράλληλα η αποκατάσταση του χώρου. Κατά δήλωση, οι εργασίες απόληψης του τέλματος ξεκίνησαν από την 1η-01-2013, ταυτόχρονα δηλαδή με την έναρξη λειτουργίας του εργοστασίου. Το έργο εκτελείται από ιδιώτη εργολάβο και εκτιμάται ότι θα διαρκέσει 3,5 έτη. Κατά τις αυτοψίες στις 05-07-2013 και 27-09-2013 διαπιστώθηκαν τα εξής: Μέχρι τη 27-09-2013, σύμφωνα με τον υπεύθυνο του έργου, είχαν γίνει επεμβάσεις στα 200 περίπου στρ., ήτοι περίπου στο 90 % της συνολικής έκτασης και απολήφθησαν περίπου 235.000 t. με μέση ημερήσια ποσότητα απόληψης περίπου 2.000 t. Οι εργασίες απόληψης γίνονται με ερπυστριοφόρο εκσκαφέα (τσάπα) και δονούμενο κόσκινο για τον διαχωρισμό του τέλματος από ξένα υλικά (μεμβράνες, πέτρες κ.τ.λ.). Το προς επεξεργασία υλικό μεταφέρεται με φορτηγά στην πλατεία τροφοδοσίας του εργοστασίου, ενώ τα διαχωρισμένα υλικά, κατά δήλωση παραμένουν εντός της λίμνης του τέλματος, είτε προς περαιτέρω επεξεργασία, είτε προς τελική διάθεση στο ΧΥΤΕΑ Κοκκινόλακα, μετά την έναρξη λειτουργίας του. Κατά τις ως άνω αυτοψίες διαπιστώθηκε ότι η απόληψη γινόταν από διαφορετικά σημεία της επιφάνειας, χωρίς να τηρείται ένα ενιαίο μέτωπο επέμβασης, σε αντίθεση τον όρο δ.2.88 της σχετικής ΑΕΠΟ και την εγκεκριμένη ΜΠΕ του υποέργου (§6.2.1), όπου αναφέρεται ότι: «Η απόληψη του παλαιού τέλματος από το χώρο απόθεσης του θα ξεκινήσει από τη βόρεια πλευρά του χώρου, ήτοι από τη θέση

επαφής του ταμιευτήρα με το φυσικό κεκλιμένο υπόβαθρο, και θα κινείται με τη μορφή ενός ενιαίου επιμήκους μετώπου προς τη νότια πλευρά, λαμβάνοντας μέριμνα για τη διατήρηση του κατάντη τμήματος του φράγματος προκειμένου αυτό να λειτουργεί ως φράγμα συγκράτησης των υλικών κατά τη διάρκεια των εργασιών». Σύμφωνα με τον υπεύθυνο του έργου η απόληψη γίνεται από διαφορετικά σημεία προκειμένου να επιτυγχάνεται κάθε φορά ομογενές μείγμα τροφοδοσίας στο εργοστάσιο επεξεργασίας, ως προς την κοκκομετρία και τη συγκέντρωση σε Au, η οποία πρέπει να είναι περίπου 3,5 g/t. Επίσης, κατά την εξέλιξη των ως άνω εργασιών, διαπιστώθηκε ότι σε κανένα τμήμα της λίμνης τέλματος, όπου είχαν γίνει επεμβάσεις, δεν είχαν ξεκίνησαν παράλληλα εργασίες αποκατάστασης, σε αντίθεση με τους όρους δ2.88 & δ2.92 της ΑΕΠΟ και την εγκεκριμένη ΜΠΕ αποκατάστασης που συνοδεύει αυτή (§ 6.2.1), όπου αναφέρεται: «οι εργασίες αποκατάστασης θα γίνονται παράλληλα με τις εργασίες απομάκρυνσης. καθαρισμού, ώστε τα αποτελέσματα να είναι ορατά από τα πρώτα κιόλας στάδια έναρξης των εργασιών». Κατά δήλωση, οι εργασίες αποκατάστασης προγραμματίζεται να ξεκινήσουν από το βόρειο τμήμα της λίμνης τέλματος και μετά την ολοκλήρωση του συστήματος άντλησης των στραγγιδίων και ομβρίων. Για την πιστοποίηση των ως άνω εργασιών αποκατάστασης, τηρείται ημερολόγιο με αναλυτικά στοιχεία, αντίγραφο του οποίου απεστάλη στον έλεγχο.

Α.3 Χώρος απόθεσης Αρσενοπυρίτη

Στα βορειοδυτικά του εργοστασίου Ολυμπιάδας και πλησίον αυτού, είχαν δημιουργηθεί στο παρελθόν τρία υπαίθρια σκάμματα εν σειρά, συνολικής έκτασης 26 στρ., στα οποία είχε αποτεθεί αρσενοπυρίτης. Η εταιρεία στο πλαίσιο της υποχρέωσης της για την αποκατάσταση των ως άνω χώρων, σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΜΠΕ του έργου (κεφ. 6.5.1 κύριας μελέτης) προχώρησε σε εργασίες απομάκρυνσης των υπολειμμάτων αρσενοπυρίτη, καθώς και των ρυπασμένων χωμάτων. Ζητήθηκαν και προσκομίστηκαν παραστατικά, από τα οποία προκύπτει ότι η τελευταία απομάκρυνση αρσενοπυρίτη έγινε τον Ιούλιο 2012, με την πώληση 1.752,46 t. Κατά την αυτοψία στις 05-04-2013, η οποία διενεργήθηκε μετά από καταγγελία για

διαφυγή ρυπασμένων υγρών αποβλήτων σε παρακείμενο ρέμα, διαπιστώθηκε ότι στην τρίτη κατά σειρά χωματοδεξαμενή βρισκόταν σε εξέλιξη χωματουργικές εργασίες. Συγκεκριμένα, γινόταν απόληψη χωμάτων από τα αναχώματα της και διάστρωση τους στο δάπεδο για διαμόρφωση ράμπας. Σύμφωνα με τηλεφωνική ενημέρωση από την υπεύθυνη του έργου, επρόκειτο για πρόδρομες εργασίες στο πλαίσιο αποκατάστασης των χώρων. Στις άλλες δύο δεξαμενές υπήρχαν λιμνάζοντα νερά έντονου χρώματος σκουριάς, τα οποία προέρχονταν ενδεχομένως από όμβρια, συγκεντρωμένα στο εσωτερικό των χωματοδεξαμενών. Σύμφωνα με την εταιρεία, πριν την έναρξη των εργασιών στην τρίτη δεξαμενή, τα υγρά μεταγγίστηκαν στην αμέσως κατάντη της, αφού έγινε εξουδετέρωση της οξύτητας τους για την προστασία του αντλητικού συστήματος. Νότια των χωματοδεξαμενών και παραπλεύρως αυτών διέρχεται κλάδος ρέματος, ο οποίος δια μέσω οχετού, κατάντη της πρώτης δεξαμενής, διέρχεται κάθετα του δρόμου που οδηγεί στο εργοστάσιο και καταλήγει στο ρέμα Μαυρόλακα. Κατά την αυτοψία στις 05-04-2013 από τον εν λόγω οχετό διαπιστώθηκε απορροή όξινων υγρών έντονου χρώματος σκουριάς με pH - 2 και μικρή παροχή της τάξης του 1 l/min, από τα οποία λήφθηκε δείγμα. Λόγω της μικρής παροχής τους τα υγρά δεν συνέχιζαν τη ροή τους κατά μήκος του ρέματος, αλλά συγκεντρώνονταν σε φυσική κοιλότητα. Ωστόσο, διαπιστώθηκαν ενδείξεις διαφυγών μεγαλύτερης ροής κατά το προηγούμενο διάστημα, λόγω του ότι τα πετρώματα και το έδαφος, κατά μήκος της κοίτης του κλάδου ρέματος και σε απόσταση 10 m κατάντη του δρόμου, ήταν έντονα οξειδωμένα και υπήρχαν κοιλότητες με υγρά χρώματος σκουριάς. Στο κατάντη τμήμα του κλάδου ρέματος είχε γίνε διάστρωση κροκάλας στην προσπάθεια της εταιρείας να εξουδετερώσει τις όξινες απορροές. Σε μεταγενέστερες αυτοψίες, ορισμένες από τις οποίες διενεργήθηκαν μετά από έντονη βροχόπτωση, δεν διαπιστώθηκε απορροή όξινων νερών στο σημείο του οχετού. Από το γεγονός αυτό διαφαίνεται ότι οι απορροές που διαπιστώθηκαν στις 05-04-2013, ενδεχομένως να μην σχετίζονται με τον κλάδο ρέματος, αλλά να πρόκειται για διαφυγές όξινων νερών από το εσωτερικό της 1ης δεξαμενής, λόγω προβλήματος στεγανότητας της. Ωστόσο, διαπιστώθηκε ροή υδάτων στο τμήμα του κλάδου

ρέματος κατάντη του δρόμου, τα οποία ανέβλυζαν από διάφορα σημεία της κοίτης, γεγονός που υποδηλώνει ότι ενδεχομένως πρόκειται για αναβλύζοντα ύδατα. Στις 25-02-2014, 22 και 30-05-2014 διενεργήθηκαν δειγματοληψίες νερών από την κοίτη του εν λόγω κλάδος ρέματος, πριν την συμβολή του με το Μαυρόλακκα. Κατά την δειγματοληψία στις 25-02-2014 έγινε επιτόπια μέτρηση του pH με φορητό όργανο της εταιρείας και βρέθηκε η τιμή του να είναι 5. Όπως διαπιστώθηκε κατά την αυτοψία στις 27-09-2013, στα πρανή τόσο των χωματοδεξαμενών αρσενοπυρίτη. όσο και του δρόμου πρόσβασης προς αυτές, υπήρχαν αποθέσεις αρσενοπυρίτη, οι οποίες δεν είχαν ακόμα απομακρυνθεί. Σύμφωνα με την εταιρεία, η επιβάρυνση εξωτερικά των πρανών προήλθε από διαφυγές αρσενοπυρίτη, μέσω αγωγών αποστράγγισης των ομβρίων, οι οποίοι είχαν τοποθετηθεί στο παρελθόν σε διάφορα σημεία των χωματοδεξαμενών. Κατά τις αυτοψίες στις 05-07-2013 και στις 27-09-2013 διαπιστώθηκαν τα εξής: Τα όξινα νερά που υπήρχαν στις δύο χωματοδεξαμενές κατά την αυτοψία στις 05-04-2013, είχαν εξατμιστεί και ο πυθμένας ήταν έντονα χρωματισμένος καφέ. Οι εργασίες αποκατάστασης των τριών δεξαμενών ήταν σε εξέλιξη. Έως τις 27-09-2013 είχε γίνει πλήρης απόξεση εσωτερικά του πυθμένα και των αναχωμάτων των χωματοδεξαμενών 2 & 3, ενώ στην Νο 1 ήταν σε εξέλιξη ανάλογες εργασίες. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο, οι εργασίες αποκατάστασης θα συνεχιστούν αντίστοιχα και στις άλλες δύο δεξαμενές και η πλήρης αποκατάσταση τους θα γίνει μετά από δειγματοληψίες για τον έλεγχο καθαρότητας. Στην 3η δεξαμενή ήδη έχουν διενεργηθεί τρεις επιφανειακές δειγματοληψίες σε 19 σημεία. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο του έργου και τα στοιχεία που προσκομίστηκαν με την ΑΠ: Χ/ΣΤΡ/1404/05-11-2013 επιστολή της εταιρείας αναφορικά με την εξέλιξη των εργασιών, από το σύνολο των εργασιών αποκατάστασης των χωματοδεξαμενών αρσενοπυρίτη προέκυψαν περίπου 4.250 t υλικών με αρσενοπυρίτη. τα οποία μεταφέρθηκαν στο παλαιό τέλμα Ολυμπιάδας, προκειμένου να επεξεργαστούν και 15.800 t ρυπασμένων χωμάτων, τα οποία μεταφέρθηκαν στο χώρο απόθεσης Καρακολίου (λίμνες Chevalier). Για τα έργα αποκατάστασης (χώροι αρσενοπυρίτη και λίμνη παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας) επισημαίνεται το γεγονός ότι απαιτείται η συνεχής

παρακολούθηση του έργου από την Επιστημονική Επιτροπή Ελέγχου Τήρησης Περ/κών Όρων (ΕΕΕΤΠΟ) του άρθρου 51-39 της ΑΕΠΟ, προκειμένου να ελέγχεται ο βαθμός προόδου και επιβεβαίωσης των εργασιών και να διασφαλιστεί η πλήρης απορρύπανση των ανωτέρω χώρων. Επιπρόσθετα δεν γίνεται καμία αναφορά στην ΜΠΕ του έργου για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της τελικής επιφάνειας εδάφους. με την παράθεση Ευρωπαϊκών Εθνικών Προτύπων. Η εταιρεία εκτελεί τις ως άνω εργασίες αποκατάστασης των χώρων αρσενοπυρίτη και παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας, χωρίς να έχει εγκριθεί, με Απόφαση του Γ. Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Ειδική Μελέτη Εξυγίανσης-Αποκατάστασης (ΕΜΕΑ), σε αντίθεση με τον όρο δ2.88 της ΑΕΠΟ, τα άρθρα 9 & 12 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (Β' 383/28-03-2006) και το Κεφ. 7 του Παραρτήματος της ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/2006 (Β' 791/30-06-2006), από τα οποία απαιτείται η έγκριση της ΕΜΕΑ, πριν την έναρξη των έργων.

Β. ΑΔΕΙΕΣ-ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ. Β.1 Έγκριση Τεχνικής Μελέτης

Για το υποέργο Ολυμπιάδας, βάσει του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (υπουργική απόφαση Δ7/Α/οικ.12050/2223/2011, φ. Β' 1227/14.6.2011), έχει εκδοθεί η ΑΠ:Δ8-Α/Φ.7.49.13/3025ΠΕ/5159ΠΕ/10-02-2012 Απόφαση: «Έγκριση τεχνικής μελέτης του υποέργου «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Ολυμπιάδας» του έργου «Μεταλλευτικές-Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας» της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός Α.Ε.Μ.ΒΧ στο Δ. Αριστοτέλη, ΠΕ Χαλκιδικής» της Δ/νσης Μεταλλευτικών & Βιομηχανικών Ορυκτών του ΥΠΕΚΑ.

Β.2 Άδεια λειτουργίας

Για το εργοστάσιο εμπλουτισμού Ολυμπιάδας έχει εκδοθεί η Α.Π. Δ8/Γ/Φ. 12.7/24293/4698/19-12-2012 Απόφαση του Γ.Γ. ΥΠΕΚΑ «Χορήγηση στην εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΧΡΥΣΟΥ» άδειας λειτουργίας του εργοστασίου εμπλουτισμού μικτών θειούχων μεταλλευμάτων στην περιοχή της Ολυμπιάδας, Δήμου Αριστοτέλη, Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής»

Επισημαίνεται ότι ο όρος 2.ζ της ανωτέρω Άδειας Λειτουργίας αναφέρει ότι θα πρέπει να τηρούνται τα όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων της

ΑΠ: 100171 /17-05-1991 Αδειας Διάθεσης Νομάρχη , γεγονός όμως που αντιβαίνει στον όρο β.2. β της ΑΕΠΟ και έρχεται παράλληλα σε αντίθεση με τον όρο 2.β της ίδιας της Άδειας Λειτουργίας. Επομένως, κρίνεται αναγκαία η διαγραφή του ανωτέρω όρου της Άδειας Λειτουργίας, προκειμένου να υπάρχει απόλυτη συμφωνία μεταξύ των όρων και να μην υπάρχουν περιθώρια παρερμηνείας από πλευράς εταιρείας.

.3 Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ)

Για τη δραστηριότητα έχει εκδοθεί η Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΑΕΠΟ «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για τα έργα α) «ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ Κασσάνδρας» και β) «απομάκρυνση, καθαρισμό & αποκατάσταση χώρου διάθεσης ΠΑΛΑΙΩΝ ΤΕΛΜΑΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ» της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.Μ.Β.Χ.» στο Νοtf Χαλκιδικής» της ΕΥΠΕ του ΥΠΕΚΑ, με διάρκεια ισχύος 10 έτη.

Β.4 Άδεια Διάθεσης Υγρών Αποβλήτων

Για τη διάθεση των νερών του μεταλλείου Ολυμπιάδας είχε εκδοθεί η ΑΠ: 100171/17-05-1991 «Οριστική άδεια διάθεσης των υγρών αποβλήτων (υπόγεια νερά) του μεταλλείου Ολυμπιάδας της ΑΕΕΧΠ & λιπασμάτων μετά από φυσικό και χημικό καθαρισμό στο ρέμα Μαυρόλακκας». Σύμφωνα με την ανωτέρω άδεια τα όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων της δραστηριότητας είναι αυτά που καθορίζονται από την 96400/1985 απόφαση του Νομάρχη Χαλκιδικής (Β' 573/24-09-1985). Ωστόσο, στον όρο β2.β της σχετικής ΑΕΠΟ αναφέρεται ότι:«Τα χαρακτηριστικά των προς διάθεση υγρών αποβλήτων σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια ίων πινάκων της ΚΥΑ ΗΠ 51354/2641/Ε103/2010... εκτός εάν ορίζονται αυστηρότερα όρια ή απαιτήσεις για όρια και πρόσθετων παραμέτρων από άλλες διατάξεις, όπως: ΚΥΑ 5673/400/1997, ΚΥΑ 4859/726Χ001, ΚΥΑ 50388/2704/Ε103/2003, η Απόφαση Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985». Ο έλεγχος, ζήτησε διευκρινίσεις για τον όρο αυτό από την ΕΥΠΕ του ΥΠΕΚΑ, η οποία παρέπεμψε το θέμα στην ΕΓΥ. Η ΕΓΥ με σχετικό έγγραφο της αναφέρει τον ως άνω όρο, ότι δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προς διάθεση υγρών αποβλήτων θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια των Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) της ΚΥΑ

51354/2641/Ε103/2010 (Β' 1909/08-12-2010). Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, τα όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια που τίθενται στην άνω ΚΥΑ, σε συνδυασμό με άλλες διατάξεις συμπεριλαμβανομένης και της άνω 96400/1985 σχετικής Νομαρχιακής Απόφασης, λαμβάνοντας κάθε φορά τα αυστηρότερα. Συνεπώς, η ανωτέρω άδεια διάθεσης υγρών αποβλήτων δεν ισχύει πλέον και δεδομένου ότι με το άρθρο 12 του Ν.4014/11 καταργήθηκαν οι άδειες διάθεσης υγρών αποβλήτων, κατ' εφαρμογή της ΑΠ:οικ.205988/14-12-2011 Εγκυκλίου της ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ §3.γ, η ΑΕΠΟ επέχει και θέση άδειας διάθεσης των υγρών αποβλήτων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι μετρήσεις των επιμέρους παραμέτρων για τον έλεγχο ποιότητας των εκροών να υπόκεινται στους περιορισμούς που αναφέρονται στις ΚΥΑ του όρου β2.β της ΚΥΑ ΑΕΠΟ. ...

Β.5 Άδειες Διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Η εταιρεία έχει αναθέσει τη μεταφορά των αποβλήτων του εργοστασίου Ολυμπιάδας στις εταιρείες «ΜΑΓΟΥΝΑΚΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ & ΣΙΑ ΟΕ» και «ΥΙΟΙ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΓΟΥΝΑΚΗ Ο.Ε.» για τις οποίες έχουν εκδοθεί οι κάτωθι άδειες: Η ΑΠ: 7655/22-10-2013 Απόφαση του Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης «Άδεια διαχείρισης (συλλογή-μεταφορά) μη επικινδύνων αποβλήτων, όπως αυτά ορίζονται στην ΚΥΑ 50919 (ΦΕΚ 19098/22-12-03), για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στην εταιρεία «ΜΑΓΟΥΝΑΚΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ & ΣΙΑ ΟΕ» (ΑΦΜ 998743756, ΔΟΥ Πολυγύρου), που εδρεύει στο ΔΑ Ολυμπιάδας, ΔΕ Σταγείρων-Ακάνθου, Δ. Αριστοτέλη, ΠΕ Χαλκιδικής» της ΔΙΠΕΧΣ Κεντρικής Μακεδονίας, με διάρκεια ισχύος 5 έτη. Η ΑΠ: 7658/22-10-2013 Απόφαση του Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης «Άδεια διαχείρισης (συλλογή-μεταφορά) μη επικινδύνων αποβλήτων, όπως αυτά ορίζονται στην ΚΥΑ 50919 (ΦΕΚ 1909Β/22-12-03), για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, στην εταιρεία «Υ/Ο/ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΓΟΥΝΑΚΗ ΟΕ» (ΑΦΜ 998743824, ΔΟΥ Πολυγύρου), που εδρεύει στο ΔΑ Ολυμπιάδας, ΔΕ Σταγείρων-Ακάνθου, Δ. Αριστοτέλη, ΠΕ Χαλκιδικής» της ΔΙΠΕΧΣ Κεντρικές Μακεδονίας, με διάρκεια ισχύος 5 έτη.

Γ. ΑΕΡΙΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ Γ.1 Αιωρούμενα σωματίδια

Εκπομπές σωματιδίων προκύπτουν από τις εξής πηγές: την κίνηση των φορτηγών διακίνησης υλικών, τις εργασίες απόληψης του παλαιού τέλματος και αποκατάστασης των χώρων απόθεσης αρσενοπυρίτη. Για τη μείωση των ανωτέρω εκπομπών γίνεται με διαβροχή με τη χρήση υδροφόρας, τόσο στις εσωτερικές οδούς του χώρου του εργοστασίου και του χώρου του παλαιού τέλματος, όσο και στο δρόμο πρόσβασης στο εργοστάσιο. Επίσης, στην πύλη εξόδου του εργοστασίου λειτουργεί μονάδα πλύσης των τροχών των εξερχόμενων οχημάτων. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο του εργοστασίου επίκειται η ασφαλτόστρωση του συνόλου των οδών κίνησης προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές σκόνης.

Δ. ΥΓΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ. Τα υγρά απόβλητα της διεργασίας εμπλουτισμού συγκεντρώνονται σε δεξαμενή καθίζησης και ανακυκλώνονται πλήρως στην παραγωγική διαδικασία και ως εκ τούτου δεν γίνεται διάθεση τους στο περιβάλλον. Η αναπλήρωση σε νερό στην παραγωγική διαδικασία, σύμφωνα με τον υπεύθυνο, γίνεται με χρήση νερών του μεταλλείου Ολυμπιάδας. Τα υπόγεια νερά του παλαιού μεταλλείου Ολυμπιάδας, μέσω αγωγών, οδηγούνται στις λίμνες διαύγασης, οι οποίες βρίσκονται νοτιοανατολικά του εργοστασίου. Πρόκειται για τέσσερις εν σειρά επενδυμένες λίμνες, στις οποίες δεν γίνεται καμία χημική επεξεργασία, παρά μόνο καθίζηση, πριν τη διάθεση των νερών μεταλλείων στο ρέμα Μαυρόλακκα. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο η καθιζάνουσα ιλύς μεταφέρεται στη λίμνη τέλματος με σκοπό την περαιτέρω διαχείριση της. Τα όμβρια και τα στραγγίδια από το χώρο απόληψης του παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας, συγκεντρώνονται και παραμένουν σε σκάμματα εντός αυτού και μελλοντικά, κατά δήλωση, θα αντλούνται προς τη δεξαμενή εκτάκτου ανάγκης. Περιμετρικά του εργοστασίου καθώς επίσης και των πλατειών αποθήκευσης α' ύλης, προϊόντος και αδρομερούς υπολείμματος κατεργασίας έχουν κατασκευαστεί τσιμεντένια φρεάτια απορροής των ομβρίων καθώς και των νερών διαβροχής, προκειμένου αυτά να καταλήγουν στη λίμνη εκτάκτου ανάγκης. Στην πλατεία συγκέντρωσης του λεπτομερούς υπολείμματος κατεργασίας, τα όμβρια και τα νερά διαβροχής οδηγούνται, μέσω αύλακα, στη δεξαμενή επανακυκλοφορίας των νερών του εργοστασίου. Όπως αναφέρθηκε

πιο πάνω, στις 05-04-2013 μετά από καταγγελία για όξινες απορροές διενεργήθηκε δειγματοληψία από τον οχετό κατάντη των χώρων αρσενοπυρίτη. Ακολούθως, στις 25-02, 22-05 και 30-05-2014 πραγματοποιήθηκαν δειγματοληψίες νερών από την κοίτη του κλάδου ρέματος που διέρχεται κατάντη των χώρων αρσενοπυρίτη, πριν την εκβολή του στο Μαυρόλακκα. Επιπλέον, στις 21-01-2014, 30-01-2014, 07-02-2014, 25-02-2014 και 22-05-2014 και 30-05-2014 διενεργήθηκαν δειγματοληψίες υγρών αποβλήτων από την έξοδο των λιμνών διαύγασης και τα αποτελέσματα των αναλύσεων. Σύμφωνα με τον όρο β2.β της σχετικής ΚΥΑ ΑΕΠΟ και δεδομένου ότι λαμβάνονται υπόψη τα αυστηρότερα όρια, διευκρινίζονται τα εξής: 1. Οι οριακές τιμές για τα μέταλλα Cu, Ni, Cd, Pd, Cr, As ορίζονται από την 51354/2641/Ε103/2010 ΚΥΑ (Β' 1909/8-12-2010,) ενώ για τα μέταλλα Fe, Mn, Zn και το pH, από τον πίνακα Β, ΙΙ) Ι, για νερά κολύμβησης της 96400/1985 σχετικής Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής. Σημειώνεται ότι οι οριακές τιμές των ανωτέρω μετάλλων λαμβάνονται υπόψη και για την εξέταση τήρησης των προτύπων ποιότητας υδάτων. Για το COD, BOD και τα αιωρούμενα στερεά λαμβάνονται υπόψη οι οριακές τιμές της ΚΥΑ 5673/400/1997 (Β' 192/14-03-1997). 2) Οι τιμές για τα μέταλλα Cu, Ni, Cd, Pd, Cr, As, σύμφωνα με την 51354/2641/Ε103/2010 ΚΥΑ αναφέρονται σε Ετήσια Μέση Συγκέντρωση (ΕΜΣ). Για το κάδμιο, πέραν της ΕΜΣ, ορίζεται επιπλέον και Μέγιστη Επιτρεπόμενη Συγκέντρωση (ΜΕΣ) και ως εκ τούτου για το κάδμιο θα πρέπει να ικανοποιούνται και τα δύο όρια. Για τον υπολογισμό της ΕΜΣ απαιτείται η λήψη σειράς δειγμάτων, ο αριθμός των οποίων βάσει της επιστήμης θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 12 για αντιπροσωπευτικότερα αποτελέσματα, με ελάχιστο αριθμό δειγμάτων τα 6. Για τον υπολογισμό της μέσης συγκέντρωσης λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα δειγματοληψιών από 21-01-2014 έως 30-05-2014. Για τις περιπτώσεις τιμών κάτω του ορίου ανίχνευσης (<n) για τον υπολογισμό της μέσης τιμής λαμβάνεται ως τιμή το n1/2. Για την περίπτωση του Cr+6 οι ευρεθείσες τιμές <10 είναι κάτω του ορίου ανίχνευσης του οργάνου και δεν υπολογίζεται μέσο όρος. 3. Οι τιμές για τα μέταλλα Ni, Cd, Pb, σύμφωνα με το μέρος Γ του παραρτήματος Ι της 51354/2641/Ε103/2010 ΚΥΑ αναφέρονται στην συγκέντρωση των εν διαλύσει

μετάλλων, ενώ για τα υπόλοιπα μέταλλα σε ολικές συγκεντρώσεις. 4. Τα όρια για τα μέταλλα Cu, 2n, Cd είναι ανάλογα της σκληρότητας του νερού, η οποία βάσει των διενεργηθεισών μετρήσεων είναι > 200 mg CaCO3/t και επομένως λαμβάνονται υπόψη τα όρια για σκληρότητα Κατηγορίας 5. Για τον ψευδάργυρο (Zn) λαμβάνεται το όριο των 50 της 96400/1985 νομαρχιακής Απόφασης, δεδομένου ότι είναι το αυστηρότερο. 5. Για τα αποτελέσματα του Πίνακα 1 που αφορούν στις δειγματοληψίες υδάτων από την κοίτη του κλάδου ρέματος που εκβάλει στο Μαυρόλακκα, λόγω του ότι ελήφθησαν μόνο τρία δείγματα, υπολογίζεται η μέση τιμή τους και ακολούθως το ποσοστό απόκλισης αυτής από τα όρια, εκφράζοντας έτσι την τάση ποιότητας των υδάτων, συγκριτικά με τα ισχύοντα Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ). Ομοίως, για το δείγμα των όξινων απορροών (05-04-2013), λόγω του ότι πρόκειται για ένα μόνο δείγμα, υπολογίζεται το ποσοστό απόκλισης του από τα ΠΠΠ. Για τα μέταλλα νικέλιο (Ni), κάδμιο (Cd) και μόλυβδος (Pb), λόγω του οι μετρήσεις αφορούν στην ολική συγκέντρωση των μετάλλων και όχι των εν διαλύσει, όπως απαιτείται, δεν λαμβάνονται υπόψη. Βάσει των αποτελεσμάτων και λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω διευκρινίσεις, συμπεραίνεται ότι: 1. Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα Α.3 και επιβεβαιώθηκε από τις αναλύσεις δειγμάτων, στις 05-04-2013 διαπιστώθηκαν όξινες απορροές (pH = 2,67) από οχετό σε κλάδο ρέματος, κατάντη των χώρων αρσενοπυρίτη, με σημαντικά υψηλές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων (ολικός σίδηρος (Fe), μαγγάνιο (Mn), Χαλκός (Cu), ψευδάργυρος (Zn), ολικό χρώμιο (Cr) και αρσενικό (As)), οι οποίες υπερβαίνουν τα θεσμοθετημένα όρια του όρου β2.β από 55 έως 194.300 %. Ομοίως, στις 25-02-2014, 22-05-2014 και 30-05-2014 διαπιστώθηκε ότι από κλάδο ρέματος κατάντη των χώρων αρσενοπυρίτη διαφεύγουν όξινες απορροές (pH = 4,79) στο ρέμα Μαυρόλακκα, με υψηλές επίσης υπερβάσεις ως προς τα ανωτέρω βαρέα μέταλλα και επιπλέον το κάδμιο (Cd), οι οποίες κυμαίνονταν από 24 έως 31.928 %. Η εταιρεία, δεδομένης της διαφυγής των όξινων απορροών στο περιβάλλον (αποδέκτη Μαυρόλακκα), οι οποίες ενδεχομένως να οφείλονται στη μη αποκατάσταση των χώρων αρσενοπυρίτη, δεν έλαβε μέτρα συγκράτησης τους και μη διαφυγής τους στο περιβάλλον, σε αντίθεση με τους όρους δ1.22

και β2.β της σχετικής ΑΕΠΟ, το άρθρο 1 του Ν.1650/65 και το άρθρο 14 του Ν. 4042/12. Το γεγονός αυτό ενισχύεται από τις μετρήσεις της εταιρείας για την ποιότητα των υδάτων του Μαυρόλακκα κατάντη του χώρου των εγκαταστάσεων, όπου διαπιστώνονται υπερβάσεις στα μέταλλα μαγγάνιο (Mn), ψευδάργυρο (Zn) και κάδμιο (Cd), παρά το γεγονός ότι οι μετρήσεις αυτές της εταιρείας αναφέρονται μόνο στην εν διαλύσει συγκέντρωση των μετάλλων. 2. Η εταιρεία κατά το χρονικό διάστημα 21-01-2014 έως 30-05-2014 διέθεσε υγρά απόβλητα (νερά μεταλλείου) με υπερβάσεις ως προς τις συγκεντρώσεις των μετάλλων μαγγανίου (Mn), ψευδαργύρου (Zn), καδμίου (Cd), αρσενικού (As), ενώ κατά τις δειγματοληψίες στις 22-05 και 30-05-2014 το pH ήταν υψηλότερο του επιτρεπτού και στις 07-02-2014 η συγκέντρωση του ολικού (Fe) ήταν 1.200 mg/l έναντι του ορίου 500 mg/l, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της σχετικής ΑΕΠΟ. Συγκεκριμένα, οι μέσες τιμές των συγκεντρώσεις των μετάλλων αυτών υπερβαίνουν από 100 έως και 1272 % τα εγκεκριμένα όρια, ενώ σε όλα τα στιγμιαία δείγματα οι συγκεντρώσεις των μετάλλων ψευδαργύρου (Zn) και μαγγανίου (Mn), για τα οποία θα πρέπει να τηρούνται τα όρια της 96400/1985 νομαρχιακής απόφασης, υπερβαίνουν τα εγκεκριμένα όρια. Αντίστοιχες υπερβάσεις διαπιστώνονται και από τις μετρήσεις της εταιρείας για τα μέταλλα μαγγάνιο (Mn), ψευδάργυρο (Zn), κάδμιο (Cd), μόλυβδο (Pb) και αρσενικό (As), παρά το γεγονός ότι οι μετρήσεις αυτές αναφέρονται μόνο στη συγκέντρωση των εν διαλύσει μετάλλων.

Δ.1 Παρακολούθηση. Η εταιρεία προσκόμισε για τα έτη 2012 και 2013 τις ετήσιες εκθέσεις Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης του έργου, στις οποίες περιλαμβάνονται οι αναλύσεις και μετρήσεις των παραμέτρων παρακολούθησης του έργου και της ποιότητας του περιβάλλοντος. Από την εξέταση των αναλύσεων, αναφορικά με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προς διάθεση υγρών αποβλήτων και των επιφανειακών υδάτων της περιοχής, προκύπτουν τα εξής στοιχεία: 1. Η εταιρεία, συγκρίνει τα αποτελέσματα των αναλύσεων που διενεργεί, για την παρακολούθηση ποιότητας των εκροών των υγρών αποβλήτων, με τις οριακές τιμές του πίνακα ΙΙ.Α) της 96400/1985 Απόφασης Νομάρχη και όχι με αυτές που τίθενται από την ΑΕΠΟ, σε αντίθεση

με τους όρους δ4.15 iii & β2.β της σχετικής ΑΕΠΟ. 2. Ομοίως, η εταιρεία συγκρίνει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών υδάτων των αποδεκτών με τα όρια της 96400/1985 Νομαρχιακής Απόφασης (πίνακας Β) και όχι με τα ΠΠΠ της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, σε αντίθεση με αυτήν και τον όρο δ4.33 της σχετικής ΑΕΠΟ. 3. Η εταιρεία, για το σύνολο των εξεταζομένων μετάλλων, μετράει την συγκέντρωση των εν διαλύσει μετάλλων και όχι την ολική, σε αντίθεση με την §3 του μέρους Γ' του Παραρτήματος Ι της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, όπου αναφέρεται ότι μετρώνται ολικές συγκεντρώσεις μετάλλων εξαιρουμένων των μετάλλων Cd, Ni, Pb για τα οποία εξετάζεται η συγκέντρωση των εν διαλύσει μετάλλων. Αυτό έχει αποτέλεσμα να μετρώνται. ενδεχομένως, τιμές συγκεντρώσεων μικρότερες των πραγματικών (ολικών). Η πρακτική αυτή της εταιρείας έχει ως αποτέλεσμα τη μη ορθή αποτίμηση της ποιότητας, τόσο των εξερχομένων υγρών αποβλήτων, όσο και των υδάτων του αποδέκτη αυτών. Ως εκ τούτου, προκύπτει αδυναμία εντοπισμού τυχόν επιβαρύνσεων και άρα μη λήψη των αναγκαίων επανορθωτικών μέτρων από πλευράς εταιρείας. 4. Συγκρίνοντας τις τιμές των μετρήσεων της εταιρείας για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των εξερχόμενων υγρών αποβλήτων του εργοστασίου Ολυμπιάδας για τα έτη 2011, 2012 και 2013 με τα όρια του όρου β.2 β της ΑΕΠΟ διαπιστώνεται ότι κατά τα έτη 2011, 2012 και 2013 υπάρχουν υπερβάσεις στις συγκεντρώσεις των μετάλλων σίδηρος (Fe), μαγγάνιο (Mn), ψευδάργυρος (Zn) και κάδμιο (Cd), Ειδικότερα για το κάδμιο υπάρχει υπέρβαση τόσο στην ΕΜΣ όσο και στην Μέγιστη Επιτρεπόμενη Συγκέντρωση (ΜΕΣ). Τα έτη 2012 και 2013 υπάρχουν υπερβάσεις στις ΕΜΣ του μολύβδου (Pb) και το 2013 παρατηρείται υπέρβαση και στην ΕΜΣ του αρσενικού (As). Επομένως, βάσει των αποτελεσμάτων της εταιρείας, προκύπτει ότι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των εξερχόμενων υγρών αποβλήτων υπερβαίνουν τα επιτρεπόμενα όρια διάθεσης ως προς τα μέταλλα σίδηρο, μαγγάνιο, ψευδάργυρο, κάδμιο, μόλυβδο και αρσενικό, σε αντίθεση με τον όρο β2.β της ΑΕΠΟ. Επισημαίνεται, ότι για τα λοιπά μέταλλα, παρά το ότι οι μετρούμενες συγκεντρώσεις είναι μικρότερες των ορίων διάθεσης, δεν μπορεί να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα για το εάν πράγματι είναι εντός των ορίων, αφού όπως προαναφέρθηκε αναφέρονται στην

συγκέντρωση των εν διαλύσει μετάλλων και όχι στην ολική όπως θα έπρεπε. Υπογραμμίζεται επίσης το γεγονός ότι κατά τα έτη 2011, 2012, 2013 στην πλειοψηφία τους οι μετρούμενες συγκεντρώσεις αρσενικού (διαλυμένου) είναι 5 mg/l. ενώ κατά τις δειγματοληψίες που διενεργήθηκαν από τα ελεγκτικά όργανα στην έξοδο των λιμνών διαύγασης, η συγκέντρωση του αρσενικού (ολικού) ήταν μεταξύ 42 και 146 mg/l. Αναφορικά με τις λοιπές μετρήσεις της εταιρείας για τα τρία έτη, διαπιστώνεται εν γένει συμφωνία με τις μετρήσεις της ΕΥΕΠ, στα περισσότερα εξεταζόμενα μέταλλα, με εξαίρεση το κάδμιο, όπου οι μετρήσεις της ΕΥΕΠ ήταν μικρότερες αυτών της εταιρείας. Οι μετρήσεις της εταιρείας τεκμηριώνουν την επιβάρυνση που δέχεται το ρέμα Μαυρόλακκα εξ' αιτίας της δραστηριότητας, ως προς τα μέταλλα σίδηρο, μαγγάνιο, ψευδάργυρο και κάδμιο, σε αντίθεση με τον όρο δ1.22 της ΑΕΠΟ. Οι υπερβάσεις αυτές, όπως προέκυψε από τα στοιχεία ελέγχου, συνδέονται άμεσα: με τις υπερβάσεις στις εκροές των νερών μεταλλείου, όπως διαπιστώθηκαν τόσο από την ΕΥΕΠ, όσο και την ίδια την εταιρεία (Πίνακας 3), αλλά και τις όξινες απορροές προερχόμενες από την περιοχή παλαιών αποθέσεων αρσενοπυρίτη, οι οποίες δεν έχουν ακόμα πλήρως αποκατασταθεί. Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι η ποιότητα των υδάτων του ρέματος Μαυρόλακκα, ανάντη του εργοστασίου, πληροί τα ΠΠΠ με εξαίρεση το μόλυβδο (Pb), ενώ κατάντη διαπιστώνεται υπέρβαση στη συγκέντρωση καδμίου (εν διαλύσει) τόσο στην ΕΜΣ όσο και στην ΜΕΣ (λήφθηκε υπόψη το υψηλότερο όριο που αντιστοιχεί νια σκληρότητα Κατηγορίας 5). καθώς επίσης και στη συγκέντρωση σιδήρου (Fe), ψευδαργύρου (Zn) και μαγγανίου (Mn). Για τα υπόλοιπα μέταλλα υπάρχει αδυναμία διαπίστωσης τυχόν υπερβάσεων, δεδομένου ότι η εταιρεία μετράει τις συγκεντρώσεις των εν διαλύσει μετάλλων και όχι τις ολικές, όπως θα έπρεπε, εξαιρουμένων των μετάλλων νικελίου (Ni), καδμίου (Cd), μολύβδου (Pb) για τα οποία προβλέπεται η μέτρηση των εν διαλύσει. Επίσης, δεν υπάρχουν μετρήσεις σκληρότητας νερού ώστε να καθοριστεί και το όριο για το χαλκό (Cu). Όπως και στις αναλύσεις του πίνακα 3, ομοίως και για τον έλεγχο ποιότητας των νερών του Μαυρόλακκα ανάντη και κατάντη του εργοστασίου, η εταιρεία μετράει επίσης συγκέντρωση αρσενικού (As) ίση με 5 mg/l. τη στιγμή που σε

δειγματοληψία που διενήργησε ο έλεγχος στις εκβολές του Μαυρόλακκα μετρήθηκε συγκέντρωση αρσενικού (ολικού) 52 mg/l, τιμή υψηλότερη του ορίου των 30 mg/l της σχετικής ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010. Βάσει των αναλύσεων αυτών, παρά το γεγονός ότι αναφέρονται σε μία μόνο μέτρηση, διαπιστώθηκε υπέρβαση και στις συγκεντρώσεις μαγγανίου και ψευδαργύρου. Επισημαίνονται επίσης από τον έλεγχο τα εξής: α) για το 2011 υπάρχουν μετρήσεις ανάντη του ρέματος ενώ δεν υπάρχουν κατάντη, β) για το 2012 το πλήθος των μετρήσεων κατάντη είναι υποδιπλάσιο (5) των αντίστοιχων μετρήσεων ανάντη του ρέματος (10), γ) το 2013 μεσολαβεί χρονικό διάστημα από 5-6-2013 έως 6-12-2012 εντός του οποίου δεν έχει ληφθεί κανένα δείγμα, ενώ το ίδιο χρονικό διάστημα ανάντη της εγκατάστασης έχουν ληφθεί 5 δείγματα.

Ε. ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ. Τα απόβλητα αστικού τύπου καθώς και τα μη επικίνδυνα ανακυκλώσιμα απόβλητα (χαρτί, πλαστικό, σκράπ) συγκεντρώνονται σε κάδους και παραδίδονται σε αδειοδοτημένες εταιρείες. Από τη διαδικασία κατεργασίας προκύπτουν τα απόβλητα, όπως αναφέρονται ακολούθως. Ε.1 Βιομηχανικά στερεά απόβλητα. Από το εργοστάσιο εμπλουτισμού Ολυμπιάδας προκύπτουν τα εξής απόβλητα: - Υπόλειμμα κατεργασίας επίπλευσης, χρησιμοποιημένα φίλτρα (πανιά) από την φιλτρόπρεσα προϊόντος και τα δισκόφιλτρα (τύμπανα) αφυδάτωσης υπολείμματος κατεργασίας, κενά δοχεία χημικών που χρησιμοποιούνται στη διεργασία επίπλευσης, απόβλητα ελαίων, ιλύς από τις λίμνες διαύγασης των νερών μεταλλείου. Ε 1.1 Υπόλειμμα κατεργασίας. Από τη διεργασία της επίπλευσης το παραγόμενο απόβλητο (υπόλειμμα κατεργασίας) διαχωρίζεται σε δύο κλάσματα, ανάλογα με την κοκκομετρία του, στο αδρομερές και στο λεπτομερές. Κατά δήλωση, το 70% περίπου είναι χονδρομερές, με ποσοστό υγρασίας περίπου 17% και το υπόλοιπο 30% είναι το λεπτομερές, με 25% υγρασία. Σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΜΠΕ, το υπόλειμμα προβλέπεται να πωλείται ως πρόσθετο στη τσιμεντοβιομηχανία. Υπολογίζεται ότι η ετήσια απορρόφηση θα φτάσει το 75% της παραγωγής και το ποσοστό που δεν θα πωλείται άμεσα θα αποθηκεύεται σε υπαίθρια πλατεία μέχρι την πώληση του. Κατά τις αυτοψίες διαπιστώθηκε ότι το λεπτομερές υπόλειμμα αποτίθεται σε

τσιμεντοστρωμένη υπαίθρια πλατεία παραπλεύρως του εργοστασίου, από όπου, σύμφωνα με τον υπεύθυνο της εταιρείας, μεταφέρεται σε καθημερινή βάση με φορτηγά συνεργαζόμενου εργολάβου, για προσωρινή απόθεση, στις λίμνες «Σεβαλιέ», σε αντίθεση με τον όρο δ2.89 της ΑΕΠΟ, όπου δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη. Κατά δήλωση καθημερινά πραγματοποιούνται περίπου 25 δρομολόγια. Η μεταφορά έχει ανατεθεί στις εταιρείας «ΜΑΓΟΥΝΑΚΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ & ΣΙΑ ΟΕ» και «ΥΙΟΙ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΓΟΥΝΑΚΗ Ο.Ε.», για τις οποίες προσκομίστηκαν άδειες διαχείρισης, οι οποίες αφορούν στην μεταφορά μη επικινδύνων αποβλήτων, γεγονός που δείχνει ότι η εταιρεία διαχειρίζεται τα εν λόγω απόβλητα ως μη επικίνδυνα, σε αντίθεση με τα άρθρα 7 & 10 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (Β' 383/28-03-2006), χωρίς να έχει προηγηθεί ο απαιτούμενος χαρακτηρισμός (βλέπε § Ε.1.1.α). Το αδρομερές, όπως διαπιστώθηκε κατά τις αυτοψίες, αποθηκεύεται προσωρινά στην υπαίθρια πλατεία «Ελιά» , η οποία βρίσκεται ανατολικά του εργοστασίου, έκτασης περίπου 8 στρεμμάτων και χωρητικότητας 50.000 m3. Η στεγάνωση του χώρου, σύμφωνα με την εταιρεία, έγινε με αργιλική συμπύκνωση και μεμβράνη. Επίσης έχει δημιουργηθεί περιμετρικό ανάχωμα και έχει τοποθετηθεί δίκτυο σωληνώσεων αποστράγγισης που καταλήγει στις λίμνες διαύγασης. Κατά την αυτοψία στις 27-09-2013 διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω πλατεία είχε σχεδόν κορεσθεί κατά το 90% περίπου της χωρητικότητας της. Δεδομένου ότι μέχρι σήμερα δεν έγινε καμία πώληση υπολείμματος κατεργασίας στην τσιμεντοβιομηχανία, το σύνολο της παραγόμενης ποσότητας αδρομερούς συσσωρεύεται στην πλατεία «Ελιά». Κατά δήλωση, προγραμματίζεται μέρος του αδρομερούς να χρησιμοποιηθεί στο υπό κατασκευή συγκρότημα λιθογόμωσης του μεταλλείου Ολυμπιάδας και το υπόλοιπο, σε περίπτωση που θα εξακολουθεί να μην πωλείται, θα αποτεθεί στο ΧΥΤΕΑ Κοκκινόλακα, μετά την κατασκευή του. Κατά την αυτοψία στις 05-07-2013, η οποία διενεργήθηκε μετά από καταγγελία κατοίκου της Ολυμπιάδας για έκλυση σκόνης, διαπιστώθηκε ότι σε χώρο έκτασης περίπου 28 στρ., πλησίον του παλαιού μεταλλείου Ολυμπιάδας, στον οποίο είχαν αποτεθεί παλαιότερα τα στείρα εξορύξεων (πλατεία Φιρέ) η εταιρεία απόθεσε, κατ' εκτίμηση περίπου 100.000 t αδρομερές υπόλειμμα κατεργασίας από το εργοστάσιο

Ολυμπιάδας. Η εν λόγω απόθεση έγινε σε μη προβλεπόμενο, από την σχετική ΑΕΠΟ, χώρο, ο οποίος δεν είχε τις κατάλληλες υποδομές για την διαχείριση των παραγόμενων στραγγιδίων και των απορροών, σε αντίθεση με τους όρους δ2.89, δ1.17 & δ1.19 της ΚΥΑ ΕΠΟ και εν γένει της διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, σε αντίθεση με τις ΚΥΑ ΗΠ24944/1159/06 (Β' 791/30-06-2006) και 39624/2209/Ε103/2009 (Β' 2076/25-09-2009). Κατά την αυτοψία διενεργήθηκαν δειγματοληψίες αδρομερούς και στείρων. Ενδεικτικά στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι βάσει των αποτελεσμάτων που αναφέρονται στις δοκιμές εκπλυσιμότητας, προκύπτει ότι στο αδρομερές, οι συγκεντρώσεις αρσενικού υπερβαίνουν τα όρια για διάθεση σε ΧΥΤΑ αδρανών και μη επικινδύνων. Επομένως, βάσει αυτών των στοιχείων και του γεγονότος ότι πρόκειται για «εν δυνάμει» επικίνδυνο απόβλητο (Βλέπε § Ε.1.1α), θα έπρεπε να αποτίθεται σε χώρο, ο οποίος πληροί ανάλογες τεχνικές προδιαγραφές και υποδομές. Οι αποθέσεις αδρομερούς σχημάτισαν ένα πατάρι ύψους περίπου 2-4 m πάνω από τις αποθέσεις στείρων και κατά δήλωση έγιναν το χρονικό διάστημα 01-03-2013 μέχρι 06-06-2013. Κατά την αυτοψία δεν γινόταν πλέον αποθέσεις και βρισκόταν σε εξέλιξη εργασίες κάλυψης της επιφάνειας των υφιστάμενων αποθέσεων με γεωύφασμα για τον περιορισμό έκλυσης σκόνης, ενώ τα πρανή των αποθέσεων αδρομερούς είχαν ήδη καλυφθεί κατά το 1/5 της επιφάνειας τους. Παράλληλα γινόταν διαβροχή των υλικών με μπεκ, για τη μείωση των εκπομπών σκόνης, ενώ για τους δρόμους κίνησης χρησιμοποιούνταν υδροφόρα, θα πρέπει να τονιστεί ότι ο ως άνω χώρος, σύμφωνα με τη ΜΠΕ, έχει ενταχθεί στα έργα αποκατάστασης και παρ' όλα αυτά η εταιρεία προχώρησε στην απόθεση αδρομερούς. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον Πίνακα 5.10.1-1 της κύριας μελέτης, κεφ. 6.1.2 & 6.5.1 προβλέπεται ότι τα στείρα της πλατείας Φιρέ θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή του φράγματος της εγκατάστασης απόθεσης αποβλήτων στον Κοκκινόλακκα. Το αδρομερές πλέον, όπως διαπιστώθηκε κατά την αυτοψία στις 22-05-2014, είχε ξεκινήσει να μεταφέρεται από την πλατεία «Ελιά», κατά δήλωση από αρχές Μαΐου, σε τμήμα της περιοχής απόθεσης 1 του ΧΥΤΕΑ Κοκκινόλακα. Σύμφωνα με την εταιρεία, η εν λόγω μεταφορά είναι προσωρινή και γίνεται στο πλαίσιο σχετικής πρόβλεψης

του 4ου Προσαρτήματος της Τεχνικής Μελέτης του Χώρου Απόθεση Κοκκινόλακα, το οποίο εγκρίθηκε με την ΑΠ:Δ8-Α/φ.7.49.13/22849/4170/20-12-2013 Απόφαση της Δ/νσης Μεταλλευτικών & Βιομ. Ορυκτών του ΥΠΕΚΑ. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Προσάρτημα, οι εν λόγω προσωρινές αποθέσεις μπορούν να παραμείνουν έως 24 μήνες, για το χρονικό διάστημα δηλαδή, εντός του οποίου προβλέπεται να έχουν ολοκληρωθεί οι προπαρασκευαστικές εργασίες κατασκευής του ΧΥΤΕΑ. Ωστόσο, υπογραμμίζεται ότι μέχρι σήμερα δεν έχει πωληθεί καμία ποσότητα υπολείμματος κατεργασίας στην τσιμεντοβιομηχανία και δεδομένου ότι δεν έχουν προβλεφθεί εναλλακτικοί τρόποι διαχείρισής του, τόσο στην ΜΠΕ όσο από την ΚΥΑ ΕΠΟ, το σύνολο του παραμένει εντός των εγκαταστάσεων. Επιπλέον, δεν προβλέφθηκε, έστω ως εναλλακτική λύση, η διάθεση του στον ΧΥΤΕΑ Κοκκινόλακα και δεν συμπεριλήφθηκε στις ποσότητες των υλικών που πρόκειται να αποτεθούν σε αυτόν (πίνακα: Στερεά απόβλητα που αποτίθενται εντός της νέας εγκατάστασης απόθεσης αποβλήτων Κοκκινόλακα, § α2. σελ. 25 της ΑΕΠΟ). Διευκρινίζεται ότι τα «Λεπτομερή απόβλητα εμπλουτισμού» της 1ης στήλης του πίνακα αναφέρονται στο υπόλειμμα κατεργασίας επεξεργασίας μεταλλευμάτων Ολυμπιάδας και όχι αυτά που παράγονται σήμερα από την επεξεργασία του παλαιού τέλματος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει ζήτημα πρόωρου κορεσμού του ΧΥΤΕΑ. Οι ποσότητες που αναμένεται να παραχθούν από την επεξεργασία των 2,4 Mt παλαιού τέλματος (εγκεκριμένης ΜΠΕ κύριας μελέτης § 6.5.1) είναι 2,1 Mt. Συνεπώς, εάν εξακολουθήσει να μην πωλείται, τότε για την απόθεση του στον ΧΥΤΕΑ, εφόσον βέβαια δεν τίθεται ζήτημα χωρητικότητας του, θα απαιτηθεί σχετική τροποποίηση της ΑΕΠΟ.

Ε.1.1α. Χαρακτηρισμός αποβλήτου (υπόλειμμα κατεργασίας)

Το υπόλειμμα της κατεργασίας, σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΜΠΕ του έργου αποκατάστασης, χαρακτηρίζεται ως «προϊόν» και όχι ως «απόβλητο» και προβλέπεται να πωλείται ως πρόσθετο στη τσιμεντοβιομηχανία (στο Παράρτημα VI της εγκεκριμένης ΜΠΕ παρατίθενται σχετικές επιστολές των εταιρειών «ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ», «ΤΙΤΑΝ» και «Τσιμέντα Χάλυψ»). Συγκεκριμένα, στην § 6.3.3 της ΜΠΕ, «Προϊόντα» αναφέρεται: «Από την κατεργασία του

παλαιού τέλματος θα παραχθούν τα ακόλουθα δύο προϊόντα: (α) Ένα συμπύκνωμα χρυσοφόρων πυριτών (ένα μίγμα αρσενοπυρίτη και σιδηροπυρίτη) και (β) Ένα υπόλειμμα κατεργασίας». Ομοίως, στην § 6.6.3.1 της κύριας μελέτης του έργου: «Όπως προαναφέρθηκε, η κατεργασία των παλαιών τελμάτων θα παράγει δύο υλικά, τα οποία θα είναι και τα δύο εμπορεύσιμα. Ως εκ τούτου, από την κατεργασία των παλαιών τελμάτων δεν θα παραχθούν στερεά μεταλλευτικά απόβλητα. Τα μόνα στερεά απόβλητα είναι τα όποια λοιπά απορρίμματα θα προκύψουν από την δραστηριότητα του εργοταξίου (π.χ. παλαιοσιδηρικά, χρησιμοποιημένα έλαια και λιπαντικά, αστικά, κλπ.)...». Από τα ανωτέρω διαπιστώνεται, κατά τον έλεγχο, ότι η εταιρεία χαρακτηρίζει το παραγόμενο απόβλητο (αδρομερές και λεπτομερές υπόλειμμα κατεργασίας), προερχόμενο μάλιστα από επεξεργασία αποβλήτου, ως «προϊόν» και όχι ως απόβλητο, όπως θα έπρεπε, για το λόγο ότι, όπως αναφέρει, θα είναι εμπορεύσιμο. Επί της ουσίας δηλαδή έχει προχωρήσει στον αποχαρακτηρισμό του υπολείμματος κατεργασίας από απόβλητο, χωρίς όμως να τεκμηριώνεται ότι πληρούνται όλοι οι όροι του άρθρου 13 του Ν.4042/12, σε αντίθεση με αυτό. Υπό το πρίσμα αυτό τίθεται ζήτημα και για το παραγόμενο προϊόν της διεργασίας (συμπύκνωμα πυριτών) αναφορικά με το εάν αποτελεί προϊόν ή εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται ως απόβλητο, δεδομένου ότι προέρχεται από εργασίες επεξεργασίας αποβλήτου (παλαιό τέλμα Ολυμπιάδας), οι οποίες σκοπό έχουν να το εμπλουτίσουν με χρήσιμα υλικά και συνεπώς μπορούν να θεωρηθούν ως εργασίες ανάκτησης (ανάκτηση: οποιαδήποτε εργασία της οποίας το κύριο αποτέλεσμα είναι ότι απόβλητα εξυπηρετούν ένα χρήσιμο σκοπό...). Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν.4042/12, απόβλητα παύουν να αποτελούν απόβλητα εάν έχουν υποστεί εργασίες ανάκτησης, κατόπιν σχετικής Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που θα καθορίζει τα κριτήρια αποχαρακτηρισμού τους. Επακόλουθο του γεγονότος ότι η εταιρεία χαρακτηρίζει τα απόβλητα ως προϊόντα, είναι να μην έχει διενεργήσει τις προβλεπόμενες αναλύσεις για την ταξινόμηση τους ως επικινδύνων ή μη, σε αντίθεση με το άρθρο 24, Παράρτημα ΙΙ της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009 (Β' 2076/25-09-2009). Ο ανωτέρω χαρακτηρισμός και η ανάλογη αντιμετώπιση στη διαχείριση του

παραγόμενου υπολείμματος κατεργασίας υιοθετήθηκε στην ΑΕΠΟ (π.χ. όροι δ2.88. δ2.89) με αποτέλεσμα να μην έχουν τεθεί σχετικοί όροι, τόσο για τη διαχείριση του ως αποβλήτου, όσο και για την υποχρέωση της εταιρείας να διενεργήσει αναλύσεις για τον χαρακτηρισμό του ως επικινδύνου ή μη. Διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με την 2000/532/ΕΚ Απόφαση της ΕΕ στο υπόλειμμα κατεργασίας αποδίδεται κωδικός ΕΚΑ με κατοπτρική εγγραφή (κωδικός 01 03 05* για επικίνδυνη εκδοχή και κωδικός 01 03 06 για την μη επικίνδυνη εκδοχή). Για την επιλογή της μη επικίνδυνης εκδοχής απαιτείται η διεξαγωγή χημικών αναλύσεων σε διαπιστευμένο εργαστήριο προκειμένου να αποδειχθεί τεκμηριωμένα ότι δεν εμφανίζει καμία από τις επικίνδυνες ιδιότητες, που αναφέρονται στο άρθρο 2 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (Β' 383/28-03-2006), γεγονός που σε αυτήν την περίπτωση θα το κατέτασσε στην κατηγορία των μη επικινδύνων αποβλήτων. Επομένως, το υπόλειμμα κατεργασίας είναι «εν δυνάμει» επικίνδυνο απόβλητο και μέχρι την απόδειξη της μη επικίνδυνης εκδοχής θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως επικίνδυνο, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων. Ελλείψει στοιχείων χαρακτηρισμού των αποβλήτων (λεπτομερές και αδρομερές υπόλειμμα κατεργασίας), διενεργήθηκαν δειγματοληψίες στερεών και απεστάλησαν για χημικές αναλύσεις σύστασης και δοκιμών εκπλυσιμότητας, προκειμένου να συγκεντρωθούν στοιχεία. Συγκεκριμένα: στις 05-07-2013 λήφθηκε ένα απλό δείγμα στείρων από τον πόδα του σωρού των παλαιών αποθέσεων της πλατείας Φιρέ και ένα ενοποιημένο δείγμα από την επιφάνεια των αποθέσεων αδρομερούς (αδρομερές 1), στις 22-10-2013 ελήφθησαν ενοποιημένα δείγματα από την πλατεία «Ελιά»(αδρομερές 2), την πλατεία λεπτομερούς (λεπτομερές) και από την πλατεία τροφοδοσίας (παλαιό τέλμα Ολυμπιάδας). Τα δείγματα απεστάλησαν στο Γενικό Χημείο του Κράτους, καθώς και σε ιδιωτικό εργαστήριο για αναλύσεις σύστασης και δοκιμών εκπλυσιμότητας ως προς τα βαρέα μέταλλα και παράλληλα ζητήθηκε χαρακτηρισμός τους ως επικινδύνων ή μη αποβλήτων. Από τα αποτελέσματα, για τις περιπτώσεις που διενεργήθηκαν αναλύσεις από το ΓΧΚ και το ιδιωτικό εργαστήριο (ΙΕ), διαπιστώνεται ικανοποιητική συμφωνία μεταξύ των τιμών, καθώς επίσης και με τις ευρεθείσες

τιμές της εταιρείας. Προκειμένου να γίνει μια πρώτη προσέγγιση αναφορικά με την κατάταξη του παλαιού τέλματος, του αδρομερούς και λεπτομερούς σε επικίνδυνα ή μη επικίνδυνα απόβλητα, το ΓΧΚ προχώρησε σε ενδεικτική αξιολόγηση της επικινδυνότητας τους, βάσει της ευρεθείσας σύστασης σε μέταλλα, χωρίς να έχει γίνει ορυκτολογική εξέταση. Βάσει των ενδεικτικών αποτελεσμάτων του ΓΧΚ τα απόβλητα της διεργασίας, λεπτομερές και αδρομερές υπόλειμμα κατεργασίας όπως επίσης το παλαιό τέλμα Ολυμπιάδας χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνα απόβλητα. Αυτός ο χαρακτηρισμός βέβαια αποτελεί μια πρώτη προσέγγιση, λόγω του ότι έγινε βάσει της περιεκτικότητας τους σε καθαρά μέταλλα και όχι βάσει της χημικής ένωσης με την οποία βρίσκονται τα μέταλλα αυτά στα απόβλητα. Ως εκ τούτου, η εταιρεία θα πρέπει να διερευνήσει ενδελεχώς το θέμα κατάταξης του αδρομερούς και λεπτομερούς υπολείμματος κατεργασίας στην κατηγορία των επικινδύνων ή μη αποβλήτων, δεδομένου ότι υπόκειται σε περαιτέρω διαχείριση (προσωρινή αποθήκευση, συλλογή, μεταφορά και διάθεση), προβαίνοντας στις απαραίτητες διαδικασίες του Ν.4042/12. Υπό το πρίσμα αυτό και μέχρι την απόδειξη της μη επικίνδυνης εκδοχής τους, οι περιβαλλοντικοί όροι θα πρέπει να επανεξεταστούν λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και ΗΠ 24944/1159/2006, περί διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων. Όπως και στις αναλύσεις σύστασης, διαπιστώνεται καταρχάς ικανοποιητική συμφωνία μεταξύ των μετρήσεων του ΓΧΚ και του ιδιωτικού εργαστηρίου,-με εξαίρεση στις συγκεντρώσεις αρσενικού (As) και αντιμονίου (Sb), στις οποίες υπάρχουν αποκλίσεις. Το γεγονός αυτό ενισχύει την αναγκαιότητα διενέργειας σειράς περαιτέρω αναλύσεων από πλευράς της εταιρείας, προκειμένου να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα. Βάσει των ανωτέρω αποτελεσμάτων προκύπτουν τα εξής: Στα στείρα της πλατείας Φιρέ, βρέθηκε υπέρβαση στη συγκέντρωση του αρσενικού (As) και για τους δύο λόγους έκπλυσης, σε σχέση με το όριο της Απόφασης 2003/33/ΕΚ, για διάθεση σε ΧΥΤΑ αδρανών. Επομένως, απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση από την εταιρεία, ανάλογα με την τελική τους χρήση. Οι τιμές όλων των παραμέτρων και για τους δύο λόφους έκπλυσης είναι κάτω των ορίων για διάθεση τους σε ΧΥΤΑ επικινδύνων. Ωστόσο, το αδρομερές και

λεπτομερές υπόλειμμα κατεργασίας εμφανίζουν υπερβάσεις ως προς στις συγκεντρώσεις αρσενικού (As), αντιμονίου (Sb) και θειικών ιόντων, ενώ στο λεπτομερές υπάρχει υπέρβαση και στη συγκέντρωση μολύβδου (Pb), σε σχέση με τα όρια για διάθεση σε ΧΥΤΑ αδρανών.

Ε.1.2 Χρησιμοποιημένα φίλτρα αφυδάτωσης προϊόντος και υπολείμματος κατεργασίας

Το προϊόν αφυδατώνεται σε μία φιλτρόπρεσα, ενώ το υπόλειμμα κατεργασίας σε έξι δισκόφιλτρα, καθώς και σε μία φιλτρόπρεσα (υπό εγκατάσταση δεύτερη φιλτρόπρεσα). Όπως προαναφέρθηκε το προϊόν ταξινομείται ως επικίνδυνο υλικό, ενώ το υπόλειμμα κατεργασίας ως «εν δυνάμει» επικίνδυνο απόβλητο. Ως εκ τούτου, τα χρησιμοποιημένα φίλτρα, τα οποία είναι ρυπασμένα είτε με το προϊόν, είτε με το υπόλειμμα κατεργασίας θεωρούνται ως επικίνδυνα απόβλητα με κωδικό ΕΚΑ 15 02 02* και η διαχείριση τους διέπεται από τις σχετικές ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και ΗΠ 24944/1159/2006 περί διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων. Σημειώνεται ότι τόσο στην εγκεκριμένη ΜΠΕ του έργου όσο και στην ΑΕΠΟ δεν γίνεται καμία αναφορά νια την παραγωγή και διαχείριση των εν λόγω επικινδύνων αποβλήτων. Συνέπεια αυτού είναι να μην έχουν τεθεί στην εταιρεία οι σχετικοί όροι νια την ορθή διαχείριση τους. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο τα φίλτρα αντικαθίστανται ανάλογα με τη φθορά τους και για τις αλλαγές αυτές τηρείται σχετικό ημερολόγιο. Κατά την αυτοψία στις 26-08-2014 διαπιστώθηκε ότι τα εν λόγω φίλτρα συγκεντρώνονται σε τέσσερις ανοικτούς κάδους, οι οποίοι βρίσκονταν στον αύλειο χώρο του εργοστασίου, μαζί με άλλα μη επικίνδυνα απόβλητα, κυρίως υλικά συσκευασιών (χάρτινες και πλαστικές συσκευασίες), σε αντίθεση με τις διατάξεις των ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και ΗΠ 24944/1159/2006. Κατά δήλωση το περιεχόμενο των κάδων εκκενώνεται σε χώρο συγκέντρωσης του συνόλου των αποβλήτων του υποέργου Ολυμπιάδας και διαχειρίζεται ανάλογα. Κατά την αυτοψία έγινε ζύγιση των χρησιμοποιημένων φίλτρων που βρίσκονταν σε κάδο προς απομάκρυνση, σε ζυγό της εταιρείας. Από τη ζύγιση προέκυψε ότι το βάρος ενός χρησιμοποιημένου πανιού φιλτρόπρεσας είναι κατά μέσο όρο 3 kg, ενώ αυτό

του τύμπανου 3,2 kg. Ζητήθηκαν στοιχεία σχετικά με τη συχνότητα αλλαγής των φίλτρων καθώς και παραστατικά παράδοσης τους χωρίς όμως να προσκομιστούν από την εταιρεία. Ελλείψει των στοιχείων αυτών, θεωρήθηκε ότι οι ετήσιες παραγόμενες ποσότητες χρησιμοποιημένων φίλτρων του εργοστασίου Ολυμπιάδας είναι περίπου ίσες με αυτές του Στρατωνίου, βάσει των στοιχείων της ΑΠ: οικ.486/16-01-15 Έκθεσης Ελέγχου. Ως εκ τούτου και δεδομένου ότι δεν απεστάλησαν στοιχεία διαχείρισης, προκύπτει ότι από την έναρξη λειτουργίας του εργοστασίου (Ιανουάριος του 2012) έως την σύνταξη της οικ. 486/16-01-2015 έκθεσης ελέγχου, η εταιρεία διέθεσε ανεξέλεγκτα περίπου 29 t επικινδύνων αποβλήτων, χρησιμοποιημένων φίλτρων, σε αντίθεση με τα άρθρα 7 και 10 της σχετικής ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και το άρθρο 14 του Ν.4042/2012.

Ε.1.3 Απόβλητα ελαίων ... Ε. 1.4 Ιλύς λιμνών διαύγασης νερών μεταλλείου

Η ιλύς που προκύπτει από τον καθαρισμό των λιμνών διαύγασης αποτίθεται προσωρινά σε τμήμα του παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας με σκοπό την επεξεργασία του. Κατά την αυτοψία στις 22-05-2014 εκτελούνταν εργασίες καθαρισμού της 4ης λίμνης διαύγασης και για το λόγο αυτό η εκροή των υγρών αποβλήτων γινόταν από την 3η δεξαμενή.

Ε.2 Απόβλητα καθαρισμού παλαιών χώρων αποθέσεων

Από τους χώρους απόθεσης αρσενοπυρίτη και παλιού τέλματος Ολυμπιάδας, προκύπτουν τα εξής απόβλητα: πλαστικές μεμβράνες, με τις οποίες ήταν καλυμμένοι οι χώροι, ρυπασμένα χώματα από τον καθαρισμό χώρων (εσωτερικό τμήμα, πρανή χώρων και δρόμου πρόσβασης). Οι πλαστικές μεμβράνες κάλυψης των χώρων δεν αναφέρονται ως παραγόμενα απόβλητα στην εγκεκριμένη ΜΠΕ του έργου, καθώς και στην σχετική ΑΕΠΟ. Οι μεμβράνες εμπίπτουν επίσης στην κατηγορία επικινδύνων αποβλήτων με κωδικό ΕΚΑ 15 01 10*, λόγω του ότι πρόκειται για υλικά ρυπασμένα με επικίνδυνα υλικά (παλαιό τέλμα κατεργασίας). Η εταιρεία προσκόμισε παραστατικά παράδοσης 1,34 t ρυπασμένων μεμβρανών στην εταιρεία Intergeo, οι οποίες κατά δήλωση προέκυψαν από τις εργασίες καθαρισμού του τρίτου χώρου απόθεσης

αρσενοπυρίτη. Από τον χώρο απόληψης του παλαιού τέλματος, σύμφωνα με τον εργολάβο του έργου, και όπως διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο στις 22-05-2014 οι μεμβράνες που κάλυπταν το παλαιό τέλμα, διαχωρίζονται αρχικά με κόσκινο και αποτίθενται προσωρινά σε δύο χώρους εντός της λίμνης τέλματος και ακολούθως στο σωρό στείρων/αδρανών, που βρίσκεται στην βορειοανατολική πλευρά της λίμνης. Η απόθεση των ρυπασμένων μεμβρανών στο σωρό στείρων έγινε χωρίς τη λήψη μέτρων αποφυγής ρύπανσής τους, ειδικότερα λόγω της έκθεσης των μεμβρανών στις καιρικές συνθήκες. Η συντήρηση των μηχανημάτων έργου που χρησιμοποιούνται στο χώρο του παλιού τέλματος Ολυμπιάδας γίνεται σε συνεργείο εντός του χώρου. Τα απόβλητα ελαίων (ΑΕ) συγκεντρώνονται σε μεταλλικά βαρέλια, ενώ οι χρησιμοποιημένοι συσσωρευτές σε πλαστικούς κάδους και παραδίδονται σε αδειοδοτημένες εταιρείες με ευθύνη του εργολάβου. Προσκομίστηκαν παραστατικά παράδοσης 2000 l αποβλήτων ελαίων και χρησιμοποιημένων συσσωρευτών. Εν κατακλείδι το θέμα παραγωγής, χαρακτηρισμού και διαχείρισης του συνόλου των αποβλήτων που προκύπτουν από το υποέργο, θα πρέπει να επανεξεταστεί από την εταιρεία και κατ' επέκταση από την ΚΥΑ ΕΠΟ, προκειμένου να επανακαθοριστούν οι ποσότητες, το είδος, ο χαρακτηρισμός τους ως επικινδύνων ή μη και το πλέον σημαντικό, ο τρόπος διαχείρισης τους.

Ε.3 Παρακολούθηση.

Η εταιρεία δεν έχει υποβάλει ετήσια έκθεση παραγωγού αποβλήτων για τα έτη 2011, 2012 και 2013 και δεν διαθέτει μητρώο παραγωγού αποβλήτων, σε αντίθεση με το άρθρο 11 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006, το Κεφάλαιο 13 της ΚΥΑ 24944/1159/2006 και το άρθρο 20 του Ν. 4042/12. Για τα έτη 2010, 2011 και 2012 η εταιρεία υπέβαλε στοιχεία παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων στην Ελληνική Στατιστική Αρχή, ως μέρος δειγματοληπτικής έρευνας της υπηρεσίας.

ΣΤ. Περιβάλλων χώρος

Οι χώροι εξωτερικά του εργοστασίου ήταν τακτοποιημένοι και καθαροί, με εξαίρεση το χώρο μπροστά από τις δύο αποθήκες του προϊόντος, όπου διαπιστώθηκαν εκτεταμένες διαφυγές του. Η μια πλευρά της αποθήκης

είναι ανοικτή και προς στην πλευρά αυτή υπάρχει τσιμεντοστρωμένο τμήμα του αύλειου χώρου με περιμετρικό τοιχίο. Στο εν λόγω τμήμα και εκτός της αποθήκης, μέχρι τα τέλη του 2013, γινόταν η φόρτωση του προϊόντος στα εμπορευματοκιβώτια με τη χρήση φορτωτή. Κατά την αυτοψία στις 26-08-2014 βρισκόταν σε εξέλιξη εργασίες διαρρύθμισης/τροποποίησης της μίας εκ των δύο αποθηκών προϊόντος. Συγκεκριμένα γινόταν εγκατάσταση φιλτρόπρεσας υπολείμματος κατεργασίας σε τμήμα της αποθήκης, με αποτέλεσμα η αποθήκευση και φόρτωση του προϊόντος να γίνεται στο υπόλοιπο τμήμα της. Το προϊόν μεταφερόταν με φορτηγά από την ταινιοφιλτρόπρεσα, και άδειαζε στην είσοδο της αποθήκης και ακολούθως συγκεντρωνόταν στο εσωτερικό της με φορτωτή. Ο τρόπος χειρισμού του προϊόντος που ακολουθούσε η εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια των αυτοψιών, πριν και μετά τις τροποποιήσεις στην αποθήκη, είχε ως αποτέλεσμα τη διαφυγή και το διασκορπισμό του, εντός και εκτός του οριοθετημένου χώρου, εκτός της αποθήκης, λόγω της κίνησης των οχημάτων και των κλάρκ και στην υπαίθρια πλατεία κίνησης των μηχανημάτων που διαμορφώθηκε ακολούθως. Επομένως, η εταιρεία δεν έλαβε, ως όφειλε, μέτρα για την αποφυγή διασκορπισμού του προϊόντος στο περιβάλλον, σε όλα τα στάδια χειρισμού του, σε αντίθεση με τα άρθρα 1 & 2 του Ν.1650/16 και τον όρο δ2.60 της ΑΕΠΟ που επιβάλλει την αποθήκευση του σε κλειστούς και στεγασμένους χώρους. Διευκρινίζεται ότι το εν λόγω προϊόν χαρακτηρίζεται ως επικίνδυνο για το περιβάλλον και επιβάλλεται βάσει του ΔΔΑ § 2.2: «P 273: Να αποφεύγεται η απελευθέρωση στο περιβάλλον, P 391:Μαζέψτε την ουσία ή το προϊόν που χύθηκε», και § 6.2: «Κατά την διαχείριση του υλικού θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα πρόληψης ανεξέλεγκτης διάχυσης στο περιβάλλον (ατμόσφαιρα-έδαφος-νερά)».

Όπως προαναφέρθηκε στο κεφάλαιο Α.1 στην εγκεκριμένη ΜΠΕ του έργου η εταιρεία δεν ανέφερε ζητήματα επικινδυνότητας του προϊόντος και επίσης στην σχετική ΑΕΠΟ δεν τέθηκαν όροι αναφορικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνει για την αποφυγή διασκορπισμού του και εν γένει την ορθή διαχείριση του, προκειμένου να προστατεύεται η υγεία των εργαζομένων και το περιβάλλον.

Ζ. ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗ

Οι ανάγκες σε πόσιμο νερό της δραστηριότητας καλύπτονται από γεώτρηση που βρίσκεται σε αγροτεμάχιο στην περιοχή «Στόλνα» πλησίον του εργοστασίου. Για τη γεώτρηση αυτή εκδόθηκε η ΑΠ: 3962/15-10-2010 άδεια χρήσης νερού της Δ/νσης Υδάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με διάρκεια ισχύος έως τις 15-10-2016, για την εταιρεία όμως «Ελληνικά Φυτώρια ΑΕ». Στην εν λόγω άδεια ως μοναδικός χρήστης του νερού αναφέρεται η προαναφερθείσα εταιρεία και επομένως η ελεγχόμενη εταιρεία χρησιμοποιεί νερό, σε αντίθεση με τον όρο 3 της άδειας και της (25) σχετικής ΚΥΑ για την αδειοδότηση χρήσεων νερού.

Οι ανάγκες σε βιομηχανικό νερό, καθώς και για τη διαβροχή των εσωτερικών οδών κίνησης των οχημάτων καλύπτονται από τα νερά μεταλλείων, μετά τις λίμνες διαύγασης.

Η. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου, η εταιρεία υποβάλλει στις αρμόδιες υπηρεσίες ετήσιες εκθέσεις, σύμφωνα με τον όρο 6.4.11.U της σχετικής ΑΕΠΟ, με στοιχεία για τις εκπομπές της και την κατάσταση του περιβάλλοντος. Επίσης, για την προσαρμογή του προγράμματος, σύμφωνα με τους όρους της ανωτέρω ΑΕΠΟ, έχει υποβάλει προς έγκριση την προβλεπόμενη από τον όρο δ.4.8 Τεχνική Έκθεση του Προγράμματος Παρακολούθησης, η οποία δεν έχει εγκριθεί μέχρι σήμερα.

Για την αποτελεσματικότερη προστασία του περιβάλλοντος κατά την υλοποίηση του έργου, λόγω του μεγέθους, της πολυπλοκότητας και των επιπτώσεων του στο περιβάλλον, με τον περιβαλλοντικό όρο δ.1.39 της σχετικής ΑΕΠΟ θεσπίστηκε η σύσταση νέας Επιστημονικής Επιτροπής Ελέγχου Τήρησης των Περιβαλλοντικών Όρων των έργων της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ ΑΕΜΒΧ». Αρμοδιότητα της επιτροπής είναι η παρακολούθηση της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων του έργου και αξιολόγησης της προόδου των αποκαταστάσεων, η οποία εξουσιοδοτείται να λειτουργεί και να ενεργεί ανεξάρτητα και επικουρικά των υφιστάμενων μηχανισμών περιβαλλοντικής επιθεώρησης του άρθρου 20, παρ. 3 του Ν.4014/2001.

5. Επειδή, ύστερα από τις παραπάνω διαπιστώσεις η εφεσίβλητη κλήθηκε σε γραπτή απολογία, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. Α. 4 του ν. 2947/2001. Η εφεσίβλητη απέστειλε το από 16-02-2014 απολογητικό υπόμνημά της, με το οποίο αρνήθηκε όλες τις παραβάσεις. Ακολούθως, εκδόθηκε από το Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος Βορείου Ελλάδος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας η 14505/30-09-2015 Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης, με την οποία καταλογίστηκαν στην εκκαλούσα οι εξής παραβάσεις: Παράβαση 1η: Ελλιπής υποβολή στοιχείων σχετικά με την επικινδυνότητα του παραγόμενου προϊόντος (συμπύκνωμα πυριτών). Η εταιρεία δεν παρέθεσε στην εγκεκριμένη ΜΠΕ (2009) που συνοδεύει την ΑΠ:οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ, όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με θέματα επικινδυνότητας του προϊόντος και κατά συνέπεια δεν προέβλεψε μέτρα για τον ασφαλή χειρισμό του, προκειμένου να αποτρέπεται η ρύπανση περιβάλλοντος και να διασφαλίζεται η προστασία της ανθρώπινης υγείας, κατά παράβαση των Πινάκων 1 & 2 της ΚΥΑ 69269/5387/1990 (ΦΕΚ 678 Β725-10-90) και του άρθρο 1 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α716-10-86), Παράβαση 2η: Μη τήρηση διατάξεων ασφαλούς θαλάσσιας μεταφοράς του προϊόντος Ολυμπιάδας. Το διακινούμενο προϊόν Ολυμπιάδας, κατά το χρονικό διάστημα 2012 έως τον Οκτώβριο 2013, δεν είχε δηλωθεί ως επικίνδυνο εμπόρευμα και ως εκ τούτου δεν τηρήθηκαν οι απαιτήσεις και οι περιορισμοί που προβλέπονται στον IMDG Code, κατά παράβαση του άρθρου 19 του ΠΔ 405/96 (ΦΕΚ 272 Α716-12-96) και του άρθρου 1 του Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160 Α716-10-86), Παράβαση 3η: Ελλιπής τήρηση όρων και απαιτήσεων για έργα αποκατάστασης στην Ολυμπιάδα. Η εταιρεία εκτελούσε τις εργασίες απόληψης και αποκατάστασης του χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας, κατά παράβαση των όρων της ΑΠ: οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ, της εγκεκριμένης ΜΠΕ (2009) του υποέργου και των ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (ΦΕΚ 272 Α716-12-96) και ΗΠ 24944/1159/06 (ΦΕΚ 791 Β730-06-2006). Συγκεκριμένα: i. Σε κανένα τμήμα της λίμνης τέλματος, όπου είχαν γίνει επεμβάσεις, δεν είχαν ξεκινήσει παράλληλα εργασίες αποκατάστασης, κατά παράβαση των όρων δ2.88 & δ2.92 της ΚΥΑ ΕΠΟ και της εγκεκριμένης ΜΠΕ (2009) αποκατάστασης που τη συνοδεύει (§

6.2.1). ii. Η απόληψη γινόταν από διαφορετικά σημεία της επιφάνειας, χωρίς να τηρείται ένα ενιαίο μέτωπο επέμβασης, κατά παράβαση του όρου δ.2.88 της ΚΥΑ ΕΠΟ και της εγκεκριμένης ΜΠΕ του υποέργου που τη συνοδεύει (§6.2.1). iii. Η εταιρεία εκτελούσε εργασίες αποκατάστασης των χώρων απόθεσης αρσενοπυρίτη και παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας, χωρίς να έχει προηγηθεί η έγκριση, με Απόφαση του Γ. Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Ειδικής Μελέτης Εξυγίανσης-Αποκατάστασης (ΕΜΕΑ), κατά παράβαση του όρου δ2.88 της ΚΥΑ ΕΠΟ, των άρθρων 9 & 12 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και του Κεφ. 7 του Παραρτήματος της ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/06, από τα οποία απαιτείται η έγκριση της ΕΜΕΑ, πριν την έναρξη των έργων. Παράβαση 4η: Διάθεση ανεπαρκώς επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων. Η εταιρεία διέθετε επεξεργασμένα υγρά απόβλητα (εκροές νερών μεταλλείου Ολυμπιάδας) στο περιβάλλον με υπερβάσεις ως προς τα επιτρεπόμενα όρια διάθεσης μετάλλων, καθώς και του pH, κατά παράβαση του όρου β2.β της ΑΠ:οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. Συγκεκριμένα: i. Η εταιρεία, σύμφωνα με τις δειγματοληψίες των επιθεωρητών, κατά το χρονικό διάστημα 21-01-2014 έως 30-05-2014 διέθεσε υγρά απόβλητα (νερά μεταλλείου) με υπερβάσεις ως προς τις συγκεντρώσεις των μετάλλων μαγγανίου (Mn), ψευδαργύρου (Zn), καδμίου (Cd), αρσενικού (As), ενώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα των αναλύσεων των δειγμάτων που ελήφθησαν στις 22 και 30-05-2014 το pH ήταν υψηλότερο του επιτρεπτού και στις 07-02-2014 η συγκέντρωση του ολικού (Fe) ήταν 1.200 mg/l, έναντι του ορίου 500 mg/l. Συγκεκριμένα, οι μέσες τιμές των συγκεντρώσεων των ανωτέρω μετάλλων, υπερέβαιναν από 100 έως και 1272 % τα εγκεκριμένα όρια, ενώ σε όλα τα στιγμιαία δείγματα οι συγκεντρώσεις των μετάλλων ψευδαργύρου (Zn) και μαγγανίου (Mn), υπερέβαιναν τα εγκεκριμένα όρια της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (ΦΕΚ 573 Β724.9.1985), όπως αναλυτικά φαίνονται στον πίνακα 2 της ΑΠ:οικ.486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου, κατά παράβαση του όρου β2.βτης ΚΥΑ ΕΠΟ. ii. Η εταιρεία, κατά τα έτη 2011, 2012 και 2013, σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις της για την Περιβαλλοντική Παρακολούθηση του έργου, διέθεσε υγρά απόβλητα με υπερβάσεις ως προς στις συγκεντρώσεις των μετάλλων σίδηρος (Fe), μαγγάνιο (Mn), ψευδάργυρος (Zn) και κάδμιο (Cd),

για το οποίο μάλιστα οι υπερβάσεις αφορούσαν τόσο στην Ετήσια Μέση Συγκέντρωση (ΕΜΣ) όσο και στην Μέγιστη Επιτρεπόμενη Συγκέντρωση (ΜΕΣ). Επιπλέον, τα έτη 2012 και 2013 τα υγρά απόβλητα διατέθηκαν με υπερβάσεις στις ΕΜΣ και του μολύβδου (Pb), ενώ το 2013 υπήρχε υπέρβαση και στην ΕΜΣ του αρσενικού (As). Επομένως, βάσει των αποτελεσμάτων της εταιρείας, προκύπτει ότι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων υπερέβαιναν τα επιτρεπόμενα όρια διάθεσης ως προς τα μέταλλα σίδηρο, μαγγάνιο, ψευδάργυρο, κάδμιο, μόλυβδο και αρσενικό, όπως αναλυτικά φαίνονται στον πίνακα 3 της ΑΠ:οικ.486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου, κατά παράβαση του όρου β2.β της ΚΥΑ ΕΠΟ. iii. Η εταιρεία στις 05-04-2013 διέθεσε όξινες απορροές (με pH = 2,67) δια μέσω οχετού σε κλάδο του ρέματος Μαυρόλακκα, κατάντη των χώρων αρσενοπυρίτη, με σημαντικά υψηλές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων (ολικός σίδηρος (Fe), μαγγάνιο (Mn) Χαλκός (Cu). ψευδάργυρος (Zn), ολικό χρώμιο (Cr) και αρσενικό (As)), οι οποίες υπερβαίνουν τα θεσμοθετημένα όρια του όρου β2.β από 55 έως 194.300 %, κατά παράβαση των όρων δ1.22 και β2.β της ΚΥΑ ΕΠΟ, του άρθρου 1 του Ν.1650/65 {ΦΕΚ 160 Α716-10-86) και του άρθρου 14 του Ν. 4042/12 (ΦΕΚ 24 Α713-02-12). Παράβαση 5η: Ελλιπής παρακολούθηση των ποιοτικών παραμέτρων των υγρών αποβλήτων. Η εταιρεία δεν παρακολουθεί την ποιότητα των υγρών αποβλήτων σύμφωνα με τα όρια και τις εξεταζόμενες παραμέτρους που προβλέπονται στον όρο β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ και της ΚΥΑ 51354/2641 /Ε103/2010 (ΦΕΚ 1909/Β/8.12.2010), κατά παράβαση αυτών. Συγκεκριμένα: i. Η εταιρεία. συγκρίνει τα αποτελέσματα των αναλύσεων που διενεργεί, για την παρακολούθηση ποιότητας των εκροών των υγρών αποβλήτων, με τις οριακές τιμές του πίνακα ΙΙ.Α) της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (ΦΕΚ 573 Β724.9.1985) και όχι με αυτές που τίθενται από την ΚΥΑ ΕΠΟ, κατά παράβαση των όρων δ4.15 iii & β2.β αυτής. ii. Ομοίως, η εταιρεία συγκρίνει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών υδάτων των αποδεκτών με τα όρια της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (πίνακας Β) και όχι με τα Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, κατά παράβαση του όρου δ4.33 της ΚΥΑ ΕΠΟ. iii. Η

εταιρεία, για το σύνολο των εξεταζομένων μετάλλων, μετράει την συγκέντρωση των εν διαλύσει μετάλλων και όχι την ολική, κατά παράβαση της §3 του μέρους Γ, του Παραρτήματος Ι της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010. Παράβαση 6η: Ελλιπής χαρακτηρισμός παραγόμενου αποβλήτου ως προς την ιδιότητά του «αποβλήτου» και ελλιπής προσδιορισμός της επικινδυνότητάς του. Η εταιρεία δεν χαρακτήρισε ως «απόβλητο» το παραγόμενο υπόλειμμα εμπλουτισμού τέλματος Ολυμπιάδος και επιπλέον δεν προχώρησε στον χαρακτηρισμό του ως επικινδύνου ή μη αποβλήτου, κατά παράβαση του Ν.4042/12 (ΦΕΚ 24Α/13-02-12) και της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009 (ΦΕΚ 2076 Β 725-09-2009). Συγκεκριμένα: i. Η εταιρεία χαρακτηρίζει το αδρομερές και λεπτομερές υπόλειμμα κατεργασίας του παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας ως «προϊόν» και όχι ως απόβλητο, όπως θα έπρεπε, για το λόγο ότι, όπως αναφέρει, θα είναι εμπορεύσιμο. Επί της ουσίας δηλαδή έχει προχωρήσει στον αποχαρακτηρισμό του υπολείμματος κατεργασίας από απόβλητο, χωρίς όμως να τεκμηριώνεται ότι πληρούνται όλοι οι όροι του άρθρου 13 του Ν.4042/12 (ΦΕΚ 24Α/13-02-12), κατά παράβαση αυτού. ii. Ως επακόλουθο της ανωτέρω παράβασης είναι η εταιρεία να μην έχει διενεργήσει τις προβλεπόμενες αναλύσεις για την ταξινόμηση τους ως επικινδύνων ή μη, κατά παράβαση του άρθρου άρθρο 24, Παράρτημα ΙΙ της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009(ΦΕΚ 2076 Β/25-09-2009). Παράβαση 7η: Αποθήκευση αποβλήτου (υπόλειμμα κατεργασίας) σε μη προβλεπόμενο χώρο. Η εταιρεία απόθεσε, κατ' εκτίμηση περίπου 100.000t αδρομερές υπόλειμμα κατεργασίας από το εργοστάσιο Ολυμπιάδας στην Πλατεία «Φιρέ» μη προβλεπόμενο, από την ΚΥΑ ΕΠΟ, χώρο, ο οποίος δεν είχε τις κατάλληλες υποδομές για την διαχείριση των παραγόμενων στραγγιδίων και των απορροών, καθώς και για την αποφυγή διασκορπισμού του, κατά παράβαση των όρων δ2.89, δ1.17 & δ1.19 της ΚΥΑ ΕΠΟ και εν γένει των διατάξεων περί διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων των ΗΠ 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383 Β/28-03-2006) & ΗΠ 24944/1159/06 (ΦΕΚ 791 Β'/30-06-2006) ΚΥΑ. Παράβαση 8η: Μη σύννομη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων. Η εταιρεία προέβη σε μη σύννομη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων, κατά παράβαση των διατάξεων των ΗΠ 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383 Β/28-03-2006) & ΗΠ

24944/1159/06 (ΦΕΚ 791 Β/30-06-2006) ΚΥΑ και του άρθρου 14 του Ν.4042 (ΦΕΚ 24 Α713-02-12). Συγκεκριμένα: i. Η εταιρεία συγκέντρωνε από κοινού επικίνδυνα απόβλητα (φιλτρόπανα) με κωδικό ΕΚΑ 15 02 02* και μη επικίνδυνα απόβλητα, κυρίως υλικά συσκευασιών (χάρτινες και πλαστικές συσκευασίες) σε ανοικτούς κάδους, οι οποίοι βρίσκονταν στον αύλειο χώρο του εργοστασίου, κατά παράβαση των διατάξεων των ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 & ΗΠ 24944/1159/06. ii. Η εταιρεία διέθεσε ανεξέλεγκτα ποσότητες επικινδύνων αποβλήτων (χρησιμοποιημένα φιλτρόπανα), χρησιμοποιημένων φίλτρων, κατά παράβαση των άρθρων 7 και 10 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και του άρθρου 14του Ν.4042/2012. iii. Η εταιρεία παρέδιδε το λεπτομερές υπόλειμμα κατεργασίας τέλματος Ολυμπιάδας, για το οποίο δεν προηγήθηκε ο απαιτούμενος χαρακτηρισμός του, σε αδειοδοτημένη εταιρεία διαχείρισης μη επικινδύνων αποβλήτων, κατά παράβαση των άρθρων 7 & 10 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006. Παράβαση 9η: Ελλιπή μέτρα χειρισμού προϊόντος συμπυκνώματος σιδηροπυριτών. Η εταιρεία δεν έλαβε, ως όφειλε, επαρκή μέτρα για την αποφυγή διασκορπισμού του προϊόντος συμπυκνώματος σιδηροπυριτών, σε όλα τα στάδια χειρισμού του, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τη διαφυγή και το διασκορπισμό του στο περιβάλλον, εντός και εκτός του οριοθετημένου χώρου μπροστά στην αποθήκη συγκέντρωσης του, καθώς και στην υπαίθρια πλατεία κίνησης των μηχανημάτων, κατά παράβαση των άρθρων 1 & 2 του Ν.1650/16 (ΦΕΚ 160 Α'/16-10-86) και του όρου δ2.60 της ΑΠ:οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. Οι ανωτέρω παραβάσεις περιελήφθησαν στη συνέχεια στην 20547/31-12-2015 "εισήγηση επίβολής προστίμου" της Γενικής Διευθύντριας του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων η οποία εισηγήθηκε προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας την επιβολή προστίμου σε βάρος εκκαλούσας ως εξής: για την πρώτη παράβαση 113.400 ευρώ, για την δεύτερη παράβαση 4.500 ευρώ, για την τρίτη παράβαση 133.200 ευρώ, για την τέταρτη παράβαση 94.500 ευρώ, για την πέμπτη παράβαση 37.800 ευρώ, για την έκτη παράβαση 113.400 ευρώ, για την έβδομη παράβαση 57.600 ευρώ, για την όγδοη παράβαση 142.200 ευρώ, για την ένατη παράβαση 43.200 ευρώ. Η

εισήγηση αυτή έγινε δεκτή από τον ως άνω Υπουργό, ο οποίος με την 253/08-01-2016 πράξη επέβαλε σε βάρος της εφεσίβλητης εταιρείας πρόστιμο ύψους 739.800 ευρώ.

6. Επειδή, με την εκκαλούμενη απόφαση, αφού ελήφθη υπόψη, αφενός η διάταξη της παρ.5 του άρθρου 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, κατά την οποία οι προθεσμίες που τάσσονται στη Διοίκηση προς ενέργεια είναι ενδεικτικές, εκτός αν προκύπτει αντίθετη βούληση του νομοθέτη, ώστε η Διοίκηση δύναται να ενεργήσει και μετά την λήξη των πιο πάνω προθεσμιών, μέσα σε εύλογο χρόνο, αφετέρου δε η Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010 (περί περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Απριλίου 2001 για τον καθορισμό ελάχιστων κριτηρίων σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις στα κράτη μέλη) που προβλέπουν και προτρέπουν σε ταχεία ολοκλήρωση των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, κρίθηκε ότι η ένδικη διοικητική διαδικασία ελέγχου των ένδικων παραβάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και η επιβολή του σχετικού με αυτές διοικητικού προστίμου δεν ολοκληρώθηκαν εντός ευλόγου χρόνου από την διαπίστωση των παραβάσεων, δεδομένου ότι το χρονικό διάστημα των 33 μηνών που μεσολάβησε από την έναρξη της διενέργειας των ελέγχου στο συγκεκριμένο υποέργο (5.4.2013) μέχρι την έκδοση της 253/08-01-2016 πράξης επιβολής προστίμου, παρήλθε το εύλογο χρονικό διάστημα, εντός του οποίου όφειλε η Διοίκηση να ολοκληρώσει την περιβαλλοντική επιθεώρηση, ακυρωτέας καθιστάμενης για το λόγο αυτό, της προσβαλλόμενης πράξης επιβολής προστίμου του άρθρου 30 του ν.1650/1985 στο σύνολό της, δεδομένου μάλιστα ότι η κύρωση που επιβλήθηκε με αυτήν είναι ενιαία. Η κρίση αυτή του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου είναι εσφαλμένη, διότι δεν προβλέπεται από καμία διάταξη η έκδοση απόφασης επιβολής προστίμου για παράβαση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος από την έναρξη της διαδικασίας ελέγχου των περιβαλλοντικών παραβάσεων. Ειδικότερα, από την διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2010/75/ΕΕ «περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της

ρύπανσης)», που μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με το το άρθρο 20 παρ. 11 του ν. 4014/2011, προβλέπεται η σύνταξη εκθέσεων ελέγχου για περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις που διενεργούνται από την αρμόδια αρχή του κράτους σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης εγκατάστάσεων σε όρους της άδειας που κατέχουν και αποστολή των εκθέσεων αυτών εντός δύο μηνών από τη διενέργεια της αυτοψίας, προβλέπεται δε περαιτέρω, ότι η αρμόδια αρχή εξασφαλίζει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες που αναφέρονται στην έκθεση εντός εύλογης χρονικής περιόδου, ουδόλως όμως προβλέπεται η έκδοση καταλογιστικής πράξεως εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Σε κάθε περίπτωση η ένδικη διαδικασία έκδοσης της 253/08-01-2016 απόφασης επιβολής προστίμου δεν διήρκεσε πέραν του ευλόγου χρονικού διαστήματος, που ήταν απαραίτητο κατά τις περιστάσεις, ενόψει των αλλεπάλληλων αυτοψιών που διενεργήθηκαν από τους επιθεωρητές περιβάλλοντος (05-04-2013, 05-07-2013, 27-09-2013, 22-10-2013, 21-01-2014, 22-05-2014 και 26-08-2014), των δειγματοληψιών που έπρεπε να ακολουθήσουν για την ανάλυση των δεδομένων των ελέγχων, το μέγεθος των εγκαταστάσεων που έπρεπε να ελεγχθούν, τη σύνταξη εκθέσεως ελέγχου, την αποστολή αυτής και την παροχή προθεσμίας στην εφεσίβλητη, ώστε να εκφέρει τις απόψεις της (σχετ. άρθρο 9 παρ. 4 του ν. 2947/2001), τη σύνταξη εισηγήσεως από την Ε.Υ.Ε.Π. προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την επιβολή προστίμου (σχετ. άρθρο 9 παρ. 5 του ν. 2947/2001) κ.ά. Κατόπιν τούτων, πρέπει να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση και να εξετασθεί, περαιτέρω, η προσφυγή της εφεσίβλητης, κατ' ουσίαν, ως προς τις επιμέρους παραβάσεις που της καταλογίστηκαν με την 253/08-01-2016 απόφασης επιβολής προστίμου του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

7. Επειδή, με την πρώτη παράβαση αποδίδεται η μη πληρότητα της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του υποέργου Ολυμπιάδας και της σχετικής 201745/2011 ΚΥΑ περί Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), που εκδόθηκε βάσει αυτής, λόγω μη υποβολής από την εφεσίβλητη-εκκαλούσα στοιχείων σχετικά με την επικινδυνότητα του συμπυκνώματος πυριτών. Η παράβαση, όμως αυτή δεν προκάλεσε ρύπανση ή υποβάθμιση του

περιβάλλοντος κατά την έννοια του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 1650/1986, όπως άλλωστε γίνεται δεκτό και με την 14505/30-09-2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης του Τμήματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, στην οποία γίνεται αναφορά μόνο για κίνδυνο ρύπανσης ή υποβάθμισης και συνεπώς δεν προβλέπεται γι' αυτήν η επιβολή προστίμου. Άλλωστε, με την απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, η Διοίκηση είχε την ευχέρεια, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 1650/1986, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, να επιβάλλει η ίδια προϋποθέσεις, όρους και περιορισμούς για την πραγματοποίηση του έργου, ανεξάρτητα αν είχαν περιληφθεί στη Μελέτη Περιβαλλοντικών Όρων, ενώ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου, σε περίπτωση διαπίστωσης από τα πορίσματα των τακτικών και εκτάκτων επιθεωρήσεων, σοβαρών προβλημάτων υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρούνταν επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη ΜΠΕ και την ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή είχε τη δυνατότητα να επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή να τροποποιήσει τους αρχικούς, ή ακόμα να ζητήσει την εκπόνηση ειδικής μελέτης ή νέας ΜΠΕ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών. Συνεπώς μη νόμιμα επιβλήθηκε πρόστιμο για την πρώτη παράβαση.

8. Επειδή, με τη δεύτερη παράβαση της αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη η μη τήρηση διατάξεων ασφαλούς θαλάσσιας μεταφοράς του διακινούμενου προϊόντος κατά το χρονικό διάστημα 2012 έως τον Οκτώβριο του 2013, καθότι αυτή δεν το είχε δηλώσει ως επικίνδυνο εμπόρευμα, κατά παράβαση του άρθρου 19 του π.δ. 405/1996. Η παράβαση αυτή, η οποία αναφέρεται στην υποχρέωση των φορτωτών πλοίων να παραδίδουν στη λιμενική αρχή έγγραφα φόρτωσης επικινδύνων εμπορευμάτων, δεν αποτελεί παράβαση του άρθρου 30 του ν. 1650/1986, καθότι με αυτήν δεν αποδίδεται ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, όπως άλλωστε έγινε δεκτό και με την 14505/30-09-2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης του Τμήματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, στην οποία γίνεται αναφορά μόνο για κίνδυνο ρύπανσης ή υποβάθμισης. Συνεπώς δεν προβλέπεται για την παράβαση αυτή η επιβολή προστίμου.

9. Επειδή, με την τρίτη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη ελλιπής τήρηση όρων και απαιτήσεων για έργα αποκατάστασης του χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας. Σύμφωνα με τις αυτοψίες και τους ελέγχους που διενήργησαν τα αρμόδια όργανα, σε κανένα τμήμα της λίμνης τελμάτων δεν είχαν ξεκινήσει εργασίες απόληψης των παλαιών τελμάτων από τον υφιστάμενο χώρο απόθεσής τους και μεταφορά τους σε παρακείμενο χώρο για καθαρισμός τους από τους υφιστάμενους πυρίτες, ώστε ο χώρος των παλαιών τελμάτων να αποκαθίσταται σταδιακά και να αποδίδεται σε χρήσεις συμβατές με τις γύρω χρήσεις γης, όπως προβλέπεται από τον όρο δ2.88 της ΑΕΠΟ. Εξάλλου, η εταιρεία όφειλε, σύμφωνα με τον όρο δ2.92 της ΑΕΠΟ, παράλληλα με τις εργασίες απομάκρυνσης και καθαρισμού του παλαιού τέλματος να διενεργεί και εργασίες σταδιακής αποκατάστασης της περιοχής που ελευθερώνεται από τα παλαιά τέλματα ώστε τα αποτελέσματα να είναι ορατά από τα πρώτα κιόλας στάδια έναρξης των εργασιών. Οι ενέργειες αυτές και παραλείψεις της προσφεύγουσας-εφεσίβλητης είχαν ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, καθόσον οι πρόδρομες εργασίες εξυγίανσης/αποκατάστασης των παλαιών τελμάτων θα συνέδραμε ουσιωδώς στην αποφυγή διαφυγής όξινων απορροών και γενικότερα στη μείωση της διαχρονικής επιβάρυνσης της περιοχής, ώστε να επέρχονται ορατά θετικά αποτελέσματα από την έναρξη κιόλας του έργου, όπως προβλέπεται στον όρο δ2.92 της ΑΕΠΟ. Εξάλλου, το γεγονός, ότι η Διοίκηση δεν είχε προβεί προηγουμένως στην εκπόνηση ενός ρυθμιστικού σχεδίου, σύμφωνα με τον όρο δ3.4 της ΑΕΠΟ, των μετα-μεταλλευτικών χρήσεων γης των περιοχών επέμβασης του έργου, μεταξύ των οποίων εντάσσεται και ο χώρος των παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας, δεν παρεμπόδιζε την εταιρεία στην έναρξη των εργασιών αποκατάστασης του χώρου αυτού, απορρίπτεται δε ο αντίθετος ισχυρισμός της προσφεύγουσας-εφεσίβλητης. Συνεπώς ορθώς, κατ' αρχάς, επιβλήθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη πρόστιμο για την παράβαση αυτή.

10. Επειδή, με την τέταρτη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη, ότι διέθετε επεξεργασμένα υγρά απόβλητα (εκροές νερών μεταλλείου Ολυμπιάδας) στο περιβάλλον με υπερβάσεις ως προς τα

επιτρεπόμενα όρια διάθεσης μεταλλείων, καθώς και του pH, κατά παράβαση του όρου β2.β της ΑΕΠΟ. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα-εφεσίβλητη σύμφωνα με τις δειγματοληψίες των επιθεωρητών, α) κατά το χρονικό διάστημα 21-01-2014 έως 30-05-2014 διέθεσε υγρά απόβλητα (νερά μεταλλείου) με υπερβάσεις ως προς τις συγκεντρώσεις των μετάλλων μαγγανίου (Mn), ψευδαργύρου (Zn), καδμίου (Cd), αρσενικού (As), ενώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα των αναλύσεων των δειγμάτων που ελήφθησαν στις 22 και 30-05-2014 το pH ήταν υψηλότερο του επιτρεπτού και στις 07-02-2014 η συγκέντρωση του ολικού (Fe) ήταν 1.200 mg/l, έναντι του ορίου 500 mg/l. Συγκεκριμένα, οι μέσες τιμές των συγκεντρώσεων των ανωτέρω μετάλλων, υπερέβαιναν από 100 έως και 1272 % τα εγκεκριμένα όρια, ενώ σε όλα τα στιγμιαία δείγματα οι συγκεντρώσεις των μετάλλων ψευδαργύρου (Zn) και μαγγανίου (Mn), υπερέβαιναν τα εγκεκριμένα όρια της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (ΦΕΚ 573 Β724.9.1985), όπως αναλυτικά φαίνονται στον πίνακα 2 της ΑΠ:οικ.486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου, κατά παράβαση του όρου β2.βτης ΚΥΑ ΕΠΟ. β) κατά τα έτη 2011, 2012 και 2013, σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις της για την Περιβαλλοντική Παρακολούθηση του έργου, διέθεσε υγρά απόβλητα με υπερβάσεις ως προς στις συγκεντρώσεις των μετάλλων σίδηρος (Fe), μαγγάνιο (Mn), ψευδάργυρος (Zn) και κάδμιο (Cd), για το οποίο μάλιστα οι υπερβάσεις αφορούσαν τόσο στην Ετήσια Μέση Συγκέντρωση (ΕΜΣ) όσο και στην Μέγιστη Επιτρεπόμενη Συγκέντρωση (ΜΕΣ). Επιπλέον, τα έτη 2012 και 2013 τα υγρά απόβλητα διατέθηκαν με υπερβάσεις στις ΕΜΣ και του μολύβδου (Pb), ενώ το 2013 υπήρχε υπέρβαση και στην ΕΜΣ του αρσενικού (As). γ) στις 05-04-2013 διέθεσε όξινες απορροές (με pH = 2,67) δια μέσω οχετού σε κλάδο του ρέματος Μαυρόλακκα, κατάντη των χώρων αρσενοπυρίτη, με σημαντικά υψηλές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων (ολικός σίδηρος (Fe), μαγγάνιο (Mn) Χαλκός (Cu), ψευδάργυρος (Zn), ολικό χρώμιο (Cr) και αρσενικό (As)), οι οποίες υπερβαίνουν τα θεσμοθετημένα όρια του όρου β2.β από 55 έως 194.300 %, κατά παράβαση των όρων δ1.22 και β2.β της ΚΥΑ ΕΠΟ, του άρθρου 1 του Ν.1650/65 {ΦΕΚ 160 Α716-10-86) και του άρθρου 14 του Ν. 4042/12 (ΦΕΚ 24 Α713-02-12). Η προσφεύγουσα-εφεσίβλητη αμφισβητεί τη παράβαση αυτή,

ισχυριζόμενη, ότι η μέτρηση των υπερβάσεων των ορίων δεν έγινε ορθά από τους επιθεωρητές, καθόσον εφάρμοσαν τα αυστηρότερα όρια της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 και όχι τα επιεικέστερα της 96400/1985 αποφάσεως του Νομάρχη Χαλκιδικής. Ο ισχυρισμός αυτός απορρίπτεται ως αβάσιμος, καθόσον, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του β2.β όρου της ΑΕΠΟ τα προς διάθεση υγρά απόβλητα θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια των πινάκων της Κ.Υ.Α. Η.Π. 51354/2641/Ε103/2010 περί «Καθορισμού Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) κλπ», και μόνο εάν ορίζονται αυστηρότερα όρια από άλλες διατάξεις, μεταξύ των οποίων αναφέρεται και η 96400/1985 απόφαση του Νομάρχη Χαλκιδικής, εφαρμόζονται τα όρια αυτά. Επομένως, η εταιρεία όφειλε να προσαρμοστεί στα εγκεκριμένα αυτά όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων, δεδομένου μάλιστα ότι ο αποδέκτης αυτών, αλλά και η ευρύτερη περιοχή ήταν ήδη επιβαρυμένη. Η μη συμμόρφωση της εταιρείας με τον όρο β2.β είχε ως αποτέλεσμα τη συνεχή εκροή υγρών αποβλήτων με σημαντικά υψηλές συγκεντρώσεις στα μέταλλα σίδηρο, μαγγάνιο, ψευδάργυρο, κάδμιο, μόλυβδο και αρσενικό, προκαλώντας ρύπανση του υδάτινου αποδέκτη. Συνεπώς ορθώς καταλογίστηκε η παράβαση αυτή με την προσβαλλόμενη πράξη.

11. Επειδή, με την πέμπτη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη η ελλιπής παρακολούθηση των ποιοτικών παραμέτρων των υγρών αποβλήτων. Ειδικότερα, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην 14505/30-09-2015 έκθεση βεβαίωσης παράβασης, η εταιρεία δεν παρακολουθεί την ποιότητα των υγρών αποβλήτων σύμφωνα με τα όρια και τις εξεταζόμενες παραμέτρους που προβλέπονται στον όρο β2.β της ΑΕΠΟ και της ΚΥΑ 51354/Ε103/2010 και συγκεκριμένα α) Η εταιρεία, συγκρίνει τα αποτελέσματα των αναλύσεων που διενεργεί, για την παρακολούθηση ποιότητας των εκροών των υγρών αποβλήτων, με τις οριακές τιμές του πίνακα ΙΙ.Α) της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 και όχι με αυτές που τίθεναι από την ΚΥΑ ΕΠΟ, κατά παράβαση των όρων δ4.15 iii & β2.β αυτής. β) Ομοίως, η εταιρεία συγκρίνει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών υδάτων των αποδεκτών με τα όρια της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (πίνακας Β) και όχι με τα Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ)

της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, κατά παράβαση του όρου δ4.33 της ΚΥΑ ΕΠΟ. γ) Η εταιρεία, για το σύνολο των εξεταζομένων μετάλλων, μετράει την συγκέντρωση των εν διαλύσει μετάλλων και όχι την ολική, κατά παράβαση της §3 του μέρους Γ, του Παραρτήματος Ι της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010. Η παράβαση αυτή ταυτίζεται με την προαναφερθείσα τέταρτη παράβαση, καθόσον είχε το ίδιο αποτέλεσμα με αυτή, ήτοι τη διαρροή υγρών αποβλήτων στο περιβάλλον και συνεπώς μη νόμιμα καταλογίστηκε αυτή ως ξεχωριστή παράβαση με την προσβαλλόμενη πράξη, όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα-εφεσίβλητη.

12. Επειδή, με την έκτη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη ελλιπής χαρακτηρισμός παραγομένου αποβλήτου ως προς την ιδιότητά του ως «αποβλήτου» και ελλιπής προσδιορισμός της επικινδυνότητάς του. Η παράβαση αυτή αναφέρεται, στο ότι η εταιρεία δεν χαρακτήρισε ως «απόβλητο» το παραγόμενο υπόλειμμα εμπλουτισμού τέλματος Ολυμπιάδας και επιπλέον δεν προχώρησε στον χαρακτηρισμό του ως επικινδύνου ή μη αποβλήτου. Σύμφωνα με την 486/2015 έκθεση ελέγχου, αλλά και την 14505/2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης, δεν προκύπτουν συγκεκριμένες επιπτώσεις της συμπεριφοράς αυτής της προσφεύγουσας-εφεσίβλητης για το περιβάλλον, δεν προκύπτει δηλαδή ότι αυτή προκάλεσε ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, κατά την έννοια του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 1650/1986, όπως άλλωστε γίνεται δεκτό και με την άνω πράξη βεβαίωσης παράβασης, στην οποία γίνεται αναφορά μόνο για κίνδυνο ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Επομένως, μη νόμιμα επιβλήθηκε πρόστιμο για την παράβαση αυτή.

13. Επειδή, με την έβδομη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη αποθήκευση αποβλήτου (υπόλειμμα κατεργασίας) σε μη προβλεπόμενο χώρο. Ειδικότερα, σύμφωνα με την 14505/2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης. η εταιρεία απόθεσε, κατ' εκτίμηση περίπου 100.000t αδρομερές υπόλειμμα κατεργασίας από το εργοστάσιο Ολυμπιάδας στην Πλατεία «Φιρέ» μη προβλεπόμενο, από την ΚΥΑ ΕΠΟ, χώρο, ο οποίος δεν είχε τις κατάλληλες υποδομές για την διαχείριση των παραγόμενων στραγγιδίων και

των απορροών, καθώς και για την αποφυγή διασκορπισμού του, κατά παράβαση των όρων δ2.89, δ1.17 & δ1.19 της ΚΥΑ ΕΠΟ και εν γένει των διατάξεων περί διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων των ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και ΗΠ 24944/1159/06. Εξάλλου, όπως αναφέρεται στην 486/16-01-2015 έκθεση ελέγχου (σελ. 25), κατά την αυτοψία στις 05-07-2013 διενεργήθηκαν δειγματολειψίες αδρομερούς και στείρων, από τα αποτελέσματα δε αυτών προέκυψε, ότι στο αδρομερές οι συγκεντρώσεις αρσενικού υπερέβαιναν τα όρια για διάθεση σε ΧΥΤΑ αδρανών και μη επικίνδυνων. Επομένως, βάσει αυτών των στοιχείων και του γεγονότος ότι πρόκειται για «εν δυνάμει» επικίνδυνο απόβλητο, θα έπρεπε να αποτίθεται σε χώρο, ο οποίος πληροί ανάλογες τεχνικές προδιαγραφές. Κατόπιν των ανωτέρω διαπιστώσεων, υπήρξε ρύπανση του περιβάλλοντος κατά την έννοια του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 1650/1986 και ορθώς επιβλήθηκε πρόστιμο για την παράβαση αυτή.

14. Επειδή, με την όγδοη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη ότι προέβη σε μη σύννομη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, κατά παράβαση των ΚΥΑ 13599/725/2006 και 24944/1159/06 και του άρθρου 14 του ν. 4042/2012. Συγκεκριμένα της αποδίδεται, ότι α) συγκέντρωνε από κοινού επικίνδυνα απόβλητα (φιλτρόπανα) με κωδικό ΕΚΑ 15 02 02* και μη επικίνδυνα απόβλητα, κυρίως υλικά συσκευασίες (χάρτινες και πλαστικές συσκευασίες) σε ανοικτούς κάδους, οι οποίοι βρίσκονταν στον αύλειο χώρο του εργοστασίου, β) ότι διέθεσε ανεξέλεγκτα ποσότητες επικίνδυνων αποβλήτων (χρησιμοποιημένα φιλτρόπανα) χρησιμοποιημένων φίλτρων και γ) παρέδιδε το λεπτομερές υπόλειμμα κατεργασίας τέλματος Ολυμπιάδας, για το οποίο δεν προηγήθηκε ο απαιτούμενος χαρακτηρισμός του, σε αδειοδοτημένη εταιρεία διαχείρισης μη επικινδύνων αποβλήτων. Η παράβαση αυτή στοιχειοθετείται εν μέρει βάσει της 486/16-01-2015 έκθεσης ελέγχου (σελ. 31), ειδικά ως προς τα σκέλη α' και β' της παράβασης, όπου αναφέρεται ότι κατά την αυτοψία της 26-08-2014 βρέθηκαν φίλτρα, τα οποία είναι ρυπασμένα από υπόλειμμα κατεργασίας, να συγκεντρώνονται σε τέσσερις ανοικτούς κάδους οι οποίοι βρίσκονταν στον αύλειο χώρο του εργοστασίου, μαζί με άλλα μη επικίνδυνα απόβλητα, κυρίως υλικά συσκευασιών (χάρτινες και πλαστικές

συσκευασίες). Κατά την αυτοψία έγινε ζύγιση χρησιμοποιημένων φίλτρων που βρίσκονταν σε κάδο προς απομάκρυνση, σε ζυγό της εταιρείας, από τη ζύγιση δε προέκυψε ότι το βάρος ενός χρησιμοποιημένου πανιού φιλτρόπρεσας είναι κατά μέσο όρο 3 kg, ενώ αυτό του τύμπανου 3.2 kg. Ζητήθηκαν στοιχεία σχετικά με τη συχνότητα αλλαγής των φίλτρων καθώς και παραστατικά παράδοσης τους χωρίς όμως να προσκομιστούν από την εταιρεία. Ελλείψει των στοιχείων αυτών, θεωρήθηκε ότι οι ετήσιες παραγόμενες ποσότητες χρησιμοποιημένων φίλτρων του εργοστασίου Ολυμπιάδας είναι περίπου ίσες με αυτές του Στρατωνίου και εκτιμήθηκε, κατά τον έλεγχο, ότι η εταιρεία διέθεσε ανεξέλεγκτα περίπου 29 t επικινδύνων αποβλήτων, χρησιμοποιημένων φίλτρων. Αντίθετα το άνω υπό στοιχείο γ' σκέλος της παράβασης δεν στοιχειοθετείται, καθόσον δεν προκύπτει ότι εξ αυτής δημιουργήθηκε ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, όπως, άλλωστε γίνεται δεκτό με την 14505/30-06-2015 πράξη βεβαίωσης παράβασης στην οποία γίνεται αναφορά μόνο για κίνδυνο υποβάθμισης τους περιβάλλοντος.

15. Επειδή, με την ένατη παράβαση αποδίδεται στην προσφεύγουσα-εφεσίβλητη ότι είχε λάβει ελλιπή μέτρα χειρισμού προϊόντος συμπυκνώματος σιδηροπυριτών και συγκεκριμένα, ότι δεν έλαβε, ως όφειλε, επαρκή μέτρα για την αποφυγή διασκορπισμού του προϊόντος συμπυκνώματος σιδηροπυριτών, σε όλα τα στάδια χειρισμού του, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τη διαφυγή και το διασκορπισμό του στο περιβάλλον, εντός και εκτός του οριοθετημένου χώρου μπροστά στην αποθήκη συγκέντρωσής του, καθώς και στην υπαίθρια πλατεία κίνησης των μηχανημάτων. Σύμφωνα με την 486/2015 έκθεση ελέγχου (σελ. 33), μπροστά από τις δύο αποθήκες του προϊόντος διαπιστώθηκαν εκτεταμένες διαφυγές συμπυκνώματος σιδηροπυριτών και διασκορπισμός του εντός και εκτός του οριοθετημένου χώρου, εκτός της αποθήκης λόγω κίνησης των οχημάτων και των μηχανημάτων κλαρκ και στην υπαίθρια πλατεία κίνησης των μηχανημάτων που διαμορφώθηκε ακολούθως. Επομένως, η εταιρεία δεν έλαβε μέτρα για την αποφυγή διασκορπισμού του προϊόντος στο περιβάλλον, σε όλα τα στάδια χειρισμού του,

με αποτέλεσμα να προκληθεί ρύπανση και ως εκ τούτου ορθώς καταλογίστηκε στην εταιρεία η παράβαση αυτή.

16. Επειδή, ύστερα από τα παραπάνω και ενόψει του είδους, της σοβαρότητας και των συνθηκών τελέσεως κάθε παράβασης στις οποίες, κρίθηκε τελικά, ότι υπέπεσε η προσφεύγουσα-εφεσίβλητη, της ρύπανσης και των λοιπών επιπτώσεων που προκλήθηκαν από αυτές στο περιβάλλον, το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει επιβληθεί ένα ενιαίο πρόστιμο για όλες τις επιμέρους παραβάσεις (πρβλ. ΣτΕ 1104/2016), το οποίο καθορίζεται στο εύλογο ποσό των 150.000 ευρώ. Κατόπιν τούτων πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση ως προς την πρώτη εφεσίβλητη, να απορριφθεί αυτή ως προς τον δεύτερο, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο των εφεσίβλητων, να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση, να γίνει εν μέρει δεκτή η προσφυγή, να μεταρρυθμιστεί η 253/8.1.2016 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και να μειωθεί το επιβληθέν με αυτήν πρόστιμο στο άνω ποσό των 150.000 ευρώ. Το Δικαστήριο εκτιμώντας τις περιστάσεις κρίνει ότι πρέπει να συμψηφισθούν τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων (αρθ. 275 εδ. τελευταίο του Κ.Δ.Δ.).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δέχεται την έφεση ως προς την πρώτη εφεσίβλητη.

Απορρίπτει την έφεση ως προς τον δεύτερο, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο των εφεσίβλητων.

Απορρίπτει τις παρεμβάσεις

Εξαφανίζει την 22056/2017 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

Δικάζοντας περαιτέρω την προσφυγή.

Δέχεται εν μέρει αυτήν.

Μεταρρυθμίζει την 253/8.1.2016 κοινή απόφασης του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Περιορίζει το επιβληθέν με την άνω απόφαση πρόστιμο στο συνολικό ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.